

การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร

นายศักดิ์กะ จราวิวัฒน์

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1780-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE USE OF TELEVISION INFORMATION CENTERS BY
NEWS PERSONNEL IN TELEVISION STATIONS IN BANGKOK

Mr. Sakka Jarawiwat

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1780-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ ในเขตกรุงเทพมหานคร
โดย	นายศักดิ์ จราวิวัฒน์
สาขาวิชา	บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณพิมล กุลบุญ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ติงศภิกษย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณพิมล กุลบุญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์วิภา เปรมสมิทธิ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ดวงเนตร วงศ์ประทีป)

ศักดิ์กะ จราวิวัฒน์ : การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานี โทรทัศน์ในเขต กรุงเทพมหานคร (THE USE OF TELEVISION INFORMATION CENTER BY NEWS PERSONNEL IN TELEVISION STATIONS IN BANGKOK) อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรพรรณพิมล กุลบุญ, 250 หน้า. ISBN 974-17-1780-6.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร ในด้าน ทรัพยากรสารสนเทศ บริการที่ใช้ และ วิธีการสืบค้นข้อมูล รวมทั้งปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทหนังสือพิมพ์ บทข่าว เทปบันทึกภาพข่าว ในระดับมาก ใช้เนื้อหาด้านภาษาในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทยในระดับมากที่สุด และใช้ทรัพยากรสารสนเทศอายุไม่เกิน 1 เดือนในระดับมาก ประเภทของเครื่องมือช่วยค้นที่ใช้ในระดับมากได้แก่ ดรรชนีภาพข่าว / คิวภาพ โดยใช้ทางเลือก หัวเรื่องในการสืบค้นข้อมูลในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด เว็บไซต์ที่ใช้ในระดับมากได้แก่ เว็บไซต์ของสำนักข่าวไทย CNN และ Reuter ประเภทของบริการที่ใช้ในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยคั่นคว่ำ ช่วงเวลาที่ใช้บริการศูนย์ข้อมูลในระดับมากได้แก่ ช่วงเวลา 8.01 – 12.00 น. และ 16.01 – 20.00น. สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับมาก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ

จากสมมุติฐานที่กำหนดไว้ 2 ข้อ คือ 1) การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ และ 2) บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร ประสบปัญหาศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ในระดับมาก สามารถสรุปได้ว่าผลการวิจัยส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

4280204122 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: SAKKA JARAWIWAT : THE USE OF TELEVISION INFORMATION CENTER BY NEWS PERSONNEL IN TELEVISION STATIONS IN BANGKOK. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. PANPIMON KOONLABOON, 250 PP. ISBN 974-17-1780-6.

The objective of this research was to study the use of television information center by the news personnel of television stations in Bangkok in terms of information resources, the services used, and searching methods as well as the problems in using the television information center by the news personnel.

The research results revealed that the news personnel used information resources in the form of newspaper, news script, and footage in the high level. The news personnel used the subject of language in the highest mean, used Thai information resources in the highest level, and used information resources not more than one month old in the high level. The type of searching tools used in the high level was footage index by subject searching in the highest mean. The website used in the high level were the websites of Thai News Office, CNN, and Reuter. The type of services used in the highest mean was reference service. The time of information center usage in the high level were during 8:01 – 12:00 and 16:01 – 20:00. The problems encountered in the high level were that there were not enough computers to be used for data searching and that the computers used in data searching were inefficient.

From the 2 hypothesis set earlier, that were, 1.) The usage of the television data center by the news personnel of television stations in Bangkok differ according to the position of the personnel, which includes news editor, news reporter, and international news translator, and 2.) The news personnel of television stations in Bangkok faced the problem in the high level of the lack of desired subjects in the television information center. It could be concluded that the majority of the research results did not correspond with the hypothesis.

Department: Library Science

Student's signature .....

Field of study: Library & Information Science

Advisor's signature .....

Academic year: 2002

Co-advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพนพิมล กุลบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนเป็นกำลังใจในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงศรี พัฒนกิจจำรูญ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์ราไพ เปรมสมิทธิ์ และอาจารย์ ดวงเนตร วงศ์ประทีป กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และมีค่ายิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ทุกสถานีที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจาก ทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มา ณ ที่นี้

ท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ คุณน้า น้องสาว ที่ให้ความเข้าใจ ความเอื้ออาทร และให้การสนับสนุนเสมอมาโดยตลอดและคุณพรอนันต์ เขี่ยมขจรชัย ที่ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์ วิทยานิพนธ์ สิ่งดีๆ เหล่านี้จะไม่วันลบเลือนจากความทรงจำ และจะเป็นพลังให้แก่ผู้วิจัย ตลอดไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 ปรัชญาหรือทฤษฎี	
ความหมายและประเภทของข่าว.....	8
ความหมายของข่าว.....	8
ประเภทของข่าว.....	8
บุคลากรฝ่ายข่าว.....	9
การผลิตข่าวโทรทัศน์.....	11
ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์.....	13
ลักษณะของศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์.....	13
ทรัพยากรสารสนเทศในศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์.....	15
ประเภทของเครื่องมือช่วยค้น.....	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บริการของศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์.....	18
สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร.....	20
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3.....	22
สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5	25
สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7.....	28
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9.....	31
สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ (ส.ท.ท.11).....	36
สถานีโทรทัศน์ไทยโอทีวี.....	40
สถานีโทรทัศน์ยูบีซี – เนชั่นแซนด์ช่อง 8.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
งานวิจัยในประเทศ.....	48
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ตอนที่ 2 การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์.....	93
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากร ฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์.....	166

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล.....	186
ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	186
การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์.....	189
ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากร ฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์.....	215
การทดสอบสมมติฐาน.....	221
ข้อเสนอแนะและประยุกต์ผลการวิจัย.....	222
แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	225
รายการอ้างอิง.....	226
ภาคผนวก.....	230
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	250

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ ในกรุงเทพมหานคร.....	54
2 จำนวนบุคลากรฝ่ายข่าวที่ตอบแบบสอบถาม.....	61
3 ตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์.....	62
4 ประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบจำแนกตามสถานีโทรทัศน์.....	65
5 ประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบจำแนกตามตำแหน่งงาน.....	68
6 ประสิทธิภาพในการทำข่าวโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวจำแนกตามสถานีโทรทัศน์	71
7 ประสิทธิภาพในการทำข่าวโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวจำแนกตามตำแหน่งงาน	72
8 การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคคลฝ่ายข่าวจำแนกตามสถานีโทรทัศน์.....	74
9 การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวจำแนกตามตำแหน่งงาน.....	75
10 สาเหตุที่บุคลากรฝ่ายข่าวไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์จำแนกตามสถานีโทรทัศน์.....	77
11 สาเหตุที่ไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	79
12 แหล่งข้อมูลอื่นที่ใช้จำแนกตามสถานีโทรทัศน์.....	81
13 แหล่งข้อมูลอื่นที่ใช้จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	83
14 ความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์จำแนกตามสถานีโทรทัศน์.....	85
15 ความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	87
16 วัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์จำแนกตามสถานีโทรทัศน์.....	90
17 วัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	92
18 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้.....	95
19 ประเภทย่อยของวัสดุตีพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้.....	98
20 ประเภทย่อยของวัสดุไม่ตีพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้.....	102
21 ประเภทย่อยของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้	106
22 เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้.....	109
23 เนื้อหาสังคมศาสตร์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้.....	112
24 เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้.....	114
25 เนื้อหาเทคโนโลยีที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้.....	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
26	เนื้อหาศิลปะที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้..... 119
27	เนื้อหาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้..... 121
28	ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้..... 123
29	อายุของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้..... 126
30	ประเภทของเครื่องมือช่วยค้นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้..... 129
31	รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้..... 131
32	ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูลที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้..... 133
33	การใช้อินเทอร์เน็ตของบุคลากรฝ่ายข่าว..... 135
34	วัตถุประสงค์ของการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต..... 137
35	เว็บไซต์ (WEB SITE) ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้..... 140
36	ประเภทบริการที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้..... 145
37	ลักษณะการใช้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าของบุคลากรฝ่ายข่าว..... 148
38	ลักษณะของคำถามที่บุคลากรฝ่ายข่าวสอบถามกับศูนย์ข้อมูล..... 150
39	ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวขอยืมมากที่สุด..... 153
40	ระยะเวลาในการขอยืมทรัพยากรสารสนเทศ..... 155
41	ทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวทำสำเนา..... 158
42	ช่วงเวลาที่บุคลากรฝ่ายข่าวได้รับการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น..... 160
43	การใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลของบุคลากรฝ่ายข่าว..... 162
44	เวลาที่ใช้บริการศูนย์ข้อมูลของบุคลากรฝ่ายข่าว..... 165
45	ปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์..... 168
46	ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ..... 171
47	ปัญหาด้านบริการ..... 175
48	ปัญหาด้านวิธีการสืบค้นข้อมูล..... 179
49	ปัญหาด้านอื่นๆ..... 182

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สื่อมวลชน นับเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการเผยแพร่ข่าวสารสู่ประชาชน เพราะหน้าที่หลักประการหนึ่งของสื่อมวลชนคือการสอดส่องและรายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ให้คนในสังคมรับรู้ (อรนุช เลิศจรยารักษ์ 2528 : 11)

ในฐานะที่โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่ง que เข้าถึงประชาชนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีการขยายเครือข่ายของสถานีโทรทัศน์ไปยังส่วนภูมิภาคทำให้สามารถแพร่ภาพออกอากาศได้ทั่วประเทศ ทำให้โทรทัศน์มีบทบาทต่อความรู้สึกนึกคิดของประชาชนสูงมาก (สายลม วงศาสุลักษณ์ และจิรวรา อุษยากุล 2537 : 103) โทรทัศน์ยังมีคุณลักษณะที่สามารถส่งทั้งภาพและเสียงไปยังผู้ชมจำนวนมากได้รวดเร็ว ทำให้เกิดความเข้าใจในภาพและเรื่องที่เสนอได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

สำหรับรายการโทรทัศน์นั้นสามารถแบ่งได้เป็น 6 ประเภท (ศุภรัตน์ วิฑิตกุลเจริญ 2542 : 76) คือ ประเภทแรก คือรายการบันเทิง ได้แก่ ละคร การแสดง เกมโชว์ ดนตรี ประเภทที่สอง คือ รายการการศึกษา ได้แก่ ภาพยนตร์การศึกษาทั่วไป รายการของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาราช รายการของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเภทที่สาม คือ สารคดี ได้แก่ รายการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย รายการวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ประเภทที่สี่ คือ การโฆษณา ได้แก่ ภาพยนตร์โฆษณา โฆษณาในรายการ ประเภทที่ห้า คือ รายการประกาศ ได้แก่ ประกาศของสถานี ประกาศรายการ ประกาศของทางราชการ และประเภทสุดท้าย คือ รายการข่าว เป็นการนำเสนอข่าวประเภทต่างๆ ได้แก่ ข่าวราชสำนัก การเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย ความมั่นคง ปัญหาสังคม อาชญากรรม อุบัติเหตุ พัฒนาชุมชน การศึกษา ต่างประเทศ อุดมศึกษา เกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ กีฬา บันเทิง นายก ทหาร บุคคลสำคัญ การท่องเที่ยว นอกจากนี้รายการข่าวยังรวมถึงรายการวิเคราะห์วิจารณ์ข่าว และรายการสารคดีข่าวด้วย

ในรายการประเภทต่างๆที่นำเสนอทางสถานีโทรทัศน์ รายการข่าวนับเป็นรายการสำคัญที่ทุกคนบริโภค เนื่องจากเสนอเหตุการณ์และข่าวสารต่างๆที่ทันต่อเหตุการณ์และเป็นเรื่องราวที่ตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของประชาชนและมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง ดังนั้นจึง

เป็นรายการที่ประชาชนให้ความสนใจติดตาม ก่อให้เกิดการรับรู้และสามารถเปลี่ยนแปลงสถานภาพอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล สถาบัน องค์กรที่เป็นข่าว ตลอดจนมีอิทธิพลทางการเมือง สามารถช่วยโน้มน้าวทัศนคติของประชาชนได้ ประกอบกับสถานีโทรทัศน์เองก็ให้ความสำคัญกับรายการข่าวสูงมาก เนื่องจากเป็นรายการที่มีผู้ชมสูงสุด ทำรายได้จากการขายโฆษณาให้กับสถานีมากที่สุด นอกจากนี้รายการข่าวยังเป็นหน้าต่างและภาพลักษณ์ของสถานีจะมีความผิดพลาดใดๆไม่ได้ (สุทธิพงษ์ ศิวพิทักษ์ 2539 : 1)

ในการทำข่าวและหาข่าวนักข่าวต้องรู้แหล่งข่าวและรู้วิธีการใช้ข้อมูลประกอบการเสนอข่าว แหล่งข่าวสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท (พิศิษฐ์ ขวาลาวัช 2539 : 53 ; ศุภรัตน์ วิฑิตกุลเจริญ 2542) ประเภทแรก คือ แหล่งข่าวเปิด เป็นแหล่งข่าวที่ได้มาจากบุคคลที่เปิดเผย ไม่ว่าจะเป็น ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ร่วมอภิปราย ผู้ร่วมประชุม ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ ตัวอย่างเช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้สัมภาษณ์ขอยุติการเปิดบ่อนกาสิโน หรือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแถลงข่าวการปราบปรามและการแก้ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น แหล่งข่าวประเภทที่สอง คือ แหล่งข่าวปิดเป็นข่าวที่ได้มาจากผู้ซึ่งเบาะแสของข่าว โดยผู้เสนอข่าวจะไม่เปิดเผย ชื่อ นามสกุล อาชีพ หรือที่มาของข่าว เนื่องจากอาจมีผลเสียหายหรือ เกิดอันตรายแก่ผู้ให้ข่าวและครอบครัวได้ แหล่งข่าวประเภทที่สาม คือ แหล่งข่าวจากสำนักข่าว (News Agency) หรือองค์กรขายข่าว ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการขายข่าวให้แก่สมาชิกและลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสื่อมวลชนแขนงต่างๆ สำนักข่าวดังกล่าวอาจมีทั้งของภาครัฐและเอกชน

ในการผลิตรายการข่าว ข่าวที่ได้จากแหล่งข่าวดังกล่าวข้างต้น บางครั้งต้องมีการสำรวจข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว และตรวจสอบความถูกต้องของข้อเท็จจริง เพื่อให้ข่าวมีความครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้อง (พรรณพิมล กุลบุญ 2534 : 6) การค้นหาข้อมูลภูมิหลังเป็นการตรวจสอบสารสนเทศต่างๆ เพื่อนำมาอธิบายและให้ข้อมูลรอบด้านของข่าวหรือเจาะลึกเรื่องที่จะรายงาน ส่วนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อเท็จจริง เป็นการตรวจสอบเรื่องบางเรื่องอย่างละเอียด เช่น ชื่อบุคคล ตำแหน่ง ชื่อประเทศ สถานที่ วันที่ การอ่านออกเสียงชื่อต่างๆ เป็นต้น

สำหรับแหล่งสารสนเทศสำคัญที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้ในการแสวงหาสารสนเทศเพิ่มเติม คือ ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ หรือห้องสมุดข่าวของสถานีโทรทัศน์ ดังผลการวิจัยของปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวโทรทัศน์ใช้แหล่งสารสนเทศภายในสถานี

โทรทัศน์ในระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่า แหล่งสารนิเทศอื่นทุกแห่ง นอกจากนี้ผลการวิจัยของ Ward , Hansen และ McLeod (1987 : 143 -146) ยังพบว่า ห้องสมุดข่าวมีส่วนช่วยในการทำข่าวได้มาก และหากสถานีโทรทัศน์ใดมีแหล่งสารนิเทศที่ดี การทำข่าวก็จะมีคุณภาพตามไปด้วย

ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ เป็นแหล่งรวบรวม จัดเก็บ และให้บริการสารนิเทศเพื่อการผลิตรายการโทรทัศน์ โดยเน้นที่การผลิตรายการข่าว ทรัพยากรสารนิเทศที่ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์รวบรวม ได้แก่ สคริปต์ข่าวหรือบทข่าว เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศและไม่ได้ออกอากาศ หนังสือพิมพ์ กฤตภาค หนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิง สไลด์และภาพถ่าย (Whatmore 1978 : 8) ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์บางแห่งรับผิดชอบจัดเก็บเทปบันทึกการอื่น ๆ ที่ทางสถานีผลิต รวมทั้งบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานต่างๆผลิต เพื่อให้บุคลากรฝ่ายข่าวค้นข้อมูลได้มากขึ้น

สำหรับสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครซึ่งมีจำนวน 7 สถานี ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ ช่อง 8 ทั้ง 7 สถานีต่างก็มีฝ่ายข่าว ทำหน้าที่ผลิตรายการข่าวและรายการวิเคราะห์ข่าวของสถานี รวมทั้งมีศูนย์ข้อมูลหรือห้องสมุดข่าวภายในสถานีเพื่อสนับสนุนการผลิตรายการข่าว

ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ บุคลากรฝ่ายข่าว ซึ่งได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์ต่างๆ มักใช้เทปบันทึกภาพข่าวเป็นหลักเพื่อผลิตรายการข่าว รายการวิจารณ์ข่าว และสารคดีข่าว ส่วนทรัพยากรอื่นๆที่ใช้อย่างได้แก่ หนังสือพิมพ์ สคริปต์ข่าว โดยหนังสือพิมพ์ใช้เพื่อติดตามข่าวต่างๆที่สื่ออื่นนำเสนอ ส่วนสคริปต์ข่าวใช้เพื่อตรวจสอบความคืบหน้าของข่าวแต่ละเรื่องที่ผ่านมา สำหรับบริการที่ใช้บุคลากรฝ่ายข่าวมักใช้ได้แก่ บริการยืม - คืน บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า บริการทำสำเนาเทปบันทึกภาพข่าว (ปริยานุช คลอวุฒวิวัฒน์, 2535)

อย่างไรก็ตาม ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาต่างๆ ดังนี้ คือ ทรัพยากรสารนิเทศประเภทต่างๆมีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ หนังสือพิมพ์ไม่ได้เย็บเล่มทำให้ข้อมูลกระจายกระจัดกระจายขาดหายง่าย มีกฤตภาคไม่ครบถ้วนทุกข่าวที่ต้องการ เทปบันทึกภาพมีคุณภาพต่ำทำให้ภาพที่ได้ไม่สมบูรณ์ (ปริยานุช คลอวุฒวิวัฒน์, 2535 : 85) สถานีให้บริการของศูนย์ข้อมูลยังไม่เป็นสัดส่วน ขาดผู้รับผิดชอบในการให้บริการโดยตรง

(ใจภัทร ชาว่อง, สัมภาษณ์, 2544) นอกจากนี้ บุคลากรฝ่ายข่าวยังต้องการให้บุคลากรของ ศูนย์ข้อมูลคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการให้ เพื่อนำไปใช้ได้ทันที (กรรณิกา แก้วใส, สัมภาษณ์, 2544)

จากความสำคัญของศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ต่อบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ ในการผลิตรายการข่าว และจากปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้ศูนย์ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงประสงค์ จะศึกษาเรื่อง การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร ในด้าน ทรัพยากรสารสนเทศ บริการที่ใช้ และ วิธีการสืบค้นข้อมูล รวมทั้งปัญหาในการใช้ ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางแก่ศูนย์ข้อมูล โทรทัศน์ในการปรับปรุง ทรัพยากรสารสนเทศ บริการและเครื่องมือในการช่วยค้น ให้ตอบสนองต่อ การใช้ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

1. การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใน กรุงเทพมหานคร ในด้าน ทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการสืบค้นข้อมูล และบริการที่ใช้
2. ปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว

สมมติฐานของการวิจัย

1. การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ
2. บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร ประสบปัญหาศูนย์ข้อมูล โทรทัศน์ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ในระดั้มาก

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1. ตัวแปรอิสระ

1. ตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว ได้แก่

- บรรณาธิการข่าว
- ผู้สื่อข่าว
- ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

2. ตัวแปรตาม

1. ทรรศนะการสรรนิเทศที่ใช้

- ประเภท
- เนื้อหา
- ภาษา
- อายุ

2. วิธีการสืบค้นข้อมูล

- ประเภทของเครื่องมือช่วยค้นที่ใช้
- รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้นที่ใช้
- ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูล
- การสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

3. บริการที่ใช้

- ประเภทของบริการ
- ช่วงเวลาที่ใช้บริการ

4. ปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

- ปัญหาด้านทรรศนะการสรรนิเทศ
- ปัญหาด้านบริการ
- ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล
- ปัญหาด้านอื่นๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะ สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครที่มีศูนย์ข้อมูลภายในสถานี ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่า สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนทั้งสิ้น 7 แห่ง มีศูนย์ข้อมูลภายในสถานีทุกแห่ง ได้แก่

- สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3
- สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5
- สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
- สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9
- สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11
- สถานีโทรทัศน์ไอทีวี
- สถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซแนล ช่อง 8

สำหรับสถานีโทรทัศน์ยูบีซี ซึ่งศึกษาเฉพาะ เนชั่นแซแนล ช่อง 8 แต่ไม่ครอบคลุมยูบีซีนิวส์ ช่อง 7 เนื่องจากช่อง 7 ไม่ได้ผลิตข่าวเอง แต่จ้างหน่วยงานภายนอกผลิตข่าว

2. บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 7 สถานี ผู้ทำหน้าที่ในตำแหน่ง บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 กลุ่มของสถานีโทรทัศน์ 7 สถานี ดังกล่าวมีจำนวนทั้งสิ้น 353 คน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาด 50 % ของประชากรในแต่ละกลุ่ม และหากกลุ่มใดมีจำนวนประชากรมากกว่า 10 คน แต่จำนวนกึ่งหนึ่งนั้นไม่ถึง 10 คน จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนต่ำสุด 10 คน ส่วนกลุ่มประชากรที่มีจำนวนต่ำกว่า 10 คนจะใช้จำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 215 คน จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 56 คน ผู้สื่อข่าว 120 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 39 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ วารสาร รายงาน การสัมมนา วิทยานิพนธ์ ในเรื่องของ การผลิตข่าว บุคลากรฝ่ายข่าว ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เพื่อศึกษาการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งงาน ประเภทข่าวที่รับผิดชอบ ประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ สาเหตุที่ไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ แหล่งข้อมูลอื่นที่ใช้ ความถี่และวัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์

ตอนที่ 2 การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ ในด้านทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการสืบค้นข้อมูล และบริการ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ ได้แก่ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ปัญหาด้านบริการ ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล และปัญหาด้านอื่นๆ

3. ทดสอบแบบสอบถามกับบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 7 สถานีซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง สถานีละ 3 คน (ตำแหน่งละ 1 คน) รวมจำนวนทั้งสิ้น 21 คน

4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 7 แห่ง จำนวน 215 คนโดยแจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งขอความร่วมมือจากบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ทั้ง 7 แห่งช่วยแจกและเป็นศูนย์กลางในการรับคืน

5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า F - test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS Version 9.0

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

7. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางแก่ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ในการปรับปรุงทรัพยากรสารสนเทศ เครื่องมือในการช่วยค้น และบริการให้ตอบสนองต่อการใช้ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์

บทที่ 2

ปริทัศน์งานวรรณกรรม

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทนี้จะกล่าวถึงความหมายและประเภทของข่าว บุคลากรฝ่ายข่าว การผลิตข่าว ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายและประเภทของข่าว

ความหมายของข่าว

ข่าว (News) ตามคำจำกัดความใน Random House Dictionary (1999 : 830) หมายถึง การรายงานเหตุการณ์ปัจจุบันในหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ

Izard, Culbertson และ Lambert (1973 : 2-3) ให้ความหมายว่า ข่าว คือเหตุการณ์สำคัญที่เพิ่งเกิดขึ้น หรือกำลังเกิดขึ้นและเป็นที่น่าสนใจของคนเป็นจำนวนมาก

สมหมาย ปาวิจันต์ (2537 : 23-24) กล่าวว่า ข่าว คือการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผู้สื่อข่าวสามารถเข้าถึงแหล่งข่าวซึ่งเป็นต้นตอของเหตุการณ์ จนกระทั่งค้นพบข้อเท็จจริง แล้วนำมาตีแผ่ให้สาธารณชนได้รับรู้อย่างถูกต้องและกว้างขวาง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ข่าว คือ การรายงานเหตุการณ์ปัจจุบันในหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ และเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของคนจำนวนมาก และในการทำข่าว ผู้สื่อข่าวสามารถเข้าถึงแหล่งข่าวเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง แล้วนำออกมาตีแผ่ให้ประชาชนรับรู้อย่างกว้างขวาง

ประเภทของข่าว

การจำแนกประเภทของข่าวสามารถกำหนดได้หลายวิธี ได้แก่ จำแนกตามคุณลักษณะและความสำคัญของข่าว จำแนกตามเนื้อหาของข่าว จำแนกตามสถานที่เกิดเหตุ และ จำแนกตามแหล่งข่าว

ในการจำแนกประเภทของข่าวตามคุณลักษณะและความสำคัญของข่าว อาจแบ่งข่าวออกได้เป็น 3 ประเภท คือ ข่าวหนัก (Hard News) ข่าวเบา (Soft News หรือ Feature News) และข่าวเชิงสืบสวน (Investigative Report) ซึ่งข่าวแต่ละประเภทมีลักษณะดังนี้ (วีรพงษ์ พลนิกรกิจ 2545 : 8-9)

1. **ข่าวหนัก** เป็นข่าวที่เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ มีความสำคัญหรือมีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการทหาร ข่าวการศึกษา ข่าวสิ่งแวดล้อม และข่าววิทยาศาสตร์ เป็นต้น ดรูณี หิรัญรักษ์ (2537 : 15-16) กล่าวว่า ผู้วิเคราะห์ข่าวหนัก ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้าน ได้แก่ ความรู้ในวงการบริหาร นโยบายการต่างประเทศ กฎหมาย การศึกษา วิทยาศาสตร์ ศาสนา เป็นต้น เพื่อสามารถนำเสนอข่าว ได้อย่างถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์

2. **ข่าวเบา** เป็นข่าวที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีความสำคัญหรือผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของผู้รับสารไม่มากนัก แต่เป็นเรื่องราวที่ผู้รับสารให้ความสนใจ และสามารถดึงดูดความอยากรู้อยากเห็น ความสงสัย ความสงสัย หรือความพิศวงของคนได้ ซึ่งเหตุการณ์หรือเรื่องราวดังกล่าว มีตั้งแต่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ ผู้คนทั่วไป สัตว์ เช่น ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวอาชญากรรม ข่าวกีฬา และข่าวบันเทิง เป็นต้น

3. **ข่าวเชิงสืบสวน หรือข่าวเจาะ** เป็นข่าวที่มีความสำคัญต่อสาธารณชน และมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวอย่างต่อเนื่องด้วยการสืบค้น เจาะลึก เก็บรวบรวมหลักฐาน และรายงานตามข้อเท็จจริง ข่าวเชิงสืบสวนนี้ จำเป็นต้องใช้เวลา ความมานะพยายาม และงบประมาณมากกว่าข่าวโดยทั่วไป การรายงานข่าวเชิงสืบสวนในสื่อโทรทัศน์ และวิทยุปกติจะใช้เวลา 10 - 15 นาที ถ้าเป็นสารคดีข่าวจะใช้เวลา 30 - 60 นาที หรืออาจทำเป็นรายงานข่าวสั้น ๆ แต่ต่อเนื่องทั้งสัปดาห์ในช่วงข่าวภาคค่ำ ตัวอย่างของข่าวเชิงสืบสวน ได้แก่ ข่าวการเปิดโปงการคอร์รัปชัน ข่าวเบื้องหลังเส้นทางการค้ายาเสพติด เป็นต้น

บุคลากรฝ่ายข่าว

โดยทั่วไปสถานีโทรทัศน์ทุกแห่งจะมีบุคลากรปฏิบัติงานข่าวอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งจะมีจำนวนมากน้อยแตกต่างกันไปตามงบประมาณและนโยบายของผู้บริหารของแต่ละสถานี สำหรับตำแหน่งของบุคลากรฝ่ายข่าวที่สำคัญ มีดังนี้

1. *บรรณาธิการข่าว* ทำหน้าที่ดูแล แสวงหาและรวบรวมข่าวโดยมีผู้สื่อข่าว และช่างภาพเป็นผู้ส่งข้อมูลข่าว รายงานเหตุการณ์ที่เป็นข่าว รวมทั้งยังมีหน้าที่ในการพิจารณา ประเด็นของข่าวและตัดสินใจว่าข่าวใดควรได้รับการนำเสนอออกอากาศ โดยพิจารณาจากนโยบาย ของสถานีและความสนใจของผู้ชม (สวินยา นุ่นพันธุ์ 2540 : 32)

2. *ผู้สื่อข่าว* มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการเสาะแสวงหาข่าวตามแหล่งข่าวต่างๆ แล้วรวบรวมรายงานข้อเท็จจริงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นส่งให้บรรณาธิการข่าว โดยปกติแล้ว สถานีโทรทัศน์ทุกช่องจะมีผู้สื่อข่าวประจำ แบ่งหน้าที่ออกไปทำข่าวตามแหล่งข่าวต่างๆ ซึ่งอาจ เป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือสถาบันอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีผู้สื่อข่าวทั่วไปไม่ประจำแหล่งข่าว แต่อาจได้รับมอบหมายให้ไปสื่อข่าวเป็นครั้งคราว ไปเป็นครั้งคราว เช่น ทำข่าวการอภิปราย ปาฐกถา และการสัมภาษณ์ เป็นต้น สถานีโทรทัศน์บางแห่งจะมีผู้สื่อข่าวพิเศษ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ ในการสื่อข่าวเฉพาะเพื่อเจาะลึกถึงเบื้องหลัง หรือรายละเอียดต่างๆ ซึ่งเรียกกันว่าข่าวเดี่ยว หรือ สก๊อปข่าว แล้วนำมารายงานข่าวในรูปข่าวเฉพาะ ผู้สื่อข่าวพิเศษต้องเป็นผู้มีความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญพิเศษ ผู้สื่อข่าวประเภทสุดท้ายคือ ผู้สื่อข่าวที่ปฏิบัติงานประจำ หรือชั่วคราวในต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ โดยส่งข่าวเข้าสถานีทางโทรศัพท์ โทรสาร และอื่นๆ (ฉ อ้าน วุฒิกกรรมรักษา 2536 : 39)

3. *ผู้แปลข่าวต่างประเทศ* มีหน้าที่รับผิดชอบข่าวต่างประเทศ คัดเลือก แปล และ เรียบเรียงข่าว โดยปกติข่าวต่างประเทศจะส่งจากสำนักข่าวทางโทรพิมพ์ ผู้แปลข่าวต่างประเทศ จึงต้องรับผิดชอบในการติดต่อประสานงานด้านข่าวกับหน่วยงานข่าวต่างประเทศ ตลอดจน งานส่งเสริมร่วมมือพัฒนาการดำเนินงานข่าวให้ได้มาตรฐานสากล ในปัจจุบันสถานีโทรทัศน์ บางแห่งสามารถจ้างผู้สื่อข่าวไปประจำในต่างประเทศเพื่อรายงานข่าวพิเศษบางอย่าง ผู้แปลข่าว ต่างประเทศจึงต้องติดต่อประสานงานกับผู้สื่อข่าวต่างประเทศด้วย ผู้แปลข่าวต่างประเทศยัง รวบรวมข่าวจากเอกสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ เจาะลึกข่าวหรือเหตุการณ์ (สวินยา นุ่นพันธุ์ 2540 : 34)

4. *รีไรท์เตอร์* ทำหน้าที่รับข่าวจากผู้สื่อข่าวที่ส่งมาแล้วนำมาปรุงแต่ง หรือ เรียบเรียงข่าวเสนอต่อบรรณาธิการข่าวหรือหัวหน้าข่าวต่อไป (สวินยา นุ่นพันธุ์ 2540 : 33)

5. *ช่างภาพ* มีหน้าที่รับผิดชอบถ่ายภาพข่าวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ส่งให้ บรรณาธิการข่าวเพื่อพิจารณานำออกเผยแพร่ (มาลี บุญศิริพันธ์ 2526 : 4 – 7)

6. **ช่างตัดต่อ (Film/Video Tape Editor)** ทำหน้าที่ตัดต่อภาพข่าวจากเทปบันทึกภาพตามบทข่าว สถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยเรียกผู้ทำหน้าที่นี้ว่า พนักงานตัดต่อ (ดวงทิพย์ วรพันธ์ 2531 : 2 – 4)

นอกจากตำแหน่งสำคัญต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว สถานีโทรทัศน์ยังมีบุคลากรอีกตำแหน่งหนึ่งซึ่งมีความสำคัญสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าว และสังกัดอยู่กับฝ่ายข่าว คือ บรรณาธิการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหาและจัดเก็บเทปบันทึกภาพข่าว บทข่าว กฤตภาค ภาพนิ่ง วารสาร และหนังสือพิมพ์ที่เป็นประโยชน์ในการผลิตข่าวโทรทัศน์ โดยจัดเก็บอย่างเป็นระบบไว้ในห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูล ซึ่งจะตั้งอยู่ในหรือใกล้กับฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการกับบุคลากรฝ่ายข่าว (ฉอาน วุฑฒิกกรรมรักษา 2536 : 39)

การผลิตข่าวโทรทัศน์

การผลิตข่าวโทรทัศน์ มีขั้นตอนหรือกระบวนการผลิต 6 ขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การแบ่งสายงานข่าว การหาข่าวและการติดตามความเคลื่อนไหว การเขียนข่าว การประเมินคุณค่าของข่าว การจัดเรียงข่าว จนถึงการผลิตภาพประกอบข่าว ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้ (ศุภรัตน์ จิตติกุลเจริญ 2542 : 127-128 ; Yorke 1987 : 10-25)

1. **การแบ่งสายงานข่าว** เป็นการแบ่งความรับผิดชอบข่าว เพื่อติดตามและรายงานข่าว เช่น ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง ข่าวกีฬา ข่าวต่างประเทศ เป็นต้น
2. **การหาข่าวและการติดตามความเคลื่อนไหว** ในแต่ละวันนักข่าวหรือผู้สื่อข่าวแต่ละคนจะได้รับมอบหมายงานจากบรรณาธิการข่าวก่อนออกไปทำข่าว เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางข่าว ดังนั้นผู้สื่อข่าวจึงรู้ว่าในวันนั้นประเด็นข่าวใดจะขึ้นมาเป็นข่าวนำ หรือที่เรียกว่า Lead ประเด็นข่าวในการติดตามอาจมาจากตัวผู้สื่อข่าวเองก็ได้ โดยผู้สื่อข่าวที่ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม อาจเห็นประเด็นที่น่าสนใจแล้วนำเรื่องเสนอต่อบรรณาธิการข่าว หรือโต๊ะประชุมข่าว เพื่อขอความเห็นชอบ ขอคำแนะนำ หรือขอคิดเห็นในมุมมองอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข่าวที่สมบูรณ์ และน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ในการออกไปทำข่าวแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่จะไปเป็นทีมทีมละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และผู้ช่วย คือ คนขับรถ

3. *การเขียนข่าว* เมื่อผู้สื่อข่าวได้ข่าวมาแล้ว จะต้องเขียนบรรยายเนื้อหาข่าวเอง ซึ่งการเขียนข่าวจะต้องสอดคล้องกับภาพที่ได้ถ่ายมาและจะนำเสนอทางโทรทัศน์ เนื่องจากภาพจะเป็นตัวดำเนินเรื่องราว

4. *การประเมินคุณค่าของข่าว* ข่าวที่ผู้สื่อข่าวเขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องมีการตรวจสอบทั้งในด้านภาษา ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ และความครบถ้วนสมบูรณ์ของข่าว โดยผู้สื่อข่าวต้องตรวจสอบเองเป็นอันดับแรก และได้รับการตรวจสอบอีกครั้งจากรีไรท์เตอร์และบรรณาธิการข่าว

5. *การจัดเรียงข่าว* ในแต่ละวัน บรรณาธิการข่าวจะมีการประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือก และจัดลำดับว่าข่าวใดจะเป็นข่าวนำ และข่าวใดจะเป็นข่าวรอง โดยทั่วไปเหตุการณ์สำคัญและน่าสนใจพร้อมทั้งมีความสดมากกว่าเหตุการณ์อื่นๆ จะได้รับการพิจารณาเป็นข่าวนำ ข่าวที่ได้รับการคัดเลือกและจัดลำดับแล้วจะนำไปทำบทข่าวหรือสคริปต์ข่าวต่อไป

6. *การตัดต่อภาพประกอบข่าว* ช่างตัดต่อหรือพนักงานตัดต่อ จะทำการตัดต่อเทปบันทึกภาพข่าวให้ได้ภาพตรงตามบทข่าว แต่ในบางครั้งข่าวบางข่าวไม่สามารถหาภาพเหตุการณ์จริงๆ ได้ เนื่องจากช่างภาพไปถ่ายภาพยังสถานที่เกิดเหตุไม่ทัน หรือไม่มีผู้สื่อข่าวท้องถิ่นส่งภาพมาให้ หรือมีอุปสรรคจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นไม่ยินยอมให้มีการถ่ายภาพ หรือการรายงานข่าวทำได้เพียงทางโทรศัพท์ ช่างตัดต่อจึงต้องใช้ภาพข่าวที่มีอยู่ (Insert, Footage หรือ Stock Shot) จากศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์มาประกอบข่าวแทน โดยมีตัวหนังสือปรากฏในภาพข่าวว่าเป็นแฟ้มภาพ (กราฟาร์สกี 2508 : 145)

เทปบันทึกภาพข่าวที่ตัดต่อเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งบทข่าวจะส่งกลับไปให้บรรณาธิการข่าวตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจมีการเพิ่มเติมข้อมูลข่าว หรือภาพให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จากกระบวนการในการผลิตข่าวทั้ง 6 ขั้นตอนดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เกือบทุกขั้นตอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนที่ 4 การประเมินคุณค่าของข่าว และขั้นตอนที่ 6 การตัดต่อภาพประกอบข่าว เป็นขั้นตอนที่ต้องมีการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือตรวจสอบข้อเท็จจริงและความถูกต้องของข่าว และเพื่อค้นคว้าข้อมูลภูมิหลังของข่าว เพื่อให้ข่าวที่จะนำเสนอมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และมีความครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งในตัวเนื้อหาข่าว และภาพประกอบข่าว ซึ่งในจุดนี้ การแสวงหาสารนิเทศจะเริ่มต้นขึ้น (Ward , Hansen and McLeod

1987 : 717) และแหล่งสารนิเทศสำคัญที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ คือ ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ในสถานี หรือห้องสมุดของสถานีโทรทัศน์

ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์หรือห้องสมุดโทรทัศน์เป็นแหล่งสารนิเทศสำคัญที่ทำหน้าที่รวบรวม จัดหา ทรัพยากรสารนิเทศและให้บริการแก่บุคลากรภายในสถานีโทรทัศน์

ลักษณะของศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์มีลักษณะการดำเนินงานแตกต่างกันไป ตามนโยบายในการผลิตรายการและขนาดของสถานีโทรทัศน์ แต่โดยทั่วไปศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์มีการดำเนินงาน 3 ลักษณะดังนี้ คือ (ปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์ 2535 : 19 - 21)

1. **สถานีโทรทัศน์ขนาดใหญ่ซึ่งผลิตรายการเองทั้งหมด** ในกรณีนี้ศูนย์ข้อมูลในสถานีจะแบ่งออกเป็นหลายศูนย์ และแต่ละศูนย์ข้อมูลจัดเก็บทรัพยากรสารนิเทศและให้บริการแตกต่างกันไป ดังตัวอย่างเช่น สถานี Danmarks Radio TVและสถานีโทรทัศน์ BBC ในประเทศอังกฤษ

สถานี Danmarks Radio TV มีห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน 8 แห่งได้แก่ Newspaper Library ซึ่งจัดเก็บกฤตภาคในรูปแบบไมโครฟิล์ม Picture Library ซึ่งจัดเก็บเฉพาะภาพนิ่งและภาพถ่าย Record Library เก็บรวบรวมดนตรีทุกประเภทในรูปแบบแผ่นเสียง แผ่นซีดี และรูปแบบอื่นๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการผลิตรายการโทรทัศน์ Television Archive ซึ่งจัดเก็บเทปบันทึกภาพรายการทุกรายการที่สถานีผลิต Historical Archive ทำหน้าที่เช่นเดียวกับ Television Archive แต่เก็บรวบรวมเฉพาะรูปแบบฟิล์ม Technical Library จัดเก็บหนังสือทางด้านเทคนิค ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อวิศวกร และช่างเทคนิคของสถานี Musical Library เก็บต้นฉบับตัวเขียนและหนังสือเกี่ยวกับดนตรี และ Bibliotek ซึ่งทำหน้าที่เหมือนห้องสมุด โดยทั่วไป คือ จัดเก็บทั้งหนังสืออ้างอิง หนังสือวิชาการ และนวนิยาย ซึ่งช่างแต่งหน้า ผู้ออกแบบฉาก และผู้ออกแบบเครื่องแต่งกายใช้กันมากในการตรวจสอบข้อมูล และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับงานที่แต่ละคนรับผิดชอบ (Plester 1992 : 60 - 61)

สถานีโทรทัศน์ BBC มีห้องสมุดและหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของสถานีหลายแห่ง ได้แก่ Script Library เก็บรวบรวมบทละครของสถานีทั้งหมด Sound Library จัดเก็บเสียงทุกประเภทในรูปแบบบันทึกเสียง หรือแผ่นซีดีเสียง เสียงที่รวบรวม เช่น คำปราศรัยของบุคคลสำคัญ เสียงดนตรีของศิลปินคนสำคัญ เสียงรถถังทุกชนิด เสียงสัตว์ทุกชนิด เป็นต้น Reference Library จัดเก็บกฤตภาคโดยเฉพาะ มีจำนวนประมาณ 20 ล้านชิ้น และเพิ่มขึ้นประมาณวันละ 2,000 ชิ้น Broadcast Archives จัดเก็บ เทปบันทึกภาพรายการโทรทัศน์ของสถานีทั้งหมด Terrorism Archives เป็นห้องสมุดภาพข่าวเกี่ยวกับการก่อการร้ายทั่วโลก American Archives จัดเก็บภาพข่าวเหตุการณ์สำคัญของ สหรัฐอเมริกาในศตวรรษที่ 20 Event Unit เป็นหน่วยงานที่เก็บรวบรวมข้อมูล เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน เพื่อให้บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ในการทำข่าวเกี่ยวกับวาระครบรอบปีเหตุการณ์สำคัญต่างๆ Pronunciation Unit เป็นหน่วยงานที่ตรวจสอบ และจัดทำข้อมูลการออกเสียง ชื่อต่างๆ อย่างถูกต้อง เช่น ชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ ซึ่งเป็นประโยชน์มากสำหรับผู้ประกาศข่าว สถานีโทรทัศน์ BBC นอกจากนี้ยังมีห้องสมุดสิ่งพิมพ์เก็บรวบรวมหนังสือทุกประเภท เพื่อการค้นคว้าของบุคลากรในสถานีโทรทัศน์

2. สถานีโทรทัศน์ขนาดเล็กซึ่งผลิตรายการเองทั้งหมด ในกรณีนี้ศูนย์ข้อมูลของสถานีจะมีเพียงแห่งเดียว โดยรวมทรัพยากรทุกประเภทไว้ให้บริการในที่เดียวกันเพื่อความสะดวกในการค้นคว้า ดังตัวอย่างเช่น สถานี Danmark Radio TV2 และสถานีโทรทัศน์ Canadian Broadcasting Corporation (CBC)

สถานี Danmark Radio TV2 มีห้องสมุดเพียงแห่งเดียว ซึ่งรวบรวมทรัพยากรทุกประเภทเอาไว้ที่เดียวกัน ได้แก่ หนังสือ หนังสืออ้างอิง หนังสือพิมพ์และวารสารหลากหลายภาษา แผ่นที่ ภาพถ่ายและสไลด์ แผ่นเสียงและแผ่นซีดีเสียง รวมทั้งเทปบันทึกภาพรายการที่สถานีผลิต (Plester 1992 : 60 - 61)

สถานีโทรทัศน์ CBC เป็นสถานีโทรทัศน์ที่ออกอากาศทั้งภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ห้องสมุดของสถานีซึ่งมีเพียงแห่งเดียวจัดเก็บทรัพยากรประเภทต่างๆ ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว ทั้งภาพข่าวที่ออกอากาศและภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศหรือแฟ้มภาพเทปบันทึกภาพรายการของทางสถานี ภาพยนตร์ นอกจากนี้ ยังมีทรัพยากรอื่นๆ ได้แก่ บทข่าวผังรายการ รวมทั้งฐานข้อมูลข่าวที่จัดซื้อ เช่น CNN, Reuter เป็นต้น (Kopak 1993 : 513 – 525)

3. **สถานีโทรทัศน์ที่เน้นการผลิตข่าว** ส่วนรายการอื่นๆให้บุคคลภายนอกหรือบริษัทเอกชนเช่าช่วงเวลาเพื่อผลิตรายการ ศูนย์ข้อมูลของสถานีโทรทัศน์ในลักษณะนี้จะมีเพียงแห่งเดียว และเน้นทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อการผลิตข่าวและขึ้นตรงกับฝ่ายข่าวของสถานี ตัวอย่างของสถานีโทรทัศน์ประเภทนี้ ได้แก่ สถานีโทรทัศน์เกือบทุกแห่งของไทย ทรัพยากรสารสนเทศที่จัดเก็บในศูนย์ข้อมูลประกอบด้วย เทปบันทึกภาพข่าว หนังสือพิมพ์ บทข่าว และกฤตภาคเป็นหลัก สถานีโทรทัศน์บางแห่งเรียกศูนย์ข้อมูลในลักษณะนี้ว่าศูนย์ข้อมูลข่าวหรือห้องสมุดข่าว

ทรัพยากรสารสนเทศในศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์มีทรัพยากรหลายประเภท ซึ่งแต่ละแห่งจะให้บริการมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ นโยบาย งบประมาณ เนื้อที่ รวมทั้งความต้องการของผู้ใช้บริการในสถานีโทรทัศน์ ทรัพยากรสารสนเทศบางประเภทศูนย์ข้อมูลได้รับโดยไม่ต้องซื้อ เช่น เทปบันทึกภาพข่าว ซึ่งได้จากฝ่ายข่าวโดยตรง หรือสิ่งพิมพ์บางประเภทมีหน่วยงานต่างๆส่งมาให้เป็นอนินันทนการ เช่น รายงานประจำปี สำหรับทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญในศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ที่เน้นการผลิตข่าวหรือมุ่งให้บริการบุคลากรฝ่ายข่าว ประกอบด้วยทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างดังต่อไปนี้ (Weisberg 1980 : 246 - 276 ; พรรณพิมล กุลบุญ 2534 : 29 - 36)

1. **หนังสือพิมพ์** เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญที่สุดสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าว เนื่องจากให้ข้อมูลข่าวที่ทันสมัย บุคลากรฝ่ายข่าวใช้หนังสือพิมพ์เพื่อการตรวจสอบข่าวในแต่ละวันและจับกระแสของข่าว
2. **กฤตภาค** กฤตภาคข่าวและบทความจากหนังสือพิมพ์ เป็นทรัพยากรสารสนเทศสำคัญอีกประเภทหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์ในการผลิตรายการข่าว เนื่องจากให้ข้อมูลใหม่ทันต่อเหตุการณ์และข้อมูลมีขนาดสั้น สามารถอ่านได้รวดเร็ว
3. **บทข่าว** เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่ให้ประโยชน์ในการผลิตรายการข่าว โดยบุคลากรฝ่ายข่าวสามารถใช้บทข่าวเพื่อดูแนวทางในการเขียนข่าวลักษณะเดียวกันได้ ทำให้ประหยัดเวลาในการเขียนข่าวใหม่ (นุสรา สุเมธี. สัมภาษณ์, 2546)

4.วารสาร เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่ให้ข้อมูลและเรื่องราวที่ทันสมัยเนื่องจากมีกำหนดออกเป็นระยะ เช่น รายสัปดาห์ รายบ็อกซ์ รายเดือน รายสามเดือน เป็นต้น วารสารและนิตยสารที่เป็นประโยชน์ในการผลิตข่าว ส่วนใหญ่ครอบคลุมเนื้อหาด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

5. หนังสืออ้างอิง เป็นหนังสือที่บรรจุข้อเท็จจริงซึ่งรวบรวมมาจากแหล่งต่างๆ นำมาเรียบเรียงเข้าด้วยกันเพื่อให้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว หนังสืออ้างอิงที่ให้บริการในศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ ได้แก่ พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือชีวประวัติ นามานุกรม หนังสือรายปี และรายงานประจำปี บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ประโยชน์จากหนังสืออ้างอิงในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว เช่น พจนานุกรม ใช้ตรวจสอบการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้องของชื่อต่างๆ สารานุกรมใช้ค้นหาความรู้และข้อมูลภูมิหลังของเรื่องต่างๆ เช่น เรื่องอาวุธสงคราม เป็นต้น นามานุกรม ใช้ตรวจสอบความถูกต้องของชื่อและตำแหน่งของบุคคล หนังสือรายปี และรายงานประจำปี ใช้ติดตามข้อมูลและสถิติในด้านต่างๆ เป็นต้น

6. แผนที่ แผนที่ที่ดีและทันสมัย เช่น แผนที่โลก แผนที่เฉพาะทวีป แผนที่เฉพาะประเทศไทย แผนที่จังหวัด แผนที่ถนน เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าและนำมาประกอบรายงานข่าว เช่น ใช้ประโยชน์ในการแสดงสถานที่เกิดเหตุ การทำสงคราม การพิพาททางชายแดน แผ่นดินไหว แสดงเขตเกษตรกรรม เขตน้ำท่วม และเส้นทางเดินรถ เป็นต้น

7. เทปบันทึกภาพข่าว คือ เทปบันทึกภาพที่ช่างภาพได้ถ่ายทำในแต่ละวัน ณ สถานที่ของเหตุการณ์หรือแหล่งข่าว เทปบันทึกภาพข่าว แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ และเทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ

7.1 เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ หมายถึงเทปบันทึกภาพข่าวที่ผ่านการตัดต่อและบันทึกเสียงบรรยาย และนำไปออกอากาศเรียบร้อยแล้ว (วิรัชพงษ์ พลนิกรกิจ 2545 : 57) ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์จัดเก็บเทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศไว้เพื่อเป็นหลักฐานทางกฎหมาย และเพื่อการค้นคว้าข้อมูลย้อนหลังของบุคลากรฝ่ายข่าว

7.2 เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ หรือแฟ้มภาพ มีคำที่ใช้ในภาษาอังกฤษหลายคำ เช่น Stock Shot , Footage และ Insert เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ คือเทปบันทึกภาพที่ไปถ่ายทำมาทั้งหมด และนำมาตัดต่อภาพที่มีเนื้อหาเดียวกัน เก็บไว้ในตลับเดียวกัน เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้ประโยชน์มากในการผลิตรายการข่าว หรือประกอบการรายงานข่าวเพื่อความน่าสนใจ เช่น

ภาพนิ่งนาแต่กระแหงเพื่อประกอบการรายงานข่าวเรื่องภัยแล้ง เป็นต้น ปัจจุบันศูนย์ข้อมูลข่าว บางแห่งได้ถ่ายโอนข้อมูลจากเทปบันทึกภาพลงในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์เช่น แผ่นซีดีภาพ หรือ แผ่นดีวีดี (DVD) เพื่อความสะดวกในการค้นคืนภาพ

8. เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียงที่จัดเก็บส่วนใหญ่เป็นเทปบันทึก การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ เสียงธรรมชาติ และ เสียงประกอบ (Sound Effect) ซึ่งสามารถนำมา ใช้ประกอบการรายงานข่าวได้

9. สไลด์ สไลด์ซึ่งให้บริการในศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เน้นสไลด์ภาพบุคคล และ สถานที่เป็นหลัก

10. ภาพถ่าย เน้นภาพบุคคล สถานที่ และเหตุการณ์สำคัญเช่นเดียวกับสไลด์ สไลด์และภาพถ่ายจะนำมาใช้ประโยชน์ในการผลิตข่าว ในกรณีที่ไม่มีภาพเคลื่อนไหวที่ต้องการ หรือเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต เช่น ภาพถ่ายกรุงเทพในอดีต หรือภาพของบุคคลสำคัญ ในศตวรรษที่ 19 เป็นต้น

11. ฐานข้อมูลบุคคล หมายถึง ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ใช้เก็บข้อมูลประวัติ บุคคลสำคัญและมีชื่อเสียง ได้แก่ นักการเมือง นักธุรกิจ นักแสดง ข้าราชการ ที่มีชื่อเสียงโดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับวันเกิด ประวัติส่วนตัว คำให้สัมภาษณ์ พฤติกรรม ประวัติการทำงาน เป็นต้น ฐานข้อมูลส่วนบุคคลเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญสำหรับการทำข่าว เนื่องจากข่าวแต่ละข่าว จะมีบุคคลสำคัญปรากฏอยู่เสมอ (สวinya นุ่นพันธุ์ 2540 : 120)

ประเภทของเครื่องมือช่วยค้น

เครื่องมือช่วยค้นที่ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์จัดทำเพื่อใช้ในการเข้าถึงทรัพยากร สารสนเทศ มีประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. รายการสิ่งพิมพ์ เป็นเครื่องมือช่วยค้นสิ่งพิมพ์ในศูนย์ข้อมูล ซึ่งจัดทำทั้งใน รูปบัตรรายการ และในรูปออนไลน์ รายการสิ่งพิมพ์ครอบคลุมรายละเอียดทางบรรณานุกรมที่ สำคัญ ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ หัวเรื่อง และเลขเรียกหนังสือ

2. **ดรชนีหนังสือพิมพ์** เป็นเครื่องมือช่วยค้นหาข่าวและบทความที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ต่างๆ ผู้ใช้สามารถค้นหาบทความต่างๆที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ได้ตามหัวเรื่องที่ต้องการค้น ข้อมูลที่ได้รับประกอบด้วย ชื่อผู้เขียนบทความ (ถ้ามี) ชื่อบทความ ชื่อหนังสือพิมพ์ วันเดือนปี และหน้าที่พิมพ์บทความนั้น (การค้นคว้าและการเขียนรายงาน 2545 : 45)

3. **ดรชนีกฤตภาค** เป็นเครื่องมือช่วยค้นหากฤตภาคที่มีให้บริการในศูนย์ข้อมูล ดรชนีกฤตภาคอาจจัดทำในรูปแบบกระดาษเช่นเดียวกับบัตรรายการ หรือจัดทำในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งในกรณีที่ทำในรูปแบบออนไลน์จะทำการร่วมกับระบบบันทึกตัวกฤตภาคลงในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำให้สามารถสร้างคำค้นในรูปแบบศัพท์อิสระ หรืออาจใช้ศัพท์ควบคุมที่บรรณารักษ์เป็นผู้กำหนดก็ได้ (พรรณพิมล กุลบุญ, 2534 : 109)

4. **ดรชนีบทข่าว** เป็นเครื่องมือช่วยค้นหาบทข่าวที่จัดเก็บในศูนย์ข้อมูล ดรชนีบทข่าวประกอบด้วยข้อมูล วันที่ออกอากาศ เวลาในการออกอากาศ สถานที่เกิดเหตุ บุคคลในข่าว ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์จัดทำดรชนีบทข่าวในรูปแบบกระดาษ ในรูปแบบออนไลน์ และในรูปแบบเล่ม คือ พิมพ์บนกระดาษและใส่แฟ้มเจาะรู

5. **ดรชนีภาพข่าว** เป็นเครื่องมือช่วยค้นหาภาพข่าวจากเทปบันทึกภาพข่าวทั้งที่ออกอากาศและที่ไม่ได้ออกอากาศ ดรชนีภาพข่าวจะให้รายละเอียดของภาพในเทปบันทึกภาพแต่ละม้วน ได้แก่ คำสำคัญ หัวเรื่อง เวลาในเทปบันทึกภาพที่มีภาพในเรื่องนั้นๆ ปรากฏ ตัวอย่าง เช่น ภาพนายกรัฐมนตรีกำลังกล่าวปราศรัยอยู่ในนาฬิกาที่ 27 เป็นต้น (ญานะ วีระประจักษ์. สัมภาษณ์, 2546)

บริการของศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ซึ่งมุ่งเน้นการให้บริการแก่บุคลากรฝ่ายข่าว จะจัดบริการให้แก่ผู้ใช้นี้ (Whatmore 1978 ; สนองคุณ ณ กาฬสินธุ์. สัมภาษณ์, 2546)

1. **บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า** บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าหรือบริการสืบค้นสารนิเทศ ถือเป็นบริการสำคัญที่สุดของศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ และใช้เวลาส่วนใหญ่ของบุคลากรห้องสมุดในการให้บริการ คำถามจากผู้ใช้มีทั้งทางโทรศัพท์ และติดต่อด้วย

ตนเอง ถ้าเป็นคำถามทางโทรศัพท์ บุคลากรห้องสมุดมักนำข้อมูลไปให้บริการถึงที่ เนื่องจากความเร่งด่วนในการใช้

2. บริการสืบค้นฐานข้อมูล เป็นบริการที่บรรณารักษ์ หรือบุคลากรศูนย์ข้อมูล โทรทัศน์สืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ให้กับผู้ใช้ ซึ่งฐานข้อมูลที่สืบค้นมีทั้งฐานข้อมูลบรรณานุกรมภาพข่าวของศูนย์ข้อมูล และฐานข้อมูลออนไลน์ที่ศูนย์ข้อมูลบอกรับ และการสืบค้นข้อมูลภาพบนอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยสืบค้นภาพข่าวจากเทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศเพื่อบุคลากรฝ่ายข่าวจะได้นำภาพเหล่านั้นมาประกอบการนำเสนอข่าว

3. บริการยืม – คืน ทรัพยากรสารนิเทศทุกประเภทของศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์อาจให้บุคลากรฝ่ายข่าวขอยืมไปใช้ได้ตามระเบียบการยืม – คืนของศูนย์ข้อมูลแต่ละแห่งซึ่งอาจแตกต่างกันไป เช่น ศูนย์ข้อมูลบางแห่งกำหนดให้ผู้ใช้สามารถขอยืมเทปบันทึกภาพข่าวไปใช้ในการผลิตข่าว และรายการได้ครั้งละไม่จำกัดจำนวน โดยมีกำหนดระยะเวลาในการยืม – คืน 1 วัน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใช้คนอื่น ๆ สามารถใช้ภาพต่าง ๆ ที่มีอยู่ได้อย่างทั่วถึง ศูนย์ข้อมูลบางแห่งอาจให้ขอยืมนานเท่าใดก็ได้ ในขณะที่ศูนย์ข้อมูลบางแห่งกำหนดระยะเวลาในการยืมแตกต่างกันไปตามประเภทของทรัพยากรสารนิเทศ

4. บริการทำสำเนา นับเป็นบริการหลักอีกประการหนึ่งของศูนย์ข้อมูล ศูนย์ข้อมูลส่วนใหญ่มีบริการทำสำเนาทรัพยากรสารนิเทศทุกประเภท ทั้งหนังสือ กฤตภาค และเทปบันทึกภาพข่าว แต่โดยทั่วไปมุ่งเน้นที่การทำสำเนาเทปบันทึกภาพข่าว โดยการทำสำเนาภาพข่าวบางส่วนที่ต้องการลงในเทปบันทึกภาพเปล่าที่เตรียมไว้ให้บริการ

5. บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น สำหรับการบริการประเภทนี้จะมีเฉพาะในศูนย์ข้อมูลบางแห่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของศูนย์ข้อมูลว่าจะให้บุคลากรฝ่ายข่าวสืบค้นข้อมูลเอง หรือจะมีเจ้าหน้าที่ช่วยบริการสืบค้นข้อมูลให้ สำหรับบริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นที่จัดให้กับบุคลากรฝ่ายข่าว อาจจัดเมื่อบุคลากรฝ่ายข่าวเพิ่งเข้าทำงาน หรือเมื่อมีการลงโปรแกรมหรือฐานข้อมูลใหม่

โดยทั่วไปศูนย์ข้อมูลของหน่วยงานสื่อมวลชนทุกประเภท รวมทั้งสถานีโทรทัศน์ เปิดให้บริการแก่บุคลากรฝ่ายข่าวตลอด 24 ชั่วโมง แต่การมีบรรณารักษ์หรือบุคลากรห้องสมุดประจำอยู่ในห้องสมุดจะแตกต่างกันไป ห้องสมุดบางแห่งมีบุคลากรให้บริการเฉพาะในช่วงเวลาทำการ เช่น 8.00 – 17.00 น. ส่วนช่วงเวลาอื่นๆ บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถเข้าใช้ศูนย์ข้อมูลได้

โดยไม่มีบุคลากรห้องสมุดช่วยเหลือ ห้องสมุดบางแห่งจัดบุคลากรให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง เป็นต้น (Special Libraries Association 1983)

สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร

สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร มี 7 สถานี ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี ซึ่งทั้ง 7 สถานีมีลักษณะการดำเนินงานแตกต่างกันดังนี้

1. สถานีโทรทัศน์ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ มี 2 สถานี ได้แก่ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 และสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11
2. สถานีโทรทัศน์ที่ดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจ มี 1 สถานี ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 ดำเนินการโดยองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย
3. สถานีโทรทัศน์ที่ดำเนินการโดยบริษัทเอกชน มี 4 สถานี ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ดำเนินการโดยบริษัท BEC World จำกัด(มหาชน) สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ดำเนินการโดย บริษัทกรุงเทพโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์ไอทีวีดำเนินการโดยบริษัทไอทีวี จำกัด (มหาชน) และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี ดำเนินการโดยบริษัทยูไนเต็ด บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) สำหรับสถานีโทรทัศน์ยูบีซี ได้ให้บริษัทเนชั่น แชนแนล บรอดคาสติ้ง จำกัด ซื้อเวลาไปดำเนินการ 1 ช่อง คือ เนชั่น แชนแนลช่อง 8*

ในการผลิตรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ต่างๆ จากการสำรวจ พบว่า สถานีโทรทัศน์ 5 สถานีมีฝ่ายข่าวของสถานีโดยตรงเป็นผู้ผลิตรายการข่าว ได้แก่ โทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี ยกเว้นสถานีโทรทัศน์ 2 สถานี คือ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 มีสำนักข่าวไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยเป็นผู้ผลิตรายการข่าวโทรทัศน์ และสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 มีสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์เป็นผู้ผลิตรายการข่าว

* ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2546 บริษัทเนชั่น บรอดคาสติ้ง จำกัด จะยุติการดำเนินรายการ เนชั่นแชนแนล ช่อง 8 และย้ายไปเช่าช่องสัญญาณของไอทีวีซึ่งเป็นเคเบิลทีวีที่ออกอากาศในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สำหรับฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 7 แห่ง พบว่า มีบุคลากรจำนวนตั้งแต่ 30 – 59 คน โดยสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 มีบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด (59 คน) และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี – เนชั่นแซนด์ ช่อง 8 มีบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด (30 คน)

ในการแบ่งสายงานข่าวของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 7 แห่ง พบว่า มีการแบ่งสายงานข่าวมากน้อยแตกต่างกันไปตามนโยบายของแต่ละสถานี โดยสายงานข่าวหลักที่มีปรากฏในทุกสถานี ได้แก่ ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวอาชญากรรม ข่าวสังคม ข่าวกีฬา

ในส่วนของศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ พบว่า ศูนย์ข้อมูลของแต่ละสถานีมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น ห้องข้อมูล (สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3) แผนกห้องสมุดและข้อมูลข่าว (สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5) ศูนย์ข้อมูลข่าว (สถานีโทรทัศน์ไอทีวี) เป็นต้น ทั้งนี้มีสถานีโทรทัศน์ 4 แห่งที่มีศูนย์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการทำข่าวโทรทัศน์เพียงศูนย์ข้อมูลเดียว ยกเว้นสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี – เนชั่นแซนด์ช่อง 8 ที่มีศูนย์ข้อมูล 2 แห่งจัดเก็บและให้บริการทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทที่จำเป็นต่อการผลิตข่าว โดยศูนย์ข้อมูล 1 แห่งรับผิดชอบงานด้านเทปบันทึกภาพข่าว และอีก 1 แห่งรับผิดชอบทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่นๆ โดยรายละเอียดของศูนย์ข้อมูลของทั้ง 3 สถานี มีดังนี้

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 มีห้องสมุดเทป ขึ้นตรงกับฝ่ายข่าวโทรทัศน์ และมีฝ่ายวิจัยและข้อมูลข่าว สังกัดสำนักข่าวไทย รับผิดชอบทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่นๆ สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 มีห้องสมุดภาพให้บริการเทปบันทึกภาพข่าวให้กับฝ่ายข่าวโทรทัศน์ และมีงานประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่จัดเก็บวัสดุตีพิมพ์ ส่วนสถานีโทรทัศน์ยูบีซี – เนชั่นแซนด์ช่อง 8 มีห้องสมุดเทปซึ่งสังกัดสถานีโทรทัศน์ และจัดเก็บเทปบันทึกภาพข่าวเพื่อสนับสนุนฝ่ายข่าวโดยตรง และมีศูนย์ข้อมูลเนชั่น สังกัดกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ เดอะเนชั่นทำหน้าที่จัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ เพื่อสนับสนุนงานด้านหนังสือพิมพ์และฝ่ายข่าวโทรทัศน์ของบริษัท

ทรัพยากรสารสนเทศที่จัดเก็บในศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของสถานีต่างๆ เน้นที่เทปบันทึกภาพข่าว ทั้งเทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศและไม่ได้ออกอากาศ ยกเว้นสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ที่ศูนย์ข้อมูลจัดเก็บเฉพาะเทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ สำหรับจำนวนเทปบันทึกภาพข่าวที่ศูนย์ข้อมูลของสถานีโทรทัศน์ทุกแห่งจัดเก็บ พบว่า สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 มีจำนวนมากที่สุด 27,300 ตลับ และสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 มีจำนวน

น้อยที่สุด 1,100 ตลับ โดยทุกสถานีจัดเก็บเทปบันทึกภาพข่าวเรียงตามเนื้อหาของข่าว สำหรับ
 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่นที่ให้บริการ มีปริมาณมากน้อยแตกต่างกันไป โดยสถานีโทรทัศน์
 สีกองทัพบกช่อง 7 มีทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่นๆ ให้บริการมากที่สุด 10 ประเภท ได้แก่
 บทข่าว กฤตภาค หนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิง เทปบันทึกภาพข่าว
 ภาพยนตร์ ภาพถ่าย สไลด์ และฐานข้อมูล ส่วนสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 มีประเภทต่างๆ
 น้อยที่สุด 4 ประเภท ได้แก่ กฤตภาค หนังสือพิมพ์ วารสาร และเทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออก
 อากาศ

ประเภทของเครื่องมือช่วยค้นที่จัดทำในศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์มี 5 ประเภท ได้แก่
 ดรรชนีภาพข่าว ดรรชนีกฤตภาค ดรรชนีหนังสือพิมพ์ ดรรชนีบทข่าว และรายการสิ่งพิมพ์ และ
 ส่วนใหญ่อยู่ในรูปฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เป็นสถานีเดียวที่
 จัดทำเครื่องมือช่วยค้นทั้ง 5 ประเภท

บริการที่ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ทุกแห่งจัดให้แก่บุคลากรฝ่ายข่าว ได้แก่ บริการ
 ตอบคำถามและช่วยค้นคว้า บริการสืบค้นฐานข้อมูล บริการยืม-คืน และบริการทำสำเนา ส่วน
 บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นมีเฉพาะในบางสถานี ได้แก่ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี – เนชั่นแซนด์ช่อง 8

สำหรับรายละเอียดของสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งซึ่งจะนำเสนอในส่วนต่อไป
 ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ข้อมูลของสถานีโทรทัศน์ได้แก่ ที่ตั้ง โครงสร้างการบริหารงาน
 ฝ่ายข่าว และข้อมูลของศูนย์ข้อมูล ได้แก่ ที่ตั้ง เวลาทำการ บุคลากร ทรัพยากรสารสนเทศ เครื่องมือ
 ช่วยค้น และบริการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3

ที่ตั้ง : 622 อาคารเอ็มโพเรียม ทาวเวอร์ ชั้น 7, 15 และ 16 ถนนสุขุมวิท
 แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี : จำแนกเป็น 10 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายข่าว
 ฝ่ายโฆษณา ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายรายการ ฝ่ายผลิตรายการ สำนักวิศวกรรม ฝ่ายศิลปกรรม
 ฝ่ายออกอากาศ ฝ่ายควบคุมอุปกรณ์ อะไหล่ และบริการซ่อมบำรุง และฝ่ายวิทยุกระจายเสียง

ฝ่ายข่าว : จำแนกออกเป็น 5 แผนก ได้แก่ แผนกข่าว แผนกติดต่อเทปบันทึกภาพ
ข่าว แผนกกราฟิก แผนกธุรการ และห้องข้อมูล

บุคลากรฝ่ายข่าว* มีจำนวน 47 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการ 7 คน ผู้สื่อข่าว
37 คน ผู้แปลข่าวต่างประเทศ 3 คน

การแบ่งสายงานข่าวมี 9 สาย ได้แก่ ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวการเมือง
ข่าวอาชญากรรม ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวเฉพาะกิจ เหตุบ้านการเมือง ข่าวกีฬา
ข่าวต่างประเทศ

ห้องข้อมูล

- ที่ตั้ง : มีห้องเป็นสัดส่วน อยู่ติดกับฝ่ายข่าว
- เวลาทำการ : 6.00 – 20.00 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน
- บุคลากร : มีจำนวนทั้งหมด 6 คน ได้แก่
- หัวหน้าห้องข้อมูล 1 คน
  - เจ้าหน้าที่เทปบันทึกภาพข่าวและเทปบันทึกเสียง 3 คน
  - เจ้าหน้าที่สิ่งพิมพ์ 2 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ : มี 4 ประเภท ได้แก่

1. กฤตภาค จัดเก็บใส่แฟ้มเอกสารเรียงตามลำดับอักษรของ
หัวเรื่อง ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ.2538 จนถึงปัจจุบัน
2. หนังสือพิมพ์ มีเฉพาะหนังสือพิมพ์ภาษาไทย จำนวน 7 ฉบับ
จัดเก็บเป็นเวลา 2 ปี
3. วารสาร มีวารสารภาษาไทย จำนวน 2 รายการ จัดเก็บเป็น
เวลา 2 ปี
4. เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ จำนวนประมาณ
1,100 ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน
โดยเรียงตามลำดับหมวดหมู่ของเนื้อหาข่าว ดังนี้

01 – ราชสำนัก

02 – การเมือง

03 – ทหาร

* จำนวนบุคลากรฝ่ายข่าวเป็นจำนวน ณ เดือนเมษายน 2546

- 04 – อาชญากรรม
- 05 – เศรษฐกิจ
- 06 – สังคม
- 07 – กีฬา
- 08 – ชนกลุ่มน้อย
- 09 – ต่างประเทศ
- 10 – ประท้วง
- 11 – ชายแดน
- 12 – สิ่งแวดล้อม
- 13 – สัมภาษณ์บุคคล

สำหรับบทข่าว เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ และเทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศซึ่งเป็นข่าวที่ยังอยู่ในความสนใจของประชาชน พจนานุกรม นามสงเคราะห์ หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ แผนที่ และฐานข้อมูล ที่จัดซื้อจัดเก็บไว้ที่ฝ่ายข่าว ฝ่ายรายการ เทปบันทึกรายการละครของสถานี และภาพยนตร์จัดเก็บไว้ที่ฝ่ายรายการ ส่วนเทปบันทึกเสียง และแผ่นซีดีเสียงจัดเก็บไว้ที่ฝ่ายวิทยุกระจายเสียง

เครื่องมือช่วยค้น : มี 3 ประเภท ได้แก่

- ดรรชนีภาพข่าว
- ดรรชนีกฤตภาค
- ดรรชนีหนังสือพิมพ์

เครื่องมือช่วยค้นทุกประเภทจัดทำในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

- ทางเลือกในการสืบค้น
- คำสำคัญ
  - หัวเรื่อง
  - วันเดือนปี

บริการ : มี 4 ประเภท ได้แก่

1. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ช่วยค้นหาข้อมูลทุกประเภทที่บุคลากรฝ่ายข่าวต้องการทั้งการติดต่อด้วยตนเอง และทางโทรศัพท์

2. บริการเยี่ยม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท กำหนดระยะเวลาเยี่ยม-คืน 1 วัน โดยจะมีสมุดลงหลักฐานเอาไว้
3. บริการทำสำเนา
  - บริการทำสำเนาวัสดุตีพิมพ์
  - บริการทำสำเนาเทปบันทึกภาพข่าวลงในเทปบันทึกภาพระบบ VHS
4. บริการสืบค้นฐานข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้สืบค้นให้ทั้งหมด

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

ที่ตั้ง : กองพลทหารม้าสนามเป้า ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพฯ

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี : จำแนกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายบริหารและสนับสนุน และฝ่ายปฏิบัติการ โดยฝ่ายปฏิบัติการ จำแนกออกเป็น 5 ฝ่าย คือ ฝ่ายข่าว ฝ่ายรายการ ศูนย์อินเทอร์เน็ต ฝ่ายตรวจรายการ และฝ่ายโทรทัศน์ดาวเทียม

ฝ่ายข่าว : จำแนกออกเป็น 8 แผนก คือ แผนกผลิตข่าว แผนกธุรการ แผนกข่าวในประเทศ แผนกข่าวต่างประเทศ แผนกข่าวกีฬา แผนกสื่อสาร แผนกห้องสมุดและข้อมูลข่าว

บุคลากรฝ่ายข่าวมีจำนวน 59 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 16 คน ผู้สื่อข่าว 35 คน ผู้แปลข่าวต่างประเทศ 8 คน

การแบ่งสายงานข่าวของแผนกข่าวในประเทศ แบ่งออกเป็นข่าวการเมือง ข่าวทหาร ข่าวราชสำนัก ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม และข่าวอาชญากรรม

แผนกห้องสมุดและข้อมูลข่าว

ที่ตั้ง : มีห้องเป็นสัดส่วน อยู่บนชั้น 3 ของอาคารฝ่ายข่าว

เวลาทำการ : 9.00 – 17.00 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร : มีจำนวนทั้งหมด 6 คน ได้แก่

- หัวหน้าแผนก 1 คน
- บรรณารักษ์ 2 คน

- ผู้ช่วยบรรณารักษ์ 1 คน
- เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 1 คน
- เจ้าหน้าที่เทคนิค 1 คน
- เจ้าหน้าที่เก็บรักษา 2 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ : มี 7 ประเภท ได้แก่

1. บทข่าวจัดเก็บใส่แฟ้มเรียงตามวันที่ออกอากาศ
2. กฤตภาค ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน
3. หนังสือพิมพ์ มีเฉพาะหนังสือพิมพ์ภาษาไทย จำนวน 5 ฉบับ จัดเก็บเป็นเวลา 1 ปี
4. วารสาร มีวารสารภาษาไทย จำนวน 4 รายการ จัดเก็บเป็นเวลา 1 ปี
5. เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ จำนวนประมาณ 4,000 ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน
6. เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ จำนวนประมาณ 1,500 ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ.2533 จนถึงปัจจุบัน เทปบันทึกภาพข่าวทั้งที่ออกอากาศและไม่ได้ออกอากาศ จัดเก็บ แยกออกจากกัน โดยแต่ละประเภทจัดเรียงตามหมวดหมู่เนื้อหาของข่าว ได้แก่

- 1 ราชสำนัก
- 2 นายก
- 3 ผู้นำเหล่าทัพ
- 4 ทหารทั่วไป
- 5 การเมือง
- 6 เศรษฐกิจ
- 7 ตำรวจ อาชญากรรม
- 8 แม่บ้านทหาร
- 9 เบ็ดเตล็ด ทัวไป

7. ภาพยนตร์ จัดเก็บข่าวเก่าๆก่อนจะมีการบันทึกภาพในรูปเทปบันทึกภาพ

สำหรับพจนานุกรม นามสงเคราะห์ฐานข้อมูลที่จัดซื้อ หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ วารสารภาษาอังกฤษ เทปบันทึกภาพข่าวกีฬา และข่าวต่างประเทศ จัดเก็บไว้ที่ฝ่ายข่าว ผังรายการจัดเก็บไว้ที่ฝ่ายรายการ ส่วนเทปบันทึกเสียงและแผ่นซีดีเสียงจัดเก็บไว้ที่ฝ่ายวิทยุกระจายเสียง

เครื่องมือช่วยค้น : มี 4 ประเภท ได้แก่

- ดรรชนีภาพข่าว
- ดรรชนีกฤตภาค
- ดรรชนีหนังสือพิมพ์
- ดรรชนีวารสาร

เครื่องมือช่วยค้นทุกประเภทจัดทำในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ยกเว้นดรรชนีวารสารที่จัดทำทั้งในรูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์และในรูปบัตรรายการ

ทางเลือกในการสืบค้น

- คำสำคัญ
- หัวเรื่อง
- วันเดือนปี

บริการ : มี 4 บริการ ได้แก่

1. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ให้บริการทั้งโดยการติดต่อด้วยตนเองและทางโทรศัพท์
2. บริการยืม-คืน ให้ขอยืมทรัพยากรสารสนเทศได้ทุกประเภท กำหนดระยะเวลาในการยืม-คืน 1 วัน
3. บริการทำสำเนา
  - บริการทำสำเนาวัสดุตีพิมพ์
  - บริการทำสำเนาเทปบันทึกภาพข่าวลงในเทปบันทึกภาพระบบ VHS หรือระบบ Beta
4. บริการสืบค้นฐานข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้สืบค้นให้ทั้งหมด

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

ที่ตั้ง : 998/1 (หลังตลาดหมอซิด) ถนนพหลโยธิน กรุงเทพฯ 10400

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี : จำแนกเป็น 14 ฝ่าย คือ สำนักประธานกรรมการ สำนักกรรมการ ผู้จัดการ ฝ่ายรายการ ฝ่ายข่าว ฝ่ายการตลาด ฝ่ายการเงินและบัญชี ฝ่ายพัฒนา ฝ่ายตรวจสอบ ฝ่ายการพนักงาน ฝ่ายธุรการ ฝ่ายเทคนิค ด้านวิศวกรรมและวางแผน ฝ่ายเทคนิคด้านการผลิตรายการ และฝ่ายเทคนิคด้านเครื่องส่ง

ฝ่ายข่าว : จำแนกออกเป็น 6 กลุ่มงานข่าว และ 3 กลุ่มงานสนับสนุน โดยกลุ่ม 1 รับผิดชอบข่าวการเมือง – ทหาร กลุ่ม 2 รับผิดชอบข่าวเศรษฐกิจ – เกษตร กลุ่ม 3 รับผิดชอบข่าวสังคม - อาชญากรรม กลุ่ม 4 รับผิดชอบข่าวภูมิภาคจำนวน กลุ่ม 5 รับผิดชอบข่าวกีฬา – ต่างประเทศ กลุ่ม 6 รับผิดชอบข่าวราชสำนัก ส่วนกลุ่มสนับสนุนงานข่าวกลุ่มที่ 1 รับผิดชอบด้านช่างภาพและการออกอากาศ กลุ่มที่ 2 รับผิดชอบงานธุรการและผู้ประกาศ กลุ่ม 3 เป็นงานศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์

บุคลากรฝ่ายข่าวมีจำนวน 49 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 7 คน ผู้สื่อข่าว 38 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 4 คน

ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์

ที่ตั้ง : อาคารเทคนิค ชั้น 4

เวลาทำการ : เปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร : มีจำนวนทั้งหมด 30 คน ได้แก่

- หัวหน้าศูนย์ข้อมูล	1 คน
- งานบริการ	8 คน
- งานวิเคราะห์ข่าวและติดตามข่าว	3 คน
- งานวิชาการ	11 คน
- งานอินเทอร์เน็ต	7 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ : มี 12 ประเภท ได้แก่

1. บทข่าว ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ.2534 จนถึงปัจจุบัน จัดเก็บใส่แฟ้มเอกสารเรียงตามวันที่ของบทข่าว

2. กฤตภาค จัดเก็บครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ.2534 จนถึงปัจจุบัน
จัดเก็บใส่แฟ้มเอกสาร เรียงตามลำดับอักษรของหัวเรื่อง
3. หนังสือพิมพ์ จำนวน 15 ฉบับ
  - ภาษาไทย จำนวน 13 ฉบับ
  - ภาษาอังกฤษ จำนวน 2 ฉบับ
 จัดเก็บเป็นเวลา 1 ปี
4. วารสาร มีจำนวน 33 รายการ
  - ภาษาไทย จำนวน 29 รายการ
  - ภาษาอังกฤษ จำนวน 4 รายการ
 จัดเก็บเป็นเวลา 1 ปี
5. หนังสือทั่วไป ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 5,941 เล่ม จัดเก็บเรียงตามเลขหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้
6. หนังสืออ้างอิง ได้แก่พจนานุกรม สารานุกรม นามสงเคราะห์ และหนังสือสถิติ
7. เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ จำนวนประมาณ 7,300 ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน
8. เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ จำนวนประมาณ 20,000 ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ.2533 จนถึงปัจจุบัน เทปบันทึกภาพข่าวทั้งที่ออกอากาศและไม่ได้ออกอากาศ จัดเก็บแยกออกจากกัน โดยแต่ละประเภทจัดเรียงตามเนื้อหาของข่าว ได้แก่
  - กีฬา
  - ต่างประเทศ
  - ข่าวในพระราชสำนัก
  - การเมือง
  - ทหาร
  - เศรษฐกิจ
  - สังคม
  - อาชญากรรม
  - บันเทิง

- ภูมิภาค
- เบ็ดเตล็ด

9. ภาพยนตร์ มีทั้งภาพยนตร์สารคดีและภาพยนตร์ข่าว
ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ.2511- 2529
10. ภาพถ่าย จำนวนประมาณ 10,000 ภาพ
11. สไลด์ จำนวนประมาณ 5,000 ภาพ
12. ฐานข้อมูลชีวประวัติ เป็นฐานข้อมูลชีวประวัติบุคคลสำคัญ
โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับ วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ ตำแหน่ง
การศึกษา เป็นต้น

เครื่องมือช่วยค้น : มี 5 ประเภท ได้แก่

- ดรรชนีภาพข่าว
- ดรรชนีกฤตภาค
- ดรรชนีหนังสือพิมพ์
- ดรรชนีบทข่าว
- รายการสิ่งพิมพ์

เครื่องมือช่วยค้นทุกประเภททำในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์
ยกเว้นรายการสิ่งพิมพ์ที่มีทั้งรูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์และบัตรรายการ

- ทางเลือกในการสืบค้น - คำสำคัญ
- หัวเรื่อง
  - ชื่อเรื่อง
  - วันเดือนปี

บริการ : มี 6 ประเภท ได้แก่

1. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ให้บริการทั้งโดยการติดต่อด้วยตนเองและทางโทรศัพท์
2. บริการยืม-คืน
  - เทปบันทึกภาพข่าวและทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ
กำหนดระยะเวลายืม-คืน 1 วัน โดยจะมีสมุดลง
หลักฐานเอาไว้
  - หนังสือ มีกำหนดระยะเวลายืม-คืน 7 วัน

3. บริการทำสำเนา

- บริการถ่ายสำเนาวัสดุตีพิมพ์
- บริการทำสำเนาเทปบันทึกภาพขาว โดยทำสำเนาจากเทปบันทึกภาพต้นฉบับลงเทปบันทึกภาพที่ใช้ทำสำเนา

4. บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น โดยจะทำเมื่อใช้โปรแกรมใหม่หรือเปลี่ยนระบบใหม่

5. บริการสืบค้นฐานข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้สืบค้นให้ทั้งหมด

6. บริการจัดทำพุทธสุภาษิต เพื่อออกอากาศหลังข่าวภาคค่ำ

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9

ที่ตั้ง : องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย 222 ถนนพระราม 9 เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10110

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี : สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) แต่การผลิตรายการข่าวโทรทัศน์ของสถานีรับผิดชอบโดยฝ่ายข่าวโทรทัศน์ของสำนักข่าวไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของ อ.ส.ม.ท. และมีที่ทำการอยู่ในบริเวณเดียวกันกับสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9

สำนักข่าวไทย จำแนกฝ่ายงานออกเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ฝ่ายข่าววิทยุและหนังสือข่าว และฝ่ายวิจัยและข้อมูลข่าว

ฝ่ายข่าวโทรทัศน์ สำนักข่าวไทย : จำแนกออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนผลิตข่าว 1 ส่วนผลิตข่าว 2 ส่วนผลิตข่าว 3 กองบรรณาธิการต่างประเทศ และส่วนบริการข่าวโทรทัศน์ โดยส่วนผลิตข่าว 1 รับผิดชอบข่าวในพระราชสำนัก ข่าวการเมืองและข่าวเศรษฐกิจ ส่วนผลิตข่าว 2 รับผิดชอบข่าวสังคม ข่าวกีฬา และข่าวเกษตร ส่วนผลิตข่าว 3 รับผิดชอบข่าวภูมิภาค กองบรรณาธิการต่างประเทศรับผิดชอบข่าวต่างประเทศ และส่วนบริการข่าวโทรทัศน์ รับผิดชอบงานด้านธุรการทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีห้องสมุดเทปสังกัดอยู่ในฝ่ายข่าวโทรทัศน์ด้วย

บุคลากรฝ่ายข่าวมีจำนวน 45 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 8 คน ผู้สื่อข่าว 27 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 10 คน

ฝ่ายวิจัยและข้อมูลข่าว

ส่วนวิจัยรับผิดชอบวิเคราะห์และประเมินข่าวประจำวันที่เกิดโดยสำนักข่าวไทย ทั้งข่าวโทรทัศน์ หนังสือข่าวและข่าววิทยุ โดยข่าวโทรทัศน์จะบันทึกเทปข่าวโทรทัศน์ของสถานีอื่นๆ 6 สถานี เพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อพัฒนาข่าวโทรทัศน์ของสำนักข่าวไทย

ส่วนข้อมูลข่าว มีหน้าที่จัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทของสำนักข่าวไทย เช่น เทปบันทึกภาพข่าว บทข่าว รวมทั้งทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆที่จำเป็น เช่น หนังสือพิมพ์วารสาร นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ให้บริการข้อมูลแก่หน่วยงานภายในทั้งหมด

1. ห้องสมุดเทป

ที่ตั้ง : มีห้องเป็นสัดส่วน อยู่ในอาคารโทรทัศน์ ชั้น 1

เวลาทำการ : 9.00 – 17.00 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร : มีจำนวนทั้งหมด 4 คน ได้แก่

- หัวหน้าแผนก 1 คน
- บรรณารักษ์ 1 คน
- เจ้าหน้าที่เทป 2 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ : มี 3 ประเภท ได้แก่

1. บทข่าวโทรทัศน์ จัดเก็บเฉพาะบทข่าวของข่าวภาคค่ำ เป็นเวลา 1 ปี โดยใส่แฟ้มเอกสารเรียงตามวันที่ออกอากาศ
2. เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ เฉพาะข่าวที่กำลังอยู่ในความสนใจของประชาชน จำนวนประมาณ 700 ตลับ
3. เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ จำนวนประมาณ 4,000 ตลับ เทปบันทึกภาพข่าวทั้งที่ออกอากาศและไม่ได้ ออกอากาศจัดเก็บแยกออกจากกัน โดยแต่ละประเภท จัดเรียงตามเนื้อหาของข่าว ได้แก่

- ราชสำนัก
- การเมือง
- เศรษฐกิจ
- สังคม
- อาชญากรรม
- ตำรวจ - ทหาร

- ต่างประเทศ
- บุคคลสำคัญ
- ทั่วไป

เครื่องมือช่วยค้น : มี 2 ประเภท ได้แก่

- ดรรชนีภาพข่าว
- ดรรชนีบทข่าว

เครื่องมือช่วยค้นทั้ง 2 ประเภทจัดทำในฐานข้อมูล

คอมพิวเตอร์

ทางเลือกในการสืบค้น

- คำสำคัญ
- วันเดือนปี

บริการ : มี 4 ประเภท ได้แก่

1. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ให้บริการทั้งโดยการติดต่อด้วยตนเองและทางโทรศัพท์
2. บริการยืม-คืน บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถขอยืมเทปบันทึกภาพข่าว และบทข่าวเพื่อใช้ภายในสถานีได้ โดยมีกำหนดระยะเวลายืม-คืน 1 วัน ถ้าจะนำเทปบันทึกภาพข่าวไปใช้นอกสถานีต้องทำสำเนา
3. บริการทำสำเนาเทปบันทึกภาพข่าว จัดทำสำเนาจากเทปต้นฉบับลงเทปที่ใช้ทำสำเนา
4. บริการสืบค้นฐานข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้สืบค้นให้ทั้งหมด

2. ฝ่ายวิจัยและข้อมูลข่าว

ที่ตั้ง : ตึกสำนักข่าวไทย

เวลาทำการ : 9.00 – 17.00 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร : มีจำนวนทั้งหมด 17 คน ได้แก่

1. ส่วนวิจัย

- หัวหน้าส่วน 1 คน
- นักวิจัย 2 คน
- พนักงานธุรการ 2 คน

- พนักงานพิมพ์ดีด 1 คน

2. ส่วนข้อมูล

- หัวหน้าส่วน 1 คน
- ผู้เรียบเรียงข่าว 3 คน
- บรรณารักษ์ 4 คน
- พนักงานธุรการ 3 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ : มี 7 ประเภท ได้แก่

1. บทข่าว จัดเก็บเฉพาะบทข่าวของข่าวภาคค่ำ โดยจัดเก็บบทข่าวที่มีอายุตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป ซึ่งรับมาจากห้องสมุดเทพ
2. หนังสือพิมพ์ มีเฉพาะหนังสือพิมพ์ภาษาไทยจำนวน 10 ฉบับ จัดเก็บเป็นเวลา 5 ปี
3. วารสารภาษาไทย จำนวน 3 รายการ จัดเก็บเป็นเวลา 5 ปี
4. หนังสือข่าวของสำนักข่าวไทย*
5. เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ จำนวนประมาณ 4,000 ตลับ จัดเก็บตามเนื้อหาของข่าว ดังนี้
  - ราชสำนัก
  - การเมือง
  - เศรษฐกิจ
  - สังคม
  - ไอที
  - ต่างประเทศ
  - กีฬา
6. ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์
  - ภาพบุคคล
  - ภาพเหตุการณ์
- 7.ฐานข้อมูลข่าวหนังสือพิมพ์ สร้างโดยการนำข้อมูลข่าวและบทความจากเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ต่างๆมาเก็บไว้ในฐานข้อมูล

* ข่าวที่ผลิตโดยสำนักข่าวไทยในรูปแบบสิ่งพิมพ์

สำหรับหนังสืออ้างอิงทุกประเภท แผนที่ ฐานข้อมูลที่จัดซื้อ จัดเก็บไว้ที่ฝ่ายข่าวโทรทัศน์ของสำนักข่าวไทย เทปบันทึกภาพละครของสถานี และผังรายการ จัดเก็บไว้ที่ฝ่ายรายการของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 ส่วนเทปบันทึกเสียงและแผ่นซีดีเสียง จัดเก็บไว้กับฝ่ายวิทยุกระจายเสียงของ สำนักข่าวไทย

เครื่องมือช่วยค้น : มี 4 ประเภท ได้แก่

- ดรรชนีภาพข่าว
- ดรรชนีภาค
- ดรรชนีหนังสือพิมพ์
- ดรรชนีบทข่าว

เครื่องมือช่วยค้นทุกประเภทจัดทำในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

- ทางเลือกในการสืบค้น
- คำสำคัญ
  - หัวเรื่อง
  - ชื่อเรื่อง
  - วันเดือนปี

บริการ : มี 4 บริการ ได้แก่

1. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ให้บริการทั้งโดยการติดต่อด้วยตนเองและทางโทรศัพท์
2. บริการยืม-คืน บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถขอยืมทรัพยากรสารสนเทศได้ทุกประเภท โดยกำหนดระยะเวลายืม-คืน 1 วัน แต่ถ้าต้องการนำไปใช้นอกสถานีจะต้องทำสำเนา
3. บริการทำสำเนา
  - บริการทำสำเนาวัสดุตีพิมพ์
  - บริการทำสำเนาเทปบันทึกภาพข่าว โดยทำจากเทปต้นฉบับลงเทปที่เป็นสำเนา เพื่อให้บุคลากรฝ่ายข่าวนำไปใช้นอกสถานี
4. บริการสืบค้นฐานข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้สืบค้นให้ทั้งหมด

สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ (ส.ท.ท. 11)

ที่ตั้ง : ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี : สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 เป็นหน่วยงานหนึ่งสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ แต่การผลิตรายการข่าวโทรทัศน์ของสถานีรับผิดชอบโดยสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์

สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์แบ่งงานออกเป็น 5 ส่วนได้แก่ ส่วนบริหารงานทั่วไป ส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าว ส่วนผลิตรายงานข่าว ส่วนเทคนิค และส่วนข้อมูลและเอกสาร

ส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าว รับผิดชอบการสื่อข่าว ติดตามข่าวที่น่าสนใจจากแหล่งข่าว ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการสัมภาษณ์หรือประมวลข่าวจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รายงานข่าวมายังกองบรรณาธิการ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร พิจารณาคัดเลือกเรียบเรียง และผลิตข่าวนำเสนอผ่านสื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์

ส่วนผลิตรายการข่าว รับผิดชอบในด้านการผลิตรายการข่าว สารคดีข่าว และวิเคราะห์ข่าว ทั้งในและต่างประเทศ สำหรับออกอากาศทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์

ส่วนข้อมูลและเอกสาร แบ่งงานออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านการเผยแพร่ข่าว ทางอินเทอร์เน็ต งานประชาสัมพันธ์ งานห้องสมุดข่าว และงานผลิตเอกสารข่าวในการประชาสัมพันธ์ ห้องสมุดข่าวทำหน้าที่เก็บรักษาเทปบันทึกภาพข่าวที่พื้นความสนใจของประชาชน ทั้งในระบบดิจิทัล และอนาล็อก รวมทั้งเก็บรักษาบทข่าว ส่วนงานประชาสัมพันธ์ รับผิดชอบจัดเก็บเอกสารข่าวกรมประชาสัมพันธ์ เอกสารประกาศประกวดราคา ทำกฤตภาค ข้อมูลเกี่ยวกับสถานีรวมทั้งจัดทำคู่มือช่วยค้น

ส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าวโทรทัศน์ สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ : มีบุคลากรทั้งหมด 40 คน เป็นบรรณาธิการข่าว 8 คน เป็นผู้สื่อข่าว 28 คน เป็น ผู้แปลข่าวต่างประเทศ 4 คน และแบ่งออกเป็นสายข่าว ดังนี้ ข่าวราชสำนัก ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวอาชญากรรม ข่าวการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ข่าวศิลปบันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวต่างประเทศ

1. ห้องสมุดภาพ

ที่ตั้ง : มีห้องเป็นสัดส่วน อยู่บนชั้น 2 ของสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย
ไทยช่อง 11 อาคารถนนวิภาวดีรังสิต

เวลาทำการ : 9.00 – 17.00 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร : มีจำนวนทั้งหมด 7 คน ได้แก่

- หัวหน้างานห้องสมุดภาพ 1 คน
- งานเก็บเทป 3 คน
- งานข้อมูล (พิมพ์ข้อมูลลงคอมพิวเตอร์) 3 คน
- งานดีวีดี (ถ่ายโอนข้อมูลจากตลับเทป
ระบบยูเมติกลงแผ่นภาพดีวีดี) 3 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ : มี 4 ประเภท ได้แก่

1. บทข่าว จัดเก็บเฉพาะบทข่าวของข่าวภาคค่ำ ครอบคลุม
ตั้งแต่ปีพ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน โดยจัดเก็บใส่แฟ้มเอกสาร
เรียงตามวันที่ออกอากาศ
2. เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ จำนวนประมาณ 1,000
ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน
3. เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ จำนวนประมาณ 900
ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน
เทปบันทึกภาพข่าวทั้งที่ออกอากาศและไม่ได้ออกอากาศจัด
เก็บแยกออกจากกัน โดยแต่ละประเภทจัดเรียงตามเนื้อหา
ของข่าว ได้แก่
  - ราชสำนัก
  - นายก
  - การเมือง
  - เศรษฐกิจ
  - บุคคล
  - ประชุม
  - สังคม
  - ชายแดน
  - ทหาร

- อาชญากรรม
- น้ำท่วม
- กีฬา
- ทิวไป

4. แผ่นภาพวีซีดี จำนวนประมาณ 100 แผ่น จัดเก็บภาพข่าว
เก่าๆ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2529 – 2536 โดยถ่ายสำเนาจากเทป
ระบบยูเมติก (U - Matic)

เครื่องมือช่วยค้น : มี 2 ประเภท ได้แก่

- ดรรชนีภาพข่าว
- ดรรชนีบทข่าว

เครื่องมือช่วยค้นทั้ง 2 ประเภทจัดทำในฐานข้อมูล
คอมพิวเตอร์

- ทางเลือกในการสืบค้น - คำสำคัญ
- หัวเรื่อง
- วันเดือนปี

บริการ : มี 4 ประเภท ได้แก่

1. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ให้บริการทั้งโดยการติดต่อด้วยตนเองและทางโทรศัพท์
2. บริการยืม-คืน ให้บริการขอยืมใช้เฉพาะภายในสถานี โดยกำหนดระยะเวลายืม-คืน 1 วัน
3. บริการทำสำเนาเทปบันทึกภาพข่าว โดยทำสำเนาลงในเทประบบ VHS
4. บริการสืบค้นฐานข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้สืบค้นให้ทั้งหมด

2. งานประชาสัมพันธ์

ที่ตั้ง : ชั้น 6 สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11
อาคารถนนวิภาวดีรังสิต

เวลาทำการ : 8.30 – 16.30 น. . นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร : มีจำนวนทั้งหมด 6 คน ได้แก่

- หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ 1 คน
- เจ้าหน้าที่งานหนังสือพิมพ์ 3 คน
- เจ้าหน้าที่วัสดุตีพิมพ์อื่นๆ 2 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ : มี 6 ประเภท ได้แก่

1. กฤตภาคข่าว จัดเก็บใส่แฟ้ม เรียงตามลำดับอักษรของหัวเรื่อง ครอบคลุมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน
2. หนังสือพิมพ์ มีเฉพาะหนังสือพิมพ์ภาษาไทย จำนวน 7 ฉบับ จัดเก็บเป็นเวลา 1 ปี
3. วารสาร มีวารสารภาษาไทย จำนวน 3 รายการ จัดเก็บเป็นเวลา 1 ปี
4. หนังสือทั่วไป จำนวนประมาณ 100 เล่ม จัดเก็บตามหมวดหมู่ที่กำหนดเอง ดังนี้
  - 000 เบ็ดเตล็ด
  - 100 สังคมศาสตร์
  - 200 ประวัติศาสตร์
  - 300 รายงานประจำปี
5. หนังสืออ้างอิง ได้แก่
  - พจนานุกรม
  - สารานุกรม
  - หนังสือสถิติ
  - นามสงเคราะห์

6. เอกสารข่าวกรมประชาสัมพันธ์* จัดเก็บตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 จนถึงปัจจุบัน

สำหรับเทปบันทึกเสียงและแผ่นซีดีเสียง ฐานข้อมูลที่จัดซื้อ

หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ และวารสารภาษาอังกฤษ จัดเก็บไว้ที่ฝ่ายผลิตรายการข่าว

* ข่าวที่ผลิตโดยสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ในรูปสิ่งพิมพ์

เครื่องมือช่วยคัน : มี 2 ประเภท ได้แก่

- ดรรชนีกฤตภาค
- รายการสิ่งพิมพ์

เครื่องมือช่วยคันทั้ง 2 ประเภทจัดทำในรูปบัตร

- ทางเลือกในการสืบค้น - คำสำคัญ
- หัวเรื่อง
  - วันเดือนปี

บริการ : มี 3 บริการ ได้แก่

1. บริการตอบคำถามและช่วยคันคว้า ให้บริการทั้งโดยการติดต่อด้วยตนเองและทางโทรศัพท์
2. บริการยืม - คืน ให้ขอยืมทรัพยากรสารสนเทศได้ทุกประเภท โดยกำหนดการระยะเวลายืม-คืน 1 วัน
3. บริการทำสำเนาเอกสารและกฤตภาค

สถานีโทรทัศน์ไอทีวี

ที่ตั้ง : 1010 อาคารชินวัตรทาวเวอร์ 3 ชั้น 13 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี : จำแนกเป็น 10 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายข่าว ฝ่ายชาย ฝ่ายสื่อสารการตลาด ฝ่ายวิศวกรรม ฝ่ายละครไทย ฝ่ายรายการ ฝ่ายรายการบันเทิง ฝ่ายรายการสาระบันเทิง และฝ่ายผลิตรายการ

ฝ่ายข่าว : มีบุคลากรทั้งหมด 55 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 9 คน ผู้สื่อข่าว 40 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 6 คน มีการแบ่งสายงานข่าวออกเป็น 8 สาย ดังนี้ สายข่าวราชสำนัก สายข่าวการเมือง สายข่าวเศรษฐกิจ สายข่าวต่างประเทศ สายข่าวทั่วไป สายข่าวสังคม สายข่าวอาชญากรรม สายข่าวกีฬา และมีศูนย์ข้อมูลข่าวสังกัดอยู่ในฝ่ายข่าว

ศูนย์ข้อมูลข่าว

- ที่ตั้ง : มีห้องเป็นสัดส่วน อยู่บนชั้น 13 อาคารชินวัตรทาวเวอร์ 3
- เวลาทำการ : 8.30 – 19.00 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน
- บุคลากร : มีจำนวนทั้งหมด 12 คน ได้แก่
- หัวหน้าศูนย์ข้อมูลข่าว 1 คน
  - งานเอกสาร 3 คน
  - งานเทปบันทึกภาพข่าว 8 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ : มี 11 ประเภท ได้แก่

1. หนังสือพิมพ์ จำนวน 9 ฉบับ
    - ภาษาไทย จำนวน 8 ฉบับ
    - ภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ฉบับ
 จัดเก็บเป็นเวลา 1 ปี
  2. วารสาร มีวารสารภาษาไทย จำนวน 3 รายการ จัดเก็บเป็นเวลา 1 ปี
  3. หนังสือทั่วไป จำนวนประมาณ 200 เล่ม จัดเรียงตามเลขหมู่ระบบทศนิยมของดิวิอี
  4. หนังสืออ้างอิง ได้แก่ นามสงเคราะห์และสารานุกรม
  5. เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ จำนวนประมาณ 2,000 ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 จนถึงปัจจุบัน
  6. เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ จำนวนประมาณ 3,000 ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 จนถึงปัจจุบัน
- เทปบันทึกภาพข่าวทั้งที่ออกอากาศและไม่ได้ออกอากาศ จัดเก็บแยกออกจากกัน โดยแต่ละประเภทจัดเรียงตามเนื้อหาของข่าว ได้แก่
- ราชสำนัก
  - การเมือง
  - เศรษฐกิจ
  - สังคม
  - ความมั่นคง
  - อาชญากรรม

- ต่างประเทศ
- ภูมิภาค
- ศิลปะ
- กีฬา

7. เทปบันทึกภาพรายการ จำนวนประมาณ 1,000 ตลับ
ครอบคลุมตั้งแต่ปีพ.ศ.2538 จนถึงปัจจุบัน

8. ฐานข้อมูลซีดีรอม ได้แก่

- สยามจดหมายเหตุ
- ตลาดหลักทรัพย์
- อุทยานแห่งชาติ

9. ฐานข้อมูลที่สร้างเอง

- ทะเบียนข้อมูลสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- คณะรัฐมนตรี

10. ฐานข้อมูลที่จัดซื้อ

- ซีเอ็นเอ็น (CNN)
- เอพี (AP)
- รอยเตอร์ (Reuter)
- กฤตภาคข่าวของบริษัทมติชน

สำหรับผังรายการ จัดเก็บไว้ที่ฝ่ายรายการ ส่วนบทข่าว จัดเก็บ
ไว้ที่ฝ่ายข่าว

เครื่องมือช่วยค้น : มี 3 ประเภท ได้แก่

- ดรรชนีภาพข่าว
- ดรรชนีหนังสือพิมพ์
- รายการสิ่งพิมพ์

เครื่องมือช่วยค้นทุกประเภทจัดทำในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

ทางเลือกในการสืบค้น - คำสำคัญ

- หัวเรื่อง
- ชื่อเรื่อง
- วันเดือนปี

- บริการ : มี 4 บริการ ได้แก่
1. บริการตอบคำถามและช่วยคั่นคว่า ให้บริการทั้งโดยการติดต่อด้วยตนเองและทางโทรศัพท์
  2. บริการยืม – คืน ให้ขอยืมได้ทั้งวัสดุตีพิมพ์และวัสดุไม่ตีพิมพ์ กำหนดระยะเวลาการยืม-คืน 1 วัน
  3. บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยคั่น โดยจะทำเมื่อใช้โปรแกรมใหม่หรือเปลี่ยนระบบใหม่
  4. บริการสืบค้นฐานข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้สืบค้นให้ทั้งหมด

สถานีโทรทัศน์ยูบีซี – เนชั่นแซนด์ล่อง 8

ที่ตั้ง : บริษัทเนชั่นมัลติมีเดียกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เลขที่ 44 หมู่ 10 ถนน บางนา – ตราด กม 4.5 แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี : จำแนกออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายข่าว ฝ่ายกองเลขา ฝ่ายเทคนิค และฝ่ายการตลาด

ฝ่ายข่าว : มีบรรณาธิการอาวุโสเป็นผู้รับผิดชอบ โดยจะแบ่งงานออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายข่าว และฝ่ายบริหารเนชั่นทีวี โดยฝ่ายข่าวมีบุคลากรทั้งหมด 30 คน จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 6 คน ผู้สื่อข่าว 19 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 5 คน มีการแบ่งสายงานข่าว ออกเป็น 6 สาย ได้แก่ ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา ข่าวภาษาอังกฤษ สำหรับฝ่ายบริหารเนชั่นทีวีแยกเป็น ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายธุรการ และห้องสมุดเทป

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวที่ต้องการใช้กฤตภาค ภาพถ่าย สไลด์ หนังสือ และวารสารจะใช้จากห้องสมุดเดอะเนชั่น ซึ่งเป็นห้องสมุดที่สนับสนุนงานของหนังสือพิมพ์ในเครือบริษัทเนชั่นมัลติมีเดียกรุ๊ปฯโดยเฉพาะ

1. ห้องสมุดเทป

- ที่ตั้ง : มีห้องเป็นสัดส่วน อยู่บนชั้น 12A อาคารเนชั่น
- เวลาทำการ : 8.00 – 20.00 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร : มีจำนวนทั้งหมด 2 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ : มี 3 ประเภท ได้แก่

1. เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ จำนวนประมาณ 700 ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 จนถึงปัจจุบัน
2. เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ จำนวนประมาณ 1,000 ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จนถึงปัจจุบัน เทปบันทึกภาพข่าวทั้งที่ออกอากาศและไม่ได้ออกอากาศ จัดเก็บแยกออกจากกัน โดยแต่ละประเภทจัดเรียงตามเนื้อหาของข่าว ได้แก่

- อาชญากรรม
- ศิลปวัฒนธรรมและบันเทิง
- เศรษฐกิจ
- การเมือง
- ราชสำนัก
- สังคม
- สิ่งแวดล้อม
- การศึกษา
- ต่างประเทศ
- กีฬา
- ความมั่นคง

3. เทปบันทึกภาพรายการ จำนวนประมาณ 500 ตลับ ครอบคลุมตั้งแต่พ.ศ. 2543 จนถึงปัจจุบัน

เครื่องมือช่วยค้น : มี 1 ประเภท ได้แก่ ดรรชนีภาพข่าวจัดเก็บในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

- ทางเลือกในการสืบค้น
- คำสำคัญ
  - หัวเรื่อง
  - วันเดือนปี

บริการ : มี 3 บริการ ได้แก่

1. บริการยืม – คืน ให้ยืมใช้เฉพาะภายในสถานี กำหนดระยะเวลาการยืม-คืน 1 วัน

2. บริการทำสำเนาเทปบันทึกภาพข่าว โดยทำสำเนาจากเทปต้นฉบับลงในเทประบบ Beta
3. บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น โดยจะทำการสอนให้กับบุคลากรฝ่ายข่าวที่เพิ่งเข้ามาทำงาน หรือเมื่อใช้โปรแกรมใหม่หรือเปลี่ยนระบบใหม่
4. บริการสืบค้นฐานข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้สืบค้นให้ทั้งหมด

2. ศูนย์ข้อมูลเนชั่น

ที่ตั้ง : มีห้องเป็นสัดส่วน อยู่บนชั้น 4 ตึก 2

เวลาทำการ : 8.00 – 17.00 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร : จำนวนทั้งหมด 8 คน ได้แก่

- หัวหน้าห้องสมุด 1 คน
- รองหัวหน้าห้องสมุด 1 คน
- บรรณารักษ์ 3 คน
- เจ้าหน้าที่ 3 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ : มี 9 ประเภท ได้แก่

1. กฤตภาคข่าวจัดเก็บทั้งในรูปกระดาษใส่แฟ้ม และจัดเก็บในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ กำหนดหัวข้อเรื่องตามเนื้อหาของข่าว ได้แก่

- เกษตรกรรม
- โบราณคดี
- ประวัติบุคคลและการดำเนินชีวิต
- ธุรกิจและเศรษฐกิจ
- คอลัมน์
- วิทยาศาสตร์
- การศึกษา
- พลังงาน
- การบันเทิง
- สุขภาพ
- ข่าวต่างประเทศ

- กฎหมาย
- สื่อ
- การเมืองและการปกครอง
- ปัญหาสังคม
- อสังหาริมทรัพย์
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- กีฬา
- ไตรศมนาคม
- การขนส่ง

2. หนังสือพิมพ์ มีจำนวน 6 ฉบับ

- ภาษาไทยจำนวน 4 ฉบับ
- ภาษาอังกฤษ 2 ฉบับ

จัดเก็บเป็นเวลา 10 ปี

3. วารสารภาษาไทย จำนวน 2 รายการ จัดเก็บเป็นเวลา 10 ปี

4. รายงานประจำปีของบริษัท

5. หนังสือทั่วไป จำนวนประมาณ 7,000 เล่ม จัดเรียงตามเลขหมู่ระบบทศนิยมของดิวิชั่น

6. หนังสืออ้างอิง ได้แก่ พจนานุกรม สารานุกรม และนามสงเคราะห์

7. ภาพถ่าย จำนวนประมาณ 20,000 ภาพ

8. สไลด์ จำนวนประมาณ 10,000 ภาพ

9. ฐานข้อมูล

- ฐานข้อมูลชีวประวัติของบุคคลสำคัญ
- ฐานข้อมูลการเลือกตั้ง (Election Database) ครอบคลุมประวัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองที่สังกัด เขตที่ลงสมัคร หมายเลข คะแนนเสียงที่ได้รับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน

สำหรับฐานข้อมูลที่จัดซื้อและบทข่าวจัดเก็บไว้ที่ฝ่ายข่าว ส่วนเทปบันทึกเสียงและแผ่นซีดีเสียง จัดเก็บไว้ที่ฝ่ายวิทยุกระจายเสียง

เครื่องมือช่วยค้น : มี 3 ประเภท ได้แก่

- ดรรชนีกฤตภาค
- ดรรชนีหนังสือพิมพ์
- รายการสิ่งพิมพ์

เครื่องมือช่วยค้นทุกประเภทจัดทำในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

และบัตรรายการ

- ทางเลือกในการสืบค้น
- หัวเรื่อง
  - คำสำคัญ
  - วันที่
  - ชื่อหนังสือพิมพ์
  - หัวข้อข่าว
  - ผู้แต่ง

บริการ : มี 3 บริการ ได้แก่

1. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ให้บริการทั้งโดยการติดต่อด้วยตนเองและทางโทรศัพท์
2. บริการทำสำเนาวัสดุตีพิมพ์
3. บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น โดยจะทำเมื่อใช้โปรแกรมใหม่ หรือเปลี่ยนระบบใหม่
4. บริการสืบค้นฐานข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้สืบค้นให้ทั้งหมด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศของผู้ทำงานด้านสื่อมวลชนยังมีจำนวนน้อย และเน้นศึกษากับนิตยสารหนังสือพิมพ์เป็นหลัก มีส่วนน้อยที่ศึกษาผู้ทำงานด้านด้านโทรทัศน์

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการใช้สารนิเทศของสื่อมวลชนมีดังนี้

ชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) ได้ศึกษาการใช้เอกสารของผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้เอกสารของผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวัน ในด้านประเภท สาขาวิชา ภาษา อายุของเอกสารที่ใช้ แหล่งเอกสารที่ใช้ และปัญหาในการใช้เอกสาร โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้เขียนบทความประจำของหนังสือพิมพ์รายวัน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 92 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้เขียนบทความประจำใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก ใช้เนื้อหาของเอกสารเกือบทุกเนื้อหาในระดับปานกลาง โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาสื่อสารมวลชน เกร็ดความรู้ และรัฐศาสตร์ ภาษาที่ผู้เขียนบทความประจำใช้ในระดับมาก คือ ภาษาไทย และใช้เอกสารใหม่ที่มีอายุไม่เกิน 6 เดือนในระดับมาก ส่วนปัญหาในการใช้ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ ที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุดประสบได้แก่ ห้องสมุดมีเอกสารน้อยเกินไป และเอกสารที่มีอยู่ให้ข้อมูลต่างๆไป ไม่ลึกซึ่งเฉพาะด้าน

ปริญานูช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) ได้ศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ ในกรุงเทพมหานครในด้านรูปแบบ สาขาวิชา ภาษา อายุของสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศที่ใช้และต้องการ และปัญหาในการใช้สารนิเทศ โดยส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ 5 แห่ง จำนวน 192 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้ เทปบันทึกภาพข่าวในระดับมาก ส่วนรูปแบบอื่นๆใช้ในระดับปานกลาง โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ สคริปต์ข่าว และเทปบันทึกเสียง สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่ใช้ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ความรู้ทั่วไป ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ภาษาของสารนิเทศที่ใช้ พบว่า ใช้ภาษาไทยในระดับมาก และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง อายุของสารนิเทศที่ใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ ใช้สารนิเทศอายุไม่เกิน 1 เดือนในระดับมาก และใช้สารนิเทศในช่วง

อายุอื่นๆ ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาในการใช้สารนิเทศ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ในห้องสมุดสถานีโทรทัศน์ ไม่ได้ เย็บเล่มจึงทำให้ข้อมูลกระจัดกระจายและขาดหายได้ง่าย

สวีเนีย นูนพันธ์ (2540) ได้ศึกษาการใช้และปัญหาการใช้สารนิเทศของบุคลากร ฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้และปัญหาการใช้สารนิเทศ ภายนอกองค์กรและภายในองค์กร ของบุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ โดยส่ง แบบสอบถามไปยัง บุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ 13 ฉบับ จำนวน 265 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจจำนวนมากที่ใช้หนังสือพิมพ์ รองลงมา คือ กฤตภาค ส่วนปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจประสบ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือที่มีบริการในศูนย์ข้อมูล มีจำนวนน้อยเกินไป ไม่เพียงพอต่อความต้องการ

วันเพ็ญ สิ้นธุวงศ์ (2541) ได้ศึกษาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 ความคิดเห็นของผู้บริหาร พนักงานฝ่ายต่างๆ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ต่อการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ และปัญหาในการใช้ ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผู้บริหาร พนักงานฝ่ายต่างๆ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ต้องการใช้ทรัพยากรสารนิเทศประเภทหนังสือพิมพ์ในระดับมาก ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับมาก ได้แก่ เอกสารและเทปบันทึกภาพข่าวมีจำนวนน้อยและไม่ทันสมัย เวลาปิดห้องสมุดเร็วเกินไป การค้นคืนทรัพยากรสารนิเทศได้ไม่ตรงความต้องการ คอมพิวเตอร์ในการช่วยสืบค้นมีจำนวนน้อยและล้าสมัย และคำสืบค้นไม่มีมาตรฐาน

งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการใช้สารนิเทศของผู้ทำงานด้าน สื่อมวลชน พบว่ามีเพียง 2 เรื่อง ดังนี้

Herron (1986) ได้ศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของนักหนังสือพิมพ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสืบค้นข้อมูลและแหล่งสารนิเทศที่นักหนังสือพิมพ์เข้าถึง ทั้งแหล่งสารนิเทศภายในและภายนอกองค์กร ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักหนังสือพิมพ์ของ

หนังสือพิมพ์ Pittsburgh Press และ Post Gazette จำนวน 214 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า แหล่งสารนิเทศที่นักหนังสือพิมพ์ใช้มากเรียงตามลำดับ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศส่วนตัว ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ หน่วยงานต่าง ๆ ส่วนรูปแบบของสารนิเทศที่ใช้มากเรียงตามลำดับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ภาพถ่าย แผนที่ วารสาร และกฤตภาค

Ward , Hansen และ McLeod (1988) ได้ศึกษาบทบาทของห้องสมุดหนังสือพิมพ์ในการสนับสนุนการทำข่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรสารนิเทศจากห้องสมุดหนังสือพิมพ์ และวิธีการติดต่อขอใช้บริการ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์นักหนังสือพิมพ์ในเมืองใหญ่ๆ ได้แก่ ริโรห์เตอร์ ผู้สื่อข่าว และผู้เขียนบทความประจำจำนวน 136 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ห้องสมุดหนังสือพิมพ์มีความสำคัญ ในการจัดหาข้อมูลและเป็นแหล่งสารนิเทศที่สำคัญในการสร้างแนวคิดในการเขียนหนังสือพิมพ์ ทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุด ที่นักหนังสือพิมพ์ใช้มากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ กฤตภาค หนังสืออ้างอิง นิตยสารและวารสาร และภาพถ่าย ส่วนบริการ พบว่า ห้องสมุดให้บริการช่วยค้นคว้าทางโทรศัพท์แก่นักหนังสือพิมพ์มากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารนิเทศของผู้ทำงานด้านสื่อมวลชน ทั้ง 6 เรื่องดังกล่าว จำแนกเป็นงานวิจัยในประเทศจำนวน 4 เรื่อง และงานวิจัยต่างประเทศจำนวน 2 เรื่อง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านทรัพยากรสารนิเทศ พบว่า งานวิจัย 4 เรื่องปรากฏผลสอดคล้องกัน ได้แก่ งานวิจัยของชนันนา ผสมกุลศิลป์ (2532) พบว่าผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก งานวิจัยของสวิงยา นุ่นพันธ์ (2540) และ Herron (1986) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ และนักหนังสือพิมพ์จำนวนมากที่สุดใช้หนังสือพิมพ์ และงานวิจัยของวันเพ็ญ สินธุวงษ์ (2541) พบว่า ผู้บริหาร พนักงานฝ่ายต่างๆ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลทางโทรศัพท์ที่ต้องการใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก ส่วนงานวิจัยอีก 2 เรื่อง ปรากฏผลแตกต่างกัน ได้แก่ งานวิจัยของปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้เทปบันทึกภาพข่าวในระดับมาก และงานวิจัยของ Ward , Hansen และ McLeod (1987) พบว่า นักหนังสือพิมพ์ใช้กฤตภาคมากที่สุด

2. เนื้อหาสารนิเทศ ผลการวิจัยของชนันนา ผสมกุลศิลป์ (2532) พบว่าผู้เขียนบทความประจำของหนังสือพิมพ์ใช้เนื้อหาสารนิเทศในระดับปานกลางเกือบทุกเนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาสื่อสารมวลชน ในขณะที่ผลการวิจัยของปรียานุช

คลอวุฒิวัฒน์ (2535) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้เนื้อหาต่างๆ ในระดับปานกลาง โดยเนื้อหาภาษาศาสตร์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3. อายุของสารนิเทศ ผลการวิจัยของของชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) และผลการวิจัยของปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) ปรากฏผลสอดคล้องกัน คือ ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันใช้เอกสารใหม่ที่มีอายุไม่เกิน 6 เดือนในระดับมาก และบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้สารนิเทศอายุไม่เกิน 1 เดือนในระดับมาก

4. ภาษาของสารนิเทศ ผลการวิจัยของของชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) สอดคล้องกับผลการวิจัยของปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) คือ ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวัน และบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้สารนิเทศภาษาไทยในระดับมาก

5. ปัญหา ผลการวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) และผลการวิจัยของ สวินยา นุ่นพันธ์ (2540) ปรากฏผลสอดคล้องกันคือ ปัญหาที่ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันประสบซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาห้องสมุดมีเอกสารน้อยเกินไป และเอกสารที่มีอยู่ให้ข้อมูลทั่วไป ไม่ลึกซึ้งเฉพาะด้าน และปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์ เศรษฐกิจประสบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือที่มีบริการในศูนย์ข้อมูลมีจำนวนน้อยเกินไป ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่วนผลการวิจัยของปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) พบว่า ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ประสบซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือพิมพ์ในห้องสมุดสถานีโทรทัศน์ไม่ได้หยิบเล่ม จึงทำให้ข้อมูลกระจัดกระจายและขาดหายได้ง่าย และผลการวิจัยของ วันเพ็ญ สีนรุพงษ์ (2541) พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหาร พนักงานฝ่ายต่างๆ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ประสบในระดับมาก ได้แก่ เอกสารและเทปบันทึกภาพข่าวมีจำนวนน้อย ไม่ทันสมัย เวลาปิดห้องสมุดเร็วเกินไป การค้นคืนทรัพยากรสารนิเทศได้ไม่ตรงความต้องการ คอมพิวเตอร์ในการช่วยสืบค้นมีจำนวนน้อยและล้าสมัย และค่าสืบค้นไม่มีมาตรฐาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยสำรวจการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 สถานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ศูนย์ข้อมูลของบุคลากรฝ่ายข่าว ในด้านทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการสืบค้นข้อมูลและบริการที่ใช้ ตลอดจนปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์

ในบทนี้จะเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้จะศึกษา สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครที่มีศูนย์ข้อมูลภายในสถานี ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครทั้งหมด 7 แห่ง มีศูนย์ข้อมูลภายในสถานีทุกแห่ง ได้แก่

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11

สถานีโทรทัศน์ไอทีวี

สถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ ช่อง 8

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ โดยครอบคลุมทั้งบุคลากรฝ่ายข่าวที่สังกัดอยู่ในฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์โดยตรง และบุคลากรฝ่ายข่าวที่รับผิดชอบผลิตรายการข่าวให้สถานีโทรทัศน์ ซึ่งไม่ได้สังกัดอยู่กับสถานีโทรทัศน์แต่อยู่ภายในองค์กรเดียวกัน โดยสถานีโทรทัศน์ที่มีฝ่ายข่าวของสถานีโดยตรงมี 5 สถานี ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก

ช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี-เนชั่นแซแนล ช่อง 8 ส่วนสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 บุคลากรฝ่ายข่าวสังกัดสำนักข่าวไทย องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และ สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 บุคลากรฝ่ายข่าวสังกัด สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์

บุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 7 สถานี มุ่งศึกษาเฉพาะบุคลากรฝ่ายข่าวผู้ทำหน้าที่ในตำแหน่งบรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 353 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาด 50 % ของประชากรในแต่ละกลุ่ม และหากกลุ่มใดมีจำนวนประชากรมากกว่า 10 คน แต่จำนวนกึ่งหนึ่งนั้นไม่ถึง 10 คน จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนต่ำสุด 10 คน ส่วนกลุ่มประชากรที่มีจำนวนต่ำกว่า 10 คนจะใช้จำนวนประชากรตามจริง ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 215 คน จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 56 คน ผู้สื่อข่าว 120 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 39 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร

สถานีโทรทัศน์	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	บรรณาธิการข่าว	ผู้สื่อข่าว	ผู้แปลข่าว	รวม	บรรณาธิการข่าว	ผู้สื่อข่าว	ผู้แปลข่าว	รวม
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3	7	40	6	53	6 *	20	5 *	31
สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5	18	37	11	66	10	19	10	39
สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7	8	43	4	55	7 *	21	3 *	31
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9	11	29	10	50	10	15	9 *	34
สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11	11	29	4	44	10	15	3 *	28
สถานีโทรทัศน์ไอทีวี	9	40	6	55	8 *	20	5 *	33
สถานีโทรทัศน์ยูบีที - เนชั่นแซนด์ลช่อง 8	6	19	5	30	5 *	10	4 *	19
รวม	70	237	46	353	56	120	39	215

หมายเหตุ * จำนวนกลุ่มตัวอย่างลดลง 1 คน เพื่อใช้ในการทดสอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (ภาคผนวก ก) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งงาน ประเภทข่าวที่รับผิดชอบ ประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ สาเหตุที่ไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ แหล่งข้อมูลอื่นที่ใช้ ความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ และวัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูล ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกคำตอบ

ตอนที่ 2 การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ ในด้านทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการสืบค้นข้อมูล และบริการ ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกคำตอบ เติมคำ มาตราส่วนประมาณค่า และการจัดลำดับความสำคัญของคำตอบ

สำหรับคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ ได้จำแนกเนื้อหาโดยใช้ระบบจัดหมู่ทศนิยมดิวอี้ (Dewey Decimal Classification) และการจำแนกสายข่าวของสถานีโทรทัศน์เป็นแนวทาง ดังนี้

ศาสนา

สังคมศาสตร์

การเมือง

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

เศรษฐกิจ

การทหาร

การพัฒนาชุมชน

อาชญากรรม

การศึกษา

อื่นๆ

ภาษา

วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

ดาราศาสตร์

อณูนิยมวิทยา

อื่นๆ

เทคโนโลยี

แพทยศาสตร์และสาธารณสุข

วิศวกรรมศาสตร์

คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม

เกษตร

อื่นๆ

ศิลปะ

สถาปัตยกรรม

ประติมากรรม (การปั้น)

จิตรกรรม (การเขียนภาพ)

ดนตรี

ศิลปะการแสดง

กีฬา

อื่นๆ

วรรณคดีและวาทศิลป์

ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์

ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว

ชีวประวัติ

ประวัติศาสตร์

อื่นๆ

อื่นๆ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ ได้แก่ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ปัญหาด้านบริการ ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล และปัญหาด้านอื่นๆ รวมถึงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงศูนย์ข้อมูล ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด

ในส่วนของการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศนและปัญหาในการใช้ ได้กำหนดระดับ ดังนี้

5	หมายความว่า	ผู้ตอบใช้มากที่สุด / มีปัญหามากที่สุด
4	หมายความว่า	ผู้ตอบใช้มาก / มีปัญหา
3	หมายความว่า	ผู้ตอบใช้ปานกลาง / มีปัญหปานกลาง
2	หมายความว่า	ผู้ตอบใช้น้อย / มีปัญหาน้อย
1	หมายความว่า	ผู้ตอบใช้น้อยที่สุด / มีปัญหาน้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างไปทดสอบกับบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 7 สถานีซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง สถานีละ 3 คน (ตำแหน่งละ 1 คน) รวมจำนวนทั้งสิ้น 21 คน พบข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะดังนี้

- ข้อ 11 ให้ผู้ตอบระบุประเภทและระดับของบริการที่ใช้ ได้เขียนคำอธิบายไว้ก่อนตอบคำถาม ในข้อ 12 – 18 ว่า “ในกรณีที่ท่านเลือกตอบว่าใช้บริการใดในข้อ 11 ให้ท่านตอบคำถาม ข้อ 12 - 18 ตามบริการที่ใช้” แต่ผู้ตอบไม่ได้อ่านคำอธิบายจึงไม่ตอบคำถามตามที่กำหนด ผู้วิจัยจึงได้ทำการแก้ไขโดยเพิ่มขนาดของตัวอักษรคำอธิบายดังกล่าวให้ใหญ่ขึ้น และ ทำให้เป็นตัวเอียง เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นได้ชัดเจน
- ในหน้า 1 คำจำกัดความของ “ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน” ผู้ตอบไม่เข้าใจคำว่า “ข่าวตัด” หมายถึงอะไร จึงแก้ไขด้วยการเพิ่มข้อความ (ดูคำอธิบายข้างล่าง) หลังคำว่า “ข่าวตัด” เพื่อให้ผู้ตอบดูคำอธิบายเพิ่มเติมและเข้าใจได้ชัดเจน
- ผู้ตอบไม่เข้าใจ คำว่าสารนิเทศในคำอธิบายข้อ 2, 3 และ 4 จึงได้แก้ไขโดยกำกับคำว่าข้อมูลคู่ไปกับคำว่าสารนิเทศ เป็น สารนิเทศ / ข้อมูล
- แบบสอบถาม ข้อ 9 วัตถุประสงค์ของการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ผู้ตอบเสนอให้เพิ่มคำอธิบายว่า “ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ” จึงเพิ่มคำอธิบายดังกล่าว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้บุคลากรฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ทั้ง 7 ช่อง จำนวน 215 คน ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2544 – 23 มกราคม 2545

โดยติดต่อด้วยตนเองและขอความร่วมมือจากผู้สื่อข่าวในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 2 เดือน 23 วัน ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.02 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด และในจำนวนดังกล่าวเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ห้ข้อมูลได้จำนวน 196 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.16

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามบุคคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ จำนวน 196 คน ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS Version 9.0 ด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ได้แก่ ตำแหน่งงาน ประเภทข่าว ที่รับผิดชอบ ประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ สาเหตุที่ไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ แหล่งข้อมูลอื่นที่ใช้ ความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ และวัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ ในด้าน ทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการสืบค้นข้อมูล และบริการ รวมถึงปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีการใช้ / มีปัญหามากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีการใช้ / มีปัญหามาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีการใช้ / มีปัญหามากกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีการใช้ / มีปัญหาน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีการใช้ / มีปัญหาน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 14 และ ข้อ 16 ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบเรียงลำดับความสำคัญของคำตอบ 2 ลำดับ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนในการจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้

คำตอบลำดับที่ 1	ค่าคะแนน 2 คะแนน
คำตอบลำดับที่ 2	ค่าคะแนน 1 คะแนน

3. การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ใช้การทดสอบค่า F (F – test) ทั้งนี้ในการเปรียบเทียบได้กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดย

การเสนอผลทดสอบค่า F ซึ่งแสดงว่ามีความแตกต่างระหว่างข้อมูลนั้น จะทำโดยใส่เครื่องหมายดอกจัน (*) ไว้ที่ค่านั้นๆ

4. ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ตามจำนวนของผู้ตอบในส่วนนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในบทที่ 4 โดยจะนำเสนอเป็นเชิงพรรณนาประกอบตาราง และบทที่ 5 เป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย โดย นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 2 – 17)
- ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ (ตารางที่ 18 – 44)
- ตอนที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศและข้อเสนอแนะของบุคลากรฝ่ายข่าว (ตารางที่ 45 – 49)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ตอนได้จำแนกบุคลากรฝ่ายข่าวออกเป็น 3 กลุ่มตามตำแหน่งงาน คือ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

การนำเสนอข้อมูลในตอนที่ 1 ประกอบด้วยจำนวนบุคลากรฝ่ายข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่งงาน ประเภทข่าวที่รับผิดชอบ ประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ สาเหตุที่ไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ แหล่งข้อมูลอื่นที่ใช้ ความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ และวัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

1. จำนวนบุคลากรฝ่ายข่าวที่ตอบแบบสอบถาม

จากการส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ 7 สถานี จำนวน 215 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 200 ฉบับ คิดเป็น 93.02% ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 196 ฉบับ คิดเป็น 91.16 % ทั้งนี้สถานีโทรทัศน์ยูบีซี-เนชั่นแซแนล ช่อง 8 เป็นสถานีเดียวที่บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคน (19 คน) ส่งแบบสอบถามกลับคืน

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 196 คน พบว่า เป็นบุคลากรฝ่ายข่าวของ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 จำนวนมากที่สุด 36 คน (18.37 %) รองลงมาคือ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 จำนวน 31 คน (15.82 %) สถานีโทรทัศน์สีกอง 3 จำนวน 30 คน (15.31 %) และน้อยที่สุด คือ สถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ ช่อง 8 จำนวน 19 คน (9.69 %) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนบุคลากรฝ่ายข่าวที่ตอบแบบสอบถาม

สถานีโทรทัศน์	ส่ง	รับคืน	นำมาวิเคราะห์	
			จำนวน	ร้อยละ
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3	31	30	30	15.31
สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5	39	36	36	18.37
สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7	31	31	31	15.82
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9	34	28	28	14.29
สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11	28	26	25	12.75
สถานีโทรทัศน์ไอทีวี	33	30	27	13.77
สถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ ช่อง 8	19	19	19	9.69
รวม	215	200	196	100.00

2. ตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว

จากการสอบถามถึงตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 196 คน พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 120 คน (61.22%) มีตำแหน่งเป็นผู้สื่อข่าว รองลงมาจำนวน 47 คน (23.98%) มีตำแหน่งเป็นบรรณาธิการข่าว และจำนวนน้อยที่สุด 29 คน (14.80%) มีตำแหน่งเป็นผู้แปลข่าวต่างประเทศ

เมื่อจำแนกตำแหน่งของบุคลากรฝ่ายข่าวตามสถานีโทรทัศน์ พบว่า สถานีโทรทัศน์ทุกสถานีมีบุคลากรฝ่ายข่าวในตำแหน่งผู้สื่อข่าวมากที่สุด รองลงมา คือ ตำแหน่งบรรณาธิการข่าว และน้อยที่สุด คือ ตำแหน่งผู้แปลข่าวต่างประเทศ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์

ตำแหน่งงาน	สถานีโทรทัศน์							รวม	
	ช่อง 3 N = 30	ช่อง 5 N = 36	ช่อง 7 N = 31	ช่อง 9 N = 28	ช่อง 11 N = 25	ไอทีวี N = 27	เนชั่น N = 19	จำนวน N = 196	ร้อยละ 100.00
บรรณาธิการข่าว	6	10	7	8	7	4	5	47	23.98
ผู้สื่อข่าว	20	19	21	15	15	20	10	120	61.22
ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	4	7	3	5	3	3	4	29	14.80

3. ประเภทข่าวที่รับผิดชอบ

สำหรับประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 48 คน (24.49%) รับผิดชอบข่าวต่างประเทศเป็นหลัก รองลงมา บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 34 คน (17.35%) รับผิดชอบข่าวการเมือง จำนวน 31 คน (15.82%) รับผิดชอบข่าวเศรษฐกิจ และบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด 9 คน (4.59%) รับผิดชอบข่าวการแพทย์และสาธารณสุข สำหรับข่าวอื่นๆ พบว่ามีบุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบ 2 คน (1.02%) ประเภทข่าวละ 1 คน ได้แก่ พยากรณ์อากาศ และข่าวเยาวชน

เมื่อพิจารณาประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบในแต่ละสถานี พบว่า สถานีโทรทัศน์ 5 สถานี บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดรับผิดชอบข่าวต่างประเทศ ได้แก่ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 (11 คน) สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 (9 คน) สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 (5 คน) สถานีโทรทัศน์ไอทีวี (7 คน) และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ ช่อง 8 (7 คน) นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด (9 คน เท่ากัน) ของ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 ยังรับผิดชอบข่าวการเมืองและข่าวสังคม

ส่วนสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด รับผิดชอบรายงานพิเศษ (6 คน) และสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด รับผิดชอบข่าวเศรษฐกิจ (7 คน)

สำหรับข่าวที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบจำนวนน้อยที่สุดในแต่ละสถานี พบว่าแตกต่างกันไป ดังนี้

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 ได้แก่ ข่าวการทหาร (1 คน)

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ได้แก่ ข่าวภัยพิบัติ ข่าวการศึกษา ข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ข่าวการแพทย์และสาธารณสุข ข่าวเกษตรกรรม และรายงานพิเศษ (1 คนเท่ากัน)

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 ได้แก่ ข่าวการแพทย์และสาธารณสุข (1 คน)

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 ได้แก่ ข่าวกีฬา (2 คน)

สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 ได้แก่ ข่าวอาชญากรรม (1 คน)

สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ได้แก่ ข่าวภัยพิบัติ ข่าวราชสำนัก ข่าวศิลปวัฒนธรรมและบันเทิง ข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ข่าวการแพทย์และสาธารณสุข ข่าวเกษตรกรรม และรายงานพิเศษ (1 คนเท่ากัน)

สถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ ช่อง 8 ได้แก่ ข้าราชการทหาร ข้าราชการ
พิบัติ ข้าราชการศึกษา ข้าราชการศาสตร์และเทคโนโลยี และข้าราชการแพทย์และสาธารณสุข (1 คน
เท่ากัน) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบจำแนกตามสถานีโทรทัศน์ *

ประเภทข่าว	สถานีโทรทัศน์	ช่อง 3 N = 30	ช่อง 5 N = 36	ช่อง 7 N = 31	ช่อง 9 N = 28	ช่อง 11 N = 25	ไอทีวี N = 27	เนชั่น N = 19	รวม	
									จำนวน N = 196	ร้อยละ 100.00
การเมือง		2	6	5	9	3	5	4	34	17.35
การทหาร		1	4	2	5		2	1	15	7.65
เศรษฐกิจ		3	4	7	7	2	5	3	31	15.82
ภัยพิบัติ			1	2	5		1	1	10	5.10
ราชสำนัก		2	6	2	6	4	1		21	10.71
สังคม		5	3	5	9	3	4		29	14.80
การศึกษา		3	1	2	6		3	1	16	8.16
ศิลปวัฒนธรรมและบันเทิง		3	2	2	5	3	1	2	18	9.18
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			1	2	6		1	1	11	5.61
การแพทย์และสาธารณสุข			1	1	5		1	1	9	4.59
เกษตรกรรม		2	1	3	5		1		12	6.12
อาชญากรรม		3	4	6	7	1	4	2	27	13.78
กีฬา		2	3	4	2	3	4	2	20	10.20

ตารางที่ 4 ประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบจำแนกตามสถานีโทรทัศน์ * (ต่อ)

สถานีโทรทัศน์	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 7	ช่อง 9	ช่อง 11	ไอทีวี	เนชั่น	รวม	
								จำนวน	ร้อยละ
ประเภทข่าว	N = 30	N = 36	N = 31	N = 28	N = 25	N = 27	N = 19	N = 196	100.00
รายงานพิเศษ	6	1	2	5	2	1		17	8.67
ภูมิภาค	3		3	5	2	3		16	8.16
ต่างประเทศ	4	11	5	9	5	7	7	48	24.49
อื่นๆ	1			1				2	1.02
- พยากรณ์อากาศ	(1)							(1)	
- ข่าวเยาวชน				(1)				(1)	

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อจำแนกประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบตามตำแหน่งงาน พบว่า บรรณาธิการข่าวจำนวนมากที่สุด 14 คน (29.79%) รับผิดชอบข่าวการเมือง รองลงมาจำนวน 13 คน (27.66%) เท่ากัน รับผิดชอบข่าวเศรษฐกิจ ข่าวอาชญากรรม ข่าวต่างประเทศ และ จำนวนน้อยที่สุด 3 คน (6.38%) รับผิดชอบข่าวกีฬา

สำหรับผู้สื่อข่าว พบว่าจำนวนมากที่สุด 20 คน (16.67%) รับผิดชอบข่าวการเมือง รองลงมาจำนวน 18 คน (15.00%) รับผิดชอบข่าวเศรษฐกิจ และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (0.83%) เท่ากัน รับผิดชอบข่าวภัยพิบัติและข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้ ผู้สื่อข่าว จำนวน 2 คน (1.67%) ยังรับผิดชอบข่าวอื่นๆ ข่าวละ 1 คน คือ พยากรณ์อากาศและข่าวเยาวชน

ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศพบว่าทั้ง 29 คน (100.00%) รับผิดชอบ ข่าวต่างประเทศ และผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวน 1 คน (3.45%) ยังรับผิดชอบข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วย (ดังรายละเอียดในตารางที่ 5)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบจำแนกตามตำแหน่งงาน *

ประเภทข่าว	ตำแหน่งงาน บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าว ต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N = 47	100.00	N = 120	100.00	N = 29	100.00
การเมือง (N = 34)	14	29.79	20	16.67		
การทหาร (N = 15)	8	17.02	7	5.83		
เศรษฐกิจ (N = 31)	13	27.66	18	15.00		
ภัยพิบัติ (N = 10)	9	19.15	1	0.83		
ราชสำนัก (N = 21)	11	23.40	10	8.33		
สังคม (N = 29)	12	25.53	17	14.17		
การศึกษา (N = 16)	11	23.40	5	4.17		
ศิลปวัฒนธรรมและบันเทิง (N = 18)	11	23.40	7	5.83		
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (N = 11)	9	19.15	1	0.83	1	3.45
การแพทย์และสาธารณสุข (N = 9)	7	14.89	2	1.67		
เกษตรกรรม (N = 12)	8	17.02	4	3.33		
อาชญากรรม (N = 27)	13	27.66	14	11.67		
กีฬา (N = 20)	3	6.38	17	14.17		
รายงานพิเศษ (N = 17)	8	17.02	9	7.50		
ภูมิภาค (N = 16)	9	19.15	7	5.83		
ต่างประเทศ (N = 48)	13	27.66	6	5.00	29	100.00
อื่นๆ (N = 2)			2	1.67		
- พยากรณ์อากาศ (N = 1)			(1)			
- ข่าวเยาวชน (N = 1)			(1)			

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4. ประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์

จากการสอบถามถึงประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 52 คน (26.53%) มีประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ 4 - 6 ปี รองลงมาบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 47 คน (24.98%) มีประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ 10 ปีขึ้นไป และบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 45 คน (22.96%) มีประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ 7 - 9 ปี ส่วนบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน น้อยที่สุด 10 คน (5.10%) มีประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ น้อยกว่า 1 ปี

เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว ในแต่ละสถานี พบว่า

สถานีโทรทัศน์สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 และสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด มีประสบการณ์การทำงานด้านข่าว 7 - 9 ปี (10 คน และ 17 คน ตามลำดับ)

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 และสถานี โทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด มีประสบการณ์การทำงานด้านข่าว 10 ปีขึ้นไป (13 คน 13 คน และ 6 คน ตามลำดับ) นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด (6 คนเท่ากัน) ของสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ยังมีประสบการณ์การทำงานด้านข่าว 1 - 3 ปี

ส่วนสถานีโทรทัศน์ไอทีวี พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 14 คน มีประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ 4 - 6 ปี และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี-เนชั่นแซแนล ช่อง 8 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 14 คน มีประสบการณ์การทำงานด้านข่าว 1 - 3 ปี

สำหรับประสบการณ์ในการการทำข่าวโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุดในแต่ละสถานี พบว่า สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซแนล ช่อง 8 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุดมีประสบการณ์การทำงานด้านข่าวน้อยกว่า 1 ปี (2 คน 2 คน 3 คน และ 1 คน ตามลำดับ) นอกจากนี้ สถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซแนล ช่อง 8 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด 1 คน ยังมีประสบการณ์การทำงานด้านข่าว 4 - 6 ปี และ 7 - 9 ปี

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด มีประสบการณ์การทำงานด้านข่าว 1 - 3 ปี (2 คนเท่ากัน)

สถานีโทรทัศน์ไอทีวี บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด มีประสบการณ์
การทำงานด้านข่าว 10 ปี ขึ้นไป (1 คน) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 6)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวจำแนกตามสถานีโทรทัศน์

ประสบการณ์	สถานีโทรทัศน์	ช่อง 3 N = 30	ช่อง 5 N = 36	ช่อง 7 N = 31	ช่อง 9 N = 28	ช่อง 11 N = 25	ไอทีวี N = 27	เนชั่น N = 19	รวม	
									จำนวน N = 196	ร้อยละ 100.00
น้อยกว่า 1 ปี		2	2			3	2	1	10	5.10
1 - 3 ปี		4	4	2	2	6	10	14	42	21.43
4 - 6 ปี		8	7	12	5	5	14	1	52	26.53
7 - 9 ปี		10	17	4	8	5		1	45	22.96
10 ปีขึ้นไป		6	6	13	13	6	1	2	47	24.98

เมื่อจำแนกประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวส่วนใหญ่ 26 คน (55.32%) มีประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ 10 ปีขึ้นไป รองลงมาจำนวน 10 คน (21.28%) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 7-9 ปี และจำนวนน้อยที่สุด 5 คน (10.64%) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 1-3 ปี นอกจากนี้ยังพบว่า ไม่มีบรรณาธิการข่าวคนใดมีประสบการณ์ในการทำข่าวน้อยกว่า 1 ปี

ผู้สื่อข่าวจำนวนมากที่สุด 38 คน (31.67%) มีประสบการณ์ในการทำข่าว โทรทัศน์ 4-6 ปี รองลงมาจำนวน 29 คน (24.17%) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 1-3 ปี และจำนวนน้อยที่สุด 9 คน (7.50%) มีประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์น้อยกว่า 1 ปี

ผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนมากที่สุด 8 คน (27.59%) เท่ากัน มีประสบการณ์ในการทำข่าว 1-3 ปี และ 4-6 ปี รองลงมาจำนวน 7 คน (24.14%) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 7-9 ปี และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (3.45%) มีประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์น้อยกว่า 1 ปี (ดังรายละเอียดในตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์	N = 47	100.00	N = 120	100.00	N = 29	100.00
น้อยกว่า 1 ปี (N = 10)			9	7.50	1	3.45
1 – 3 ปี (N = 42)	5	10.64	29	24.17	8	27.59
4 – 6 ปี (N = 52)	6	12.76	38	31.67	8	27.59
7 – 9 ปี (N = 45)	10	21.28	28	23.33	7	24.14
10 ปีขึ้นไป (N = 47)	26	55.32	16	13.33	5	17.24

5. การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

จากการสอบถามถึงการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าว ส่วนใหญ่จำนวน 170 คน (86.73%) เคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ และส่วนน้อย 26 คน (13.27 %) ไม่เคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

เมื่อพิจารณาการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวในแต่ละสถานีพบว่า มีสถานีโทรทัศน์ 2 สถานี คือ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ที่บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนเคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ ส่วนอีก 5 สถานี พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่เคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ และส่วนน้อยไม่เคยใช้ ทั้งนี้สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 เป็นสถานีเดียวที่จำนวนบุคลากรฝ่ายข่าวที่เคยใช้และไม่เคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ 13:12 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคคลฝ่ายข่าวจำแนกตามสถานีโทรทัศน์

	สถานีโทรทัศน์	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 7	ช่อง 9	ช่อง 11	ไอทีวี	เนชั่น	รวม	
									จำนวน	ร้อยละ
การใช้ศูนย์ข้อมูล		N = 30	N = 36	N = 31	N = 28	N = 25	N = 27	N = 19	N = 196	100.00
เคยใช้		27	32	31	22	13	27	18	170	86.73
ไม่เคยใช้		3	4		6	12		1	26	13.27

เมื่อจำแนกการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง คือ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศ ส่วนใหญ่เคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เคยใช้ โดยผู้สื่อข่าวเป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้เคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์มากที่สุด (91.67%) รองลงมาคือ บรรณาธิการข่าว (87.23%) และน้อยที่สุดคือ ผู้แปลข่าวต่างประเทศ (65.52%) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวจำแนกตามตำแหน่งงาน

	ตำแหน่งงาน บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ศูนย์ข้อมูล	N = 47	100.00	N = 120	100.00	N = 29	100.00
เคยใช้ (N = 170)	41	87.23	110	91.67	19	65.52
ไม่เคยใช้ (N = 26)	6	12.77	10	8.33	10	34.48

6. สาเหตุที่ไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ 5 สถานี จำนวน 26 คนที่ตอบว่าไม่เคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ได้สอบถามถึงสาเหตุที่ไม่ใช้ ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 12 คน (46.15%) ตอบว่าไม่มีข้อมูลที่ต้องการ รองลงมาจำนวน 8 คน (30.77%) ระบุว่าข้อมูลเก่าล้าสมัย จำนวน 5 คน (19.23%) ระบุว่าไม่สามารถค้นหาภาพตามที่ต้องการได้ และจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (7.69%) ระบุว่าไม่สามารถค้นข้อมูลได้รวดเร็วทันต่อความต้องการ สำหรับเหตุผลอื่นๆ พบว่า มีบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 8 คน (30.77%) ตอบโดย 4 คนระบุว่าไม่มีศูนย์ข้อมูลในหน่วยงานอย่างเป็นทางการ 2 คน ระบุว่า ไม่มีระบบจัดเก็บที่ทันสมัยและ 1 คนเท่านั้นระบุว่า ฝ่ายข่าวก็ฟ้าแยกเก็บข้อมูลออกจากส่วนของสถานี และมีข้อมูลอยู่แล้ว

เมื่อพิจารณาสาเหตุที่บุคลากรฝ่ายข่าวไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ในแต่ละสถานีพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดเท่ากัน (3 คน) ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ระบุว่าไม่มีข้อมูลที่ต้องการ และข้อมูลเก่าล้าสมัย บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด (3 คน) ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 ระบุว่าข้อมูลเก่าล้าสมัย และบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดของสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 (5 คน) ระบุว่าไม่มีข้อมูลที่ต้องการ ส่วนบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 พบว่าจำนวน 1 คน เท่านั้น ระบุว่าไม่มีข้อมูลที่ต้องการ ข้อมูลเก่าล้าสมัย และไม่สามารถค้นหาภาพตามที่ต้องการได้ และบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ยูบีซี – เนชั่นแซนด์ ช่อง 8 จำนวน 1 คน ระบุว่าไม่มีข้อมูลที่ต้องการ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 10)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10

สาเหตุที่บุคลากรฝ่ายข่าวไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์จำแนกตามสถานีโทรทัศน์ *

เหตุผลที่ไม่ใช้	สถานีโทรทัศน์	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 9	ช่อง 11	เนชั่น	รวม	
		N = 3	N = 4	N = 6	N = 12	N = 1	จำนวน	ร้อยละ
							N = 26	100.00
ไม่มีข้อมูลที่ต้องการ		1	3	2	5	1	12	46.15
ข้อมูลเก่า ล้าสมัย		1	3	3	1		8	30.77
ไม่สามารถค้นหาภาพตามที่ต้องการได้		1		2	2		5	19.23
ไม่สามารถค้นข้อมูลได้รวดเร็วทันต่อความต้องการ				1	1		2	7.69
อื่นๆ		1	1	1	5		8	30.77
- ฝ่ายข่าวก็ฟ้าแยกเก็บข้อมูลออกจากส่วนของสถานี		(1)					(1)	
- ไม่มีศูนย์ข้อมูลในหน่วยงานอย่างเป็นทางการ			(1)		(3)		(4)	
- มีข้อมูลอยู่แล้ว					(1)		(1)	
- ไม่มีระบบจัดเก็บที่ทันสมัย				(1)	(1)		(2)	

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อจำแนกสาเหตุที่บุคลากรฝ่ายข่าวไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ตามตำแหน่งงานพบว่า บรรณารักษ์ข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนมากที่สุด 3 คน 5 คน และ 4 คน (50.00%, 50.00% และ 40.00% ตามลำดับ) ระบุว่า ไม่มีข้อมูลที่ต้องการ ส่วนเหตุผลที่บรรณารักษ์ข่าวและผู้สื่อข่าวจำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่ากัน (16.67% และ 10.00% ตามลำดับ) ระบุคือ ไม่สามารถค้นข้อมูลได้รวดเร็วทันต่อความต้องการ และเหตุผลที่ผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (20.00%) ระบุคือ ไม่สามารถค้นหาภาพตามที่ต้องการได้

สำหรับเหตุผลอื่นๆ ซึ่งมีผู้ตอบจำนวน 8 คน พบว่า ผู้ตอบจำนวนครึ่งหนึ่ง (4 คน) ซึ่งเป็นผู้แปลข่าวต่างประเทศระบุว่า ไม่มีศูนย์ข้อมูลในหน่วยงานอย่างเป็นทางการ บรรณารักษ์ข่าวระบุว่า ฝ่ายข่าวก็พาแยกเก็บข้อมูลออกจากส่วนของสถานี (1 คน) และไม่มีระบบจัดเก็บข้อมูลที่ทันสมัย (1 คน) ส่วนผู้สื่อข่าวระบุว่า มีข้อมูลอยู่แล้ว (1 คน) และไม่มีระบบจัดเก็บข้อมูลที่ทันสมัย (1 คน) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 สาเหตุที่ไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ประจำแนกตามตำแหน่งงาน *

สาเหตุที่ไม่ใช้	ตำแหน่งงาน		บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	N = 6	100.00	N = 10	100.00	N = 10	100.00		
ไม่มีข้อมูลที่ต้องการ(N = 12)	3	50.00	5	50.00	4	40.00		
ข้อมูลเก่า ล้าสมัย (N = 8)	2	33.33	3	30.00	3	30.00		
ไม่สามารถค้นหาภาพตาม ที่ต้องการได้ (N = 5)			3	30.00	2	20.00		
ไม่สามารถค้นข้อมูลได้รวดเร็ว ทันต่อความต้องการ(N = 2)	1	16.67	1	10.00				
อื่นๆ (N = 8)	2	33.33	2	20.00	4	40.00		
- ฝ่ายข่าวกีฬาแยกเก็บ ข้อมูลออกจากส่วน ของสถานี (N = 1)	(1)							
- ไม่มีศูนย์ข้อมูลใน หน่วยงานอย่างเป็นทางการ (N = 4)							(4)	
- มีข้อมูลอยู่แล้ว (N = 1)			(1)					
- ไม่มีระบบจัดเก็บข้อมูล ที่ทันสมัย (N = 2)	(1)		(1)					

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

7. แหล่งข้อมูลอื่นที่ใช้

สำหรับแหล่งข้อมูลอื่นที่บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 26 คนใช้ในกรณีที่ไม่ใช่ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 12 คน (46.15%) ใช้แหล่งข้อมูลส่วนตัว รองลงมาบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 11 คน (42.31%) ใช้แหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จำนวน 10 คน (38.46 %) ใช้แหล่งข้อมูลของผู้ร่วมงาน และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (3.85%) เท่ากัน ใช้ศูนย์ข้อมูลของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น และศูนย์ข้อมูล/ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ สำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยพบว่าไม่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ นอกจากนี้ บุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 1 คน (3.85%) ยังระบุว่าใช้แหล่งข้อมูลอื่นๆ คือ อินเทอร์เน็ต

เมื่อพิจารณาแหล่งข้อมูลอื่นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำแนกตามสถานี พบว่า สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 บุคลากรฝ่ายข่าว จำนวนมากที่สุด 2 คน ใช้แหล่งข้อมูลของแผนกข่าว และจำนวน 1 คนเท่ากันใช้แหล่งข้อมูลส่วนตัว แหล่งข้อมูลของผู้ร่วมงาน แหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และสำนักข่าวไทย

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 บุคลากรฝ่ายข่าว จำนวนมากที่สุด 5 คน ใช้แหล่งข้อมูลส่วนตัว และจำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่ากัน ใช้แหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และแหล่งข้อมูลของแผนกข่าว

สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 บุคลากรฝ่ายข่าว จำนวนมากที่สุด 6 คน เท่ากันใช้แหล่งข้อมูลส่วนตัว และแหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และบุคลากรฝ่ายข่าว จำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่ากันใช้แหล่งข้อมูลของแผนกข่าว สำนักข่าวไทย ศูนย์ข้อมูลของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น และศูนย์ข้อมูล/ห้องสมุดหนังสือพิมพ์

ส่วนสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ ช่อง 8 พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวของแต่ละสถานี ระบุ แหล่งข้อมูลที่ใช้แต่ละแหล่งด้วยจำนวนที่เท่ากัน คือ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 2 คนเท่ากัน ระบุว่า ใช้แหล่งข้อมูลของผู้ร่วมงาน แหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านและแหล่งข้อมูลของแผนกข่าว ส่วนสถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ ช่อง 8 บุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 1 คนเท่ากัน ระบุว่าใช้ แหล่งข้อมูลของผู้ร่วมงาน แหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และแหล่งข้อมูลของแผนกข่าว และสำนักข่าวไทย (ดังรายละเอียดในตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 แหล่งข้อมูลอื่นที่ใช้จำแนกตามสถานีโทรทัศน์ *

แหล่งข้อมูลที่ใช้	สถานีโทรทัศน์	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 9	ช่อง 11	เนชั่น	รวม	
		N = 3	N = 4	N = 6	N = 12	N = 1	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งข้อมูลส่วนตัว		1		5	6		12	46.15
แหล่งข้อมูลของผู้ร่วมงาน		1	2	2	4	1	10	38.46
แหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน		1	2	1	6	1	11	42.31
แหล่งข้อมูลของแผนกข่าว		2	2	1	1	1	7	26.92
สำนักข่าวไทย		1			1	1	3	11.54
ศูนย์ข้อมูลของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น					1		1	3.85
ศูนย์ข้อมูล/ห้องสมุดหนังสือพิมพ์					1		1	3.85
ห้องสมุดมหาวิทยาลัย					1		1	3.85
หอสมุดแห่งชาติ								
อื่นๆ					2		2	7.69
						1	1	3.85

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อจำแนกแหล่งข้อมูลอื่นที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวจำนวนมากที่สุด 4 คน (66.67%) ใช้แหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (16.67%) เท่ากันใช้แหล่งข้อมูลส่วนตัว และศูนย์ข้อมูลของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น

ผู้สื่อข่าวจำนวนมากที่สุด 7 คน (70.00%) ใช้แหล่งข้อมูลส่วนตัว และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (10.00%) เท่ากัน ใช้ศูนย์ข้อมูล/ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ และหอสมุดแห่งชาติ

ผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนครึ่งหนึ่ง 5 คน (50.00%) ใช้แหล่งข้อมูลของแผนกข่าว และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (10.00%) เท่ากันใช้สำนักข่าวไทยและหอสมุดแห่งชาติ นอกจากนี้ผู้แปลข่าวต่างประเทศ 1 คน ยังระบุว่าใช้แหล่งข้อมูลอินเทอร์เน็ต (ดังรายละเอียดในตารางที่ 13)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 แหล่งข้อมูลอื่นที่ใช้จำแนกตามตำแหน่งงาน *

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งข้อมูลที่ใช้	N = 6	100.00	N = 10	100.00	N = 10	100.00
แหล่งข้อมูลส่วนตัว (N = 12)	1	16.67	7	70.00	4	40.00
แหล่งข้อมูลของผู้ร่วมงาน (N = 10)	2	33.33	4	40.00	4	40.00
แหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ด้าน (N = 11)	4	66.67	4	40.00	3	30.00
แหล่งข้อมูลของแผนกข่าว (N = 7)	4	66.67	4	40.00	3	30.00
สำนักข่าวไทย (N = 3)	2	33.33			5	50.00
ศูนย์ข้อมูลของสถานี โทรทัศน์ช่องอื่น (N = 1)	2	33.33			1	10.00
ศูนย์ข้อมูล/ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ (N = 1)	1	16.67				
หอสมุดแห่งชาติ (N = 1)						
อื่นๆ (N = 1)			1	10.00		
			1	10.00	1	10.00
					1	10.00

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

8. ความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ที่ตอบว่าเคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ (ตารางที่ 8) ได้สอบถามถึงความถี่ในการใช้ ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 77 คน (45.29%) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ทุกวัน รองลงมาจำนวน 27 คน (15.88%) ใช้สัปดาห์ละ 2 – 3 ครั้ง จำนวน 20 คน (11.76%) ใช้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง และจำนวนน้อยที่สุด 4 คน (2.35%) ใช้เดือนละ 1 ครั้ง สำหรับความถี่อื่น ๆ ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ พบว่า มีบุคลากรฝ่ายข่าวตอบจำนวน 24 คน (14.12%) โดยส่วนใหญ่ 15 คนระบุว่า ไม่แน่นอน / แล้วแต่สถานการณ์ / ความจำเป็น จำนวน 7 คนระบุว่าใช้น้อยมาก/นานๆครั้ง และจำนวน 2 คนระบุว่าเกือบทุกวัน

เมื่อพิจารณาความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวในแต่ละสถานี พบว่า สถานีโทรทัศน์ 6 สถานี คือ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ ช่อง 8 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ทุกวัน ส่วนสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 8 คน ใช้สัปดาห์ละ 2 – 3 ครั้ง

สำหรับความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุดในแต่ละสถานีปรากฏ ดังนี้

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ช่อง 8 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด (1 คน 2 คน และ 1 คน ตามลำดับ) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เดือนละ 1 ครั้ง

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 และสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด (3 คนและ 1 คน ตามลำดับ) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 และสถานีโทรทัศน์ไอทีวี บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด (1 คนและ 3 คน ตามลำดับ) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เดือนละ 2 - 3 ครั้ง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์แจกตามสถานีโทรศัพท์

สถานีโทรศัพท์	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 7	ช่อง 9	ช่อง 11	ไอทีวี	เนชั่น	รวม	
								จำนวน	ร้อยละ
ความถี่	N = 27	N = 32	N = 31	N = 22	N = 13	N = 27	N = 18	N = 170	100.00
ทุกวัน	7	12	21	7	6	13	11	77	45.29
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	8	5	3		2	6	3	27	15.88
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	4	3	1	4	2	4	2	20	11.76
เดือนละ 2-3 ครั้ง	6	6		5	1	3		18	10.58
เดือนละ 1 ครั้ง	1			2			1	4	2.35
อื่นๆ	4	6	6	4	2	1	1	24	14.12
- ไม่แน่นอน/แล้วแต่สถานการณ์/ ความจำเป็น	(3)	(4)	(4)	(1)	(2)	(1)		(15)	
- ใช้น้อยมาก/นานๆครั้ง	(1)	(2)	(1)	(3)				(7)	
- เกือบทุกวัน			(1)				(1)	(2)	

เมื่อจำแนกความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้งสามตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าว ต่างประเทศ ส่วนใหญ่ และจำนวนมากที่สุด 24 คน (58.54%) 40 คน (36.36%) และ 13 คน (68.42%) ตามลำดับ ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ทุกวัน

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวทั้งสามตำแหน่งงานจำนวนรองลงมาและจำนวนน้อยที่สุด มีความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ดังนี้ บรรณาธิการข่าว จำนวนรองลงมา 4 คน (9.76%) เท่ากันใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์สัปดาห์ละ 2 – 3 ครั้ง และ เดือนละ 2 - 3 ครั้งและ จำนวนน้อยที่สุด 3 คน (7.32%) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ผู้สื่อข่าวจำนวนรองลงมา 21 คน (19.09%) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์สัปดาห์ละ 2 – 3 ครั้ง และจำนวนน้อยที่สุด 3 คน (2.73%) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์เดือนละ 1 ครั้ง ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ จำนวนรองลงมา 2 คน (10.53%) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์สัปดาห์ละ 2 – 3 ครั้ง และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (5.26%) เท่ากัน ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เดือนละ 2 – 3 ครั้ง และเดือนละ 1 ครั้ง

สำหรับความถี่อื่นๆในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์พบว่า บรรณาธิการข่าวจำนวนสูงสุด 4 คน และผู้สื่อข่าวจำนวนสูงสุด 11 คน ระบุว่าไม่แน่นอน/แล้วแต่สถานการณ์/ความจำเป็น ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ จำนวน 1 คน ระบุว่าใช้น้อยมาก/นานๆ ครั้ง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ประจำแ่งตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน N = 41	ร้อยละ 100.00	จำนวน N = 110	ร้อยละ 100.00	จำนวน N = 19	ร้อยละ 100.00
ทุกวัน (N = 77)	24	58.54	40	36.36	13	68.42
สัปดาห์ละ 2 - 3 (N = 27)	4	9.76	21	19.09	2	10.53
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (N = 20)	3	7.32	16	14.54	1	5.26
เดือนละ 2 - 3 ครั้ง (N = 18)	4	9.76	13	11.82	1	5.26
เดือนละ 1 ครั้ง (N = 4)			3	2.73	1	5.26
อื่นๆ (N = 24)	6	14.63	17	15.45	1	5.26
- ไม่แน่นอน / แล้วแต่ สถานการณ์ / ความ จำเป็น (N = 15)	(4)		(11)			
- ใช้น้อยมาก / นานๆ ครั้ง (N = 7)			(6)		(1)	
- เกือบทุกวัน (N = 2)	(2)					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9. วัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

สำหรับวัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 170 คน พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 139 คน (81.76%) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เพื่อค้นหาภาพข่าวเพื่อประกอบรายการข่าว รองลงมาจำนวน 107 คน (62.94%) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาข้อมูลจากหนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลภูมิหลังของข่าว บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 86 คน (50.59%) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลเพื่อประกอบรายการข่าว และบุคลากรฝ่ายข่าวน้อยที่สุดจำนวน 26 คน (15.29%) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาเทปบันทึกภาพรายการละคร สำหรับวัตถุประสงค์อื่น ๆ นั้น บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 1 คน ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ระบุว่าเพื่อหาความรู้ด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว ในแต่ละสถานี พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดของสถานีโทรทัศน์ทุกสถานีมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาภาพข่าวเพื่อประกอบรายการข่าว ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 (22 คน) สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 (28 คน) สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 (26 คน) สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 (14 คน) สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 (11 คน) สถานีโทรทัศน์ไอทีวี (26 คน) และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ ช่อง 8 (12 คน) นอกจากนี้ บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนใกล้เคียงกันของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 (25 คน) สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 (13 คน) และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ช่อง 8 (11 คน) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาข้อมูลจากหนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพื่อ เป็นข้อมูลภูมิหลังของข่าว และบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ช่อง 8 จำนวนเท่ากัน (11 คน) ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วย

สำหรับวัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุดตอบ พบว่า สถานีโทรทัศน์ 5 สถานี คือ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 (4 คน) สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 (8 คน) สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 (1 คน) สถานีโทรทัศน์ไอทีวี (7 คน) และสถานีโทรทัศน์ยูบีซี - เนชั่นแซนด์ช่อง 8 (1 คน) บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาเทปบันทึกภาพรายการละคร

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด (4 คน) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาข่าว และบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุดของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 (4 คน) มีวัตถุประสงค์เพื่ออ่านหนังสือพิมพ์เพื่อติดตามข่าวใหม่ๆ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 16)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 วัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ประจำแอกตามสถานีโทรศัพท์ *

วัตถุประสงค์	สถานีโทรศัพท์	ช่อง 3 N = 27	ช่อง 5 N = 32	ช่อง 7 N = 31	ช่อง 9 N = 22	ช่อง 11 N = 13	ไอทีวี N = 27	เนชั่น N = 18	รวม	
									จำนวน N = 170	ร้อยละ 100.00
ค้นหาภาพข่าวเพื่อประกอบรายการข่าว		22	28	26	14	11	26	12	139	81.76
ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล		12	18	23	8	4	8	11	84	49.41
ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลเพื่อประกอบรายการข่าว		8	14	22	12	8	12	10	86	50.59
ค้นหาข้อมูลจากหนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆเพื่อเป็นข้อมูลภูมิหลังของข่าว		15	18	25	13	5	20	11	107	62.94
ค้นหาบทข่าว		4	13	22	6	4	8	6	63	37.06
อ่านหนังสือพิมพ์เพื่อติดตามข่าวใหม่ๆ		10	14	19	4	5	16	6	74	43.53
ค้นหาเทปบันทึกภาพรายการละคร		5	4	8		1	7	1	26	15.29
อื่นๆ				1					1	0.59

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อจำแนกวัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศส่วนใหญ่จำนวน 37 คน (90.24%) 86 คน (78.18%) และ 16 คน (84.21%) ตามลำดับ ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เพื่อค้นหาภาพข่าวเพื่อประกอบรายการข่าว

รองลงมา บรรณาธิการข่าวจำนวน 27 คน (65.85%) ผู้สื่อข่าวจำนวน 68 คน (61.82%) และผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวน 12 คน (63.16%) มีวัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เพื่อค้นหาข้อมูลจากหนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลภูมิหลังของข่าว และจำนวนน้อยที่สุด 6 คน (14.63%) 18 คน (16.36%) และ 2 คน (10.52%) ตามลำดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาเทปบันทึกภาพรายการละคร

สำหรับวัตถุประสงค์อื่น ๆ มีผู้สื่อข่าวจำนวน 1 คน ระบุว่า เพื่อหาความรู้ด้านอื่นๆ เพิ่มเติม (ดังรายละเอียดในตารางที่ 17)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17   วัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์อัตโนมัติตามตำแหน่งงาน *

วัตถุประสงค์	ตำแหน่งงาน บรรณารักษ์ชาว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน N = 41	ร้อยละ 100.00	จำนวน N = 110	ร้อยละ 100.00	จำนวน N = 19	ร้อยละ 100.00
ค้นหาภาพข่าวเพื่อประกอบ รายการข่าว (N = 139)	37	90.24	86	78.18	16	84.21
ตรวจสอบความถูกต้องของข้อ มูล (N = 84)	18	43.90	55	50.00	11	57.89
ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลเพื่อ ประกอบรายงานข่าว (N = 86)	20	48.78	58	52.73	8	42.10
ค้นหาข้อมูลจากหนังสือหรือ สื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ เพื่อเป็นข้อ มูลภูมิหลังของข่าว (N = 107)	27	65.85	68	61.82	12	63.16
ค้นหาบทสัมภาษณ์ภาพรายการ ข่าวใหม่ๆ (N = 74)	17	41.46	39	35.45	7	36.84
ค้นหาเทปบันทึกภาพรายการ ละคร (N = 26)	18	43.90	45	40.91	11	57.89
อื่นๆ (N = 1)	6	14.63	18	16.36	2	10.53
			1	0.91		

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 2 การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ครอบคลุมการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ ในด้าน ทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการสืบค้นข้อมูล และบริการที่ใช้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

1. ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกเป็นประเภทเนื้อหา อายุ และภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ

1.1 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ถึงประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ โดยจำแนกทรัพยากรสารสนเทศออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปรากฏว่า ทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทมีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนตั้งแต่ 136 - 165 คน โดยวัสดุตีพิมพ์และวัสดุไม่ตีพิมพ์มีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 165 คน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีบุคลากรใช้จำนวนน้อยที่สุด 136 คน

เมื่อพิจารณาระดับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภทในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.88$) วัสดุตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.79$) และวัสดุไม่ตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.68$)

เมื่อจำแนกประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า ผู้สื่อข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้ทรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภทในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยทรัพยากรสารสนเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.86$ และ 3.11 ตามลำดับ)

ส่วนบรรณาธิการข่าว พบว่าใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ในระดับปานกลาง 2 ประเภท ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.85$) และวัสดุตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.76$) และในระดับน้อย 1 ประเภท ได้แก่ วัสดุไม่ตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.36$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้ทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ประเภท ได้แก่ วัสดุไม่ตีพิมพ์ ส่วนอีก 2 ประเภท ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 18)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	N = 41			N = 110			N = 19			N = 170			
ประเภททรัพยากร	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
วัสดุตีพิมพ์ (N = 165)	2.76	0.52	ป	2.79	0.75	ป	2.91	0.56	ป	2.79	0.68	ป	0.32
วัสดุไม่ตีพิมพ์ (N = 165)	2.36	0.74	น	2.75	0.98	ป	2.92	0.87	ป	2.68	0.93	ป	3.24*
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (N = 136)	2.85	0.92	ป	2.86	1.13	ป	3.11	1.11	ป	2.88	1.08	ป	0.33

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับรายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปรากฏผลการใช้ ดังนี้

1.1.1 วัสดุตีพิมพ์

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 165 คน ที่ใช้วัสดุตีพิมพ์ จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 37 คน ผู้สื่อข่าว 110 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 18 คน เมื่อสอบถามถึง วัสดุตีพิมพ์ที่ใช้ โดยจำแนกวัสดุตีพิมพ์ออกเป็น 9 ประเภทย่อย ได้แก่ บทข่าว (สคริปต์) กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด (News Clipping) หนังสือพิมพ์ วารสาร รายงานประจำปี หนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิง ผังรายการและแผนที่ ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้วัสดุตีพิมพ์แต่ละประเภท จำนวนตั้งแต่ 109-161 คน โดยบทข่าวมีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 161 คน และแผนที่ มีบุคลากรใช้จำนวนน้อยที่สุด 109 คน นอกจากนี้ บุคลากรฝ่ายข่าว 2 คนยังตอบว่าใช้วัสดุตีพิมพ์ ประเภทอื่น ได้แก่ บรรณาธิการข่าว 1 คนระบุว่าใช้นวนิยาย และผู้สื่อข่าว 1 คน ระบุว่าใช้เอกสาร ข่าวแจก (Press Release)

เมื่อพิจารณาระดับการใช้วัสดุตีพิมพ์แต่ละประเภท พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ใช้วัสดุตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยระดับมากมี 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.84$) และบทข่าว ($\bar{X} = 3.75$) ในระดับ ปานกลางมี 4 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ กฤตภาคข่าว ($\bar{X} = 2.77$) วารสาร ($\bar{X} = 2.60$) หนังสือทั่วไป และหนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 2.52$ เท่ากัน) และในระดับน้อยมี 3 ประเภท เรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ย ได้แก่ แผนที่ ($\bar{X} = 2.30$) ผังรายการ ($\bar{X} = 2.10$) และรายงานประจำปี ($\bar{X} = 1.99$)

สำหรับหนังสืออ้างอิงซึ่งจำแนกย่อยเป็น 4 ประเภท ได้แก่ พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ และนามสงเคราะห์ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้หนังสืออ้างอิง ในระดับ ปานกลาง 2 ประเภท ได้แก่ นามสงเคราะห์ ($\bar{X} = 2.64$) และพจนานุกรม ($\bar{X} = 2.62$) ส่วนอีก 2 ประเภทใช้ในระดับน้อย ได้แก่ หนังสือสถิติ ($\bar{X} = 2.44$) และสารานุกรม ($\bar{X} = 2.20$)

เมื่อจำแนกการใช้วัสดุตีพิมพ์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้วัสดุตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยบรรณาธิการข่าวใช้วัสดุตีพิมพ์ในระดับมาก 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.89$) และบทข่าว ($\bar{X} = 3.77$) ในระดับปานกลางมี 4 ประเภท ได้แก่ วารสาร

($\bar{X} = 2.82$) กฤตภาคข่าว ($\bar{X} = 2.79$) หนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 2.55$) และหนังสือทั่วไป ($\bar{X} = 2.52$) และในระดับน้อยมี 3 ประเภท ได้แก่ แผนที่ ($\bar{X} = 2.36$) ผังรายการ ($\bar{X} = 2.15$) และรายงานประจำปี ($\bar{X} = 1.94$)

ผู้สื่อข่าวใช้วัสดุตีพิมพ์ในระดับมาก 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.81$) และบทข่าว ($\bar{X} = 3.75$) ในระดับปานกลางมี 1 ประเภท ได้แก่ กฤตภาคข่าว ($\bar{X} = 2.79$) และในระดับน้อยมี 6 ประเภท ได้แก่ หนังสือทั่วไป ($\bar{X} = 2.45$) หนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 2.44$) วารสาร ($\bar{X} = 2.43$) แผนที่ ($\bar{X} = 2.14$) ผังรายการ ($\bar{X} = 2.05$) และรายงานประจำปี ($\bar{X} = 2.00$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้วัสดุตีพิมพ์ในระดับมาก 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.88$) และบทข่าว ($\bar{X} = 3.65$) ในระดับปานกลางมี 5 ประเภท ได้แก่ วารสาร ($\bar{X} = 3.19$) หนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 2.93$) แผนที่ ($\bar{X} = 2.88$) หนังสือทั่วไป ($\bar{X} = 2.75$) และกฤตภาคข่าว ($\bar{X} = 2.63$) และในระดับน้อย มี 2 ประเภท ได้แก่ ผังรายการ ($\bar{X} = 2.27$) และรายงานประจำปี ($\bar{X} = 2.07$)

สำหรับประเภทย่อยของหนังสืออ้างอิง พบว่า บรรณาธิการข่าวใช้พจนานุกรมและหนังสือสถิติในระดับปานกลาง และใช้สารานุกรมและนามสงเคราะห์ในระดับน้อย ผู้สื่อข่าวพบว่า ใช้นามสงเคราะห์ในระดับปานกลาง และใช้พจนานุกรม สารานุกรมและหนังสือสถิติในระดับน้อย ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ พบว่า ใช้พจนานุกรมในระดับมากใช้นามสงเคราะห์และสารานุกรมในระดับปานกลาง และใช้หนังสือสถิติในระดับน้อย

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของวัสดุตีพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้วัสดุตีพิมพ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ประเภท ได้แก่ วารสาร ส่วนอีก 8 ประเภทไม่ปรากฏความแตกต่าง

สำหรับประเภทย่อยของหนังสืออ้างอิง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้หนังสืออ้างอิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ประเภท ได้แก่ พจนานุกรม และ สารานุกรม ส่วนอีก 2 ประเภทย่อยไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ประเภทย่อยของวัสดุพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

ตำแหน่งงาน ประเภทย่อย ของวัสดุพิมพ์	บรรณาธิการข่าว N = 37			ผู้สื่อข่าว N = 110			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ N = 18			รวม N = 165			F - Test
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
บทข่าว (สคริปต์) (N = 161)	3.77	1.21	ม	3.75	1.24	ม	3.65	1.50	ม	3.75	1.26	ม	0.06
กฤตภาคข่าว / ข่าวตัด (News Clipping) (N=146)	2.79	1.22	ป	2.79	1.23	ป	2.63	1.15	ป	2.77	1.21	ป	0.13
หนังสือพิมพ์ (N = 158)	3.89	0.96	ม	3.81	1.08	ม	3.88	0.93	ม	3.84	1.03	ม	0.09
วารสาร (N = 149)	2.82	1.00	ป	2.43	0.97	น	3.19	0.98	ป	2.60	1.01	ป	5.19*
รายงานประจำปี (N = 132)	1.94	0.89	น	2.00	0.88	น	2.07	1.03	น	1.99	0.90	น	0.12
หนังสือทั่วไป (N = 143)	2.52	0.96	ป	2.45	1.07	น	2.75	1.00	ป	2.52	1.03	ป	0.57
หนังสืออ้างอิง (N = 147)	2.55	0.93	ป	2.44	0.98	น	2.93	0.95	ป	2.52	0.97	ป	1.93
- พจนานุกรม(N = 130)	2.75	1.08	ป	2.34	1.12	น	3.94	1.24	ม	2.62	2.62	ป	13.82*

ตารางที่ 19 ประเภทย่อยของวัสดุพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ (ต่อ)

ประเภทย่อย ของวัสดุพิมพ์	ตำแหน่งงาน			บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค				
- สารานุกรม (N = 121)	2.48	0.98	น	1.97	0.91	น	2.87	1.60	ป	2.20	1.07	น	6.77*			
- หนังสือสถิติ (N = 121)	2.61	1.10	ป	2.43	1.06	น	2.14	1.10	น	2.44	1.07	น	0.88			
- นามสงเคราะห์ (รายชื่อ บุคคล/หน่วยงาน) (N = 133)	2.33	1.15	น	2.70	1.37	ป	2.92	1.44	ป	2.64	1.33	ป	1.18			
ผังรายการ (N = 113)	2.15	0.91	น	2.05	1.17	น	2.27	1.19	น	2.10	1.11	น	0.22			
แผนที่ (N = 109)	2.36	1.03	น	2.14	1.04	น	2.88	1.41	ป	2.30	1.12	น	2.93			
อื่นๆ (N = 2)																

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.2 วัสดุไม่ตีพิมพ์

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 165 คน ที่ตอบว่าใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 38 คน ผู้สื่อข่าว 109 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 18 คน เมื่อสอบถามถึงวัสดุไม่ตีพิมพ์ที่ใช้ โดยจำแนกวัสดุไม่ตีพิมพ์ออกเป็น 7 ประเภทย่อย ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว เทปบันทึกการละครของสถานี ภาพยนตร์ ภาพถ่าย สไลด์ เทปบันทึกเสียง และแผ่นบันทึกเสียง (Audio CD) ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ แต่ละประเภทจำนวนตั้งแต่ 74 – 165 คน โดยเทปบันทึกภาพข่าวมีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 165 คน และสไลด์มีบุคลากรใช้น้อยที่สุด 74 คน

เมื่อพิจารณาระดับการใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์แต่ละประเภท พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับน้อย ในระดับมาก มีเพียง 1 ประเภท คือ เทปบันทึกภาพข่าว ($\bar{X} = 3.80$) และในระดับน้อยมี 6 ประเภทเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เทปบันทึกเสียง ($\bar{X} = 2.26$) ภาพถ่าย ($\bar{X} = 2.11$) แผ่นซีดีเสียง ($\bar{X} = 2.05$) สไลด์ ($\bar{X} = 1.89$) เทปบันทึกภาพการละครของสถานี ($\bar{X} = 1.79$) และภาพยนตร์ ($\bar{X} = 1.64$)

สำหรับเทปบันทึกภาพข่าวซึ่งจำแนกย่อยออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ และ เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เทปบันทึกภาพข่าวทั้ง 2 ประเภทในระดับมาก ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ ($\bar{X} = 3.93$) และเทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ ($\bar{X} = 3.68$)

เมื่อจำแนกการใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ระดับ คือระดับมาก ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ส่วนผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ 2 ระดับ คือระดับมาก ระดับน้อย โดย

บรรณาธิการข่าวใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ในระดับมาก 1 ประเภท คือ เทปบันทึกภาพข่าว ($\bar{X} = 3.81$) และในระดับน้อยมี 5 ประเภท ได้แก่ เทปบันทึกเสียง ($\bar{X} = 2.00$) แผ่นซีดีเสียง ($\bar{X} = 1.86$) ภาพถ่าย ($\bar{X} = 1.82$) เทปบันทึกภาพการละครของสถานี ($\bar{X} = 1.78$) สไลด์ ($\bar{X} = 1.74$) และในระดับน้อยที่สุดมี 1 ประเภท คือ ภาพยนตร์ ($\bar{X} = 1.48$)

ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ในระดับมาก 1 ประเภท คือ เทปบันทึกภาพข่าว ($\bar{X} = 3.76$ และ 4.11 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 6 ประเภท เช่นเดียวกัน โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้สื่อข่าว คือ เทปบันทึกเสียง และประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้แปลข่าวต่างประเทศ คือ สไลด์ ($\bar{X} = 2.17$)

สำหรับประเภทย่อยของเทปบันทึกภาพข่าวพบว่าทั้ง บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศและเทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ ในระดับมากเช่นเดียวกัน

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของวัสดุไม่ตีพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ทุกประเภทไม่แตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 20)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ประเภทย่อยของวัสดุไมติพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

ประเภทย่อย ของวัสดุไมติพิมพ์	ตำแหน่งงาน			บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	N = 165			
เทปบันทึกภาพข่าว (N = 165)	3.81	0.83	ม	3.76	0.93	ม	4.11	0.76	ม	3.80	0.89	ม	1.21			
- เทปบันทึกภาพข่าวที่ออก อากาศ (N = 163)	3.94	0.92	ม	3.90	1.01	ม	4.12	0.86	ม	3.93	0.98	ม	0.37			
- เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ ออกอากาศ (Stock Shot, Footage, Insert)(N = 151)	3.69	1.12	ม	3.62	1.29	ม	4.00	1.00	ม	3.68	1.22	ม	0.70			
เทปบันทึกภาพรายการละคร ของสถานี (N = 84)	1.78	0.90	น	1.80	0.95	น	1.67	1.63	น	1.79	0.98	น	0.05			
ภาพยนตร์ (N = 81)	1.48	0.67	นส	1.70	0.81	น	1.75	0.89	น	1.64	0.78	น	0.72			
ภาพถ่าย (N = 101)	1.82	0.82	น	2.23	1.10	น	2.13	0.83	น	2.11	1.02	น	1.60			

ตารางที่ 20 ประเภทย่อยของวัสดุไม้ตีพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ (ต่อ)

ตำแหน่งงาน ประเภทย่อย ของวัสดุไม้ตีพิมพ์	บรรณาธิการข่าว N = 38			ผู้สื่อข่าว N = 109			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ N = 18			รวม N = 165			F - Test
	$\bar{X}$	SD	ปก	$\bar{X}$	SD	ปก	$\bar{X}$	SD	ปก	$\bar{X}$	SD	ปก	
สไลด์ (N = 74)	1.74	0.81	น	1.93	0.86	น	2.17	0.75	น	1.89	0.84	น	00.76
เทปบันทึกเสียง (N = 103)	2.00	0.85	น	2.42	1.16	น	1.88	1.13	น	2.26	1.09	น	2.12
แผ่นซีดีเสียง (Audio CD) (N = 87)	1.86	0.83	น	2.16	1.06	น	1.78	0.97	น	2.05	1.00	น	1.06

1.1.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 136 คนที่ตอบว่าใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 32 คน ผู้สื่อข่าว 90 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 14 คน เมื่อสอบถามถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ โดยจำแนกสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็น 2 ประเภทย่อย คือ ฐานข้อมูลซีดีรอม และ ฐานข้อมูลออนไลน์ ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 129 คน และ ฐานข้อมูลซีดีรอม จำนวน 94 คน

เมื่อพิจารณาระดับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ละประเภท พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง ได้แก่ ฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 3.20$) และในระดับน้อย ได้แก่ ฐานข้อมูลซีดีรอม ($\bar{X} = 2.28$)

สำหรับ ฐานข้อมูลออนไลน์ซึ่งจำแนกย่อยออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดทำ และฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ทั้ง 2 ประเภทในระดับปานกลาง ได้แก่ ฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดทำ ($\bar{X} = 3.34$) และฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดทำ ($\bar{X} = 2.94$)

เมื่อจำแนกการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

บรรณาธิการข่าวใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 ประเภทในระดับปานกลาง ได้แก่ ฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 3.05$) ฐานข้อมูลซีดีรอม ($\bar{X} = 2.54$)

ผู้สื่อข่าวใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) และใช้ฐานข้อมูลซีดีรอมในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.22$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) และใช้ฐานข้อมูลซีดีรอม ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$)

สำหรับประเภทย่อยของฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้ ฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดทำในระดับปานกลาง ส่วนฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อ พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าวใช้ในระดับปานกลาง ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ในระดับมาก

ในการให้บุคลากรฝ่ายข่าวระบุฐานข้อมูลออนไลน์ที่ใช้ ทั้งฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดทำ และฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อ พบว่า ในส่วนของฐานข้อมูลที่ทางศูนย์ข้อมูลจัดทำมีผู้สื่อข่าว 5 คน ระบุคำตอบ โดย 3 คนระบุว่า ใช้ฐานข้อมูลประวัติบุคคล และ 2 คนระบุว่าใช้ฐานข้อมูลการเลือกตั้ง ส่วนฐานข้อมูลที่จัดซื้อ มีผู้สื่อข่าว 1 คน ระบุว่าใช้ฐานข้อมูลข่าวของบริษัทมติชน

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกันทั้ง 2 ประเภท (ดังรายละเอียดในตารางที่ 21)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ประเภทย่อยของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

ประเภทย่อย ของสื่ออิเล็กทรอนิกส์	ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
		N = 32			N = 90			N = 14			N = 136			
		$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
ฐานข้อมูลซีดีรอม (N = 94)		2.54	1.06	ป	2.22	1.09	น	2.00	1.25	น	2.28	1.10	น	1.10
ฐานข้อมูลออนไลน์(N = 129)		3.05	1.05	ป	3.16	1.16	ป	3.77	1.15	ม	3.20	1.14	ป	1.94
- ฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดทำ (เช่น ฐานข้อมูลชีวประวัติ บุคคลสำคัญ ฐานข้อมูลการ เลือกตั้ง เป็นต้น) (N = 118)		2.79	1.24	ป	2.97	1.21	ป	3.10	1.60	ป	2.94	1.24	ป	0.31
- ฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อ (เช่น ฐานข้อมูลข่าวของ บริษัทมติชน ฐานข้อมูลของ สำนักข่าวรอยเตอร์ เป็นต้น) (N = 113)		3.27	1.22	ป	3.21	1.36	ป	4.25	1.54	ม	3.34	1.38	ป	3.09

1.2 เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ถึงเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ โดยจำแนกเนื้อหาออกเป็น 8 เนื้อหา ได้แก่ ศาสนา สังคมศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เทคโนโลยี ศิลปะ วรรณคดีและวาทศิลป์ และภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศแต่ละเนื้อหา จำนวนตั้งแต่ 79 – 163 คน โดยเนื้อหาสังคมศาสตร์ มีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 163 คน และเนื้อหา วรรณคดีและวาทศิลป์ มีบุคลากรใช้น้อยที่สุด 79 คน

เมื่อพิจารณาระดับการใช้เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ ภาษา ($\bar{X} = 3.15$) สังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.04$) ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 2.85$) และเทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.63$) ในระดับน้อยมี 4 เนื้อหาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ศาสนา ($\bar{X} = 2.47$) วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ($\bar{X} = 2.43$) ศิลปะ ($\bar{X} = 2.35$) และวรรณคดีและวาทศิลป์ ($\bar{X} = 2.30$)

เมื่อจำแนกเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณารักษ์ข่าว ผู้สื่อข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับคือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณารักษ์ข่าว ใช้เนื้อหาในระดับปานกลาง 5 เนื้อหาได้แก่ สังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.32$) ภาษา ($\bar{X} = 3.29$) ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 2.95$) เทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.75$) และ ศาสนา ($\bar{X} = 2.67$) ในระดับน้อยมี 3 เนื้อหาได้แก่ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ($\bar{X} = 2.36$) ศิลปะ ($\bar{X} = 2.28$) และวรรณคดีและวาทศิลป์ ($\bar{X} = 2.18$)

ผู้สื่อข่าว ใช้เนื้อหาในระดับปานกลาง 4 เนื้อหาได้แก่ ภาษา ($\bar{X} = 3.00$) สังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.89$) ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 2.80$) และ เทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.58$) ในระดับน้อยมี 4 เนื้อหา ได้แก่ ศิลปะ ($\bar{X} = 2.44$) ศาสนา ($\bar{X} = 2.42$) วรรณคดีและวาทศิลป์ ($\bar{X} = 2.35$) และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ($\bar{X} = 2.32$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาในระดับปานกลาง 5 เนื้อหา ได้แก่ ภาษา ($\bar{X} = 3.46$) สังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.27$) วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.09$) ภูมิศาสตร์และ

ประวัติศาสตร์ (2.92) และ เทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.65$) ในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา ได้แก่ ศาสนา ($\bar{X} = 2.36$) วรรณคดีและวาทศิลป์ ($\bar{X} = 2.33$) และศิลปะ ($\bar{X} = 1.96$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 เนื้อหา ได้แก่ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ส่วนอีก 6 เนื้อหาไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 22)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

เนื้อหา	ตำแหน่งงาน			บรรณารักษกรข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค				
ศาสนา (N = 112)	2.67	0.96	ป	2.42	1.17	น	2.36	1.08	น	2.47	1.11	น	0.56			
สังคมศาสตร์ (N = 163)	3.32	0.86	ป	2.89	0.81	ป	3.27	0.68	ป	3.04	0.82	ป	4.57*			
ภาษา (N = 82)	3.29	1.19	ป	3.00	0.95	ป	3.46	1.56	ป	3.15	1.12	ป	1.08			
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (N = 135)	2.36	0.94	น	2.32	0.95	น	3.09	1.29	ป	2.43	1.02	น	4.31*			
เทคโนโลยี (N = 146)	2.75	0.76	ป	2.58	0.86	ป	2.65	0.92	ป	2.63	0.85	ป	0.47			
ศิลปะ (N = 136)	2.28	0.84	น	2.44	1.16	น	1.96	0.80	น	2.35	1.06	น	1.36			
วรรณคดีและวาทศิลป์ (N = 79)	2.18	1.05	น	2.35	1.08	น	2.33	1.32	น	2.30	1.09	น	0.39			
ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ (N = 148)	2.95	0.90	ป	2.80	1.08	ป	2.92	2.92	ป	2.85	1.03	ป	0.28			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนก เนื้อหาย่อยของ เนื้อหาสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เทคโนโลยี ศิลปะ และภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ปรากฏผลการใช้ดังนี้

1.2.1 เนื้อหาสังคมศาสตร์

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 163 คน ที่ตอบว่าใช้เนื้อหาสังคมศาสตร์ จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 38 คน ผู้สื่อข่าว 106 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 19 คน เมื่อสอบถามถึงการใช้นโยบายย่อยของเนื้อหาสังคมศาสตร์ซึ่งจำแนกเป็น 7 เนื้อหา ได้แก่ การเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เศรษฐกิจ การทหาร การพัฒนาชุมชน อาชญากรรม และการศึกษา ผลปรากฏว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้นโยบายย่อยแต่ละเนื้อหาจำนวนตั้งแต่ 143 – 157 คน โดย เนื้อหาการเมือง มีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 157 คน และเนื้อหาอาชญากรรม มีบุคลากรใช้น้อยที่สุด 143 คน นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 2 คนยังตอบว่า ใช้นโยบายอื่นๆ โดยผู้สื่อข่าว 1 คนระบุว่าใช้เนื้อหาแรงงาน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 1 คนระบุว่าใช้เนื้อหาสิทธิสตรี/ผู้หญิง

เมื่อพิจารณาระดับการใช้เนื้อหาของเนื้อหาสังคมศาสตร์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้นโยบายย่อย 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ การเมือง ($\bar{X} = 3.52$) และในระดับปานกลางมี 6 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.24$) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 3.07$) อาชญากรรม ($\bar{X} = 3.02$) การทหาร ($\bar{X} = 2.89$) การศึกษา ($\bar{X} = 2.85$) และ การพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 2.83$)

เมื่อจำแนกการใช้เนื้อหาของเนื้อหาสังคมศาสตร์ ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว ปรากฏผลการใช้ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ใช้นโยบายย่อย 2 ระดับคือ ระดับมาก และระดับปานกลาง โดยระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ การเมือง ($\bar{X} = 3.69$) และในระดับปานกลางมี 6 เนื้อหา ได้แก่ เศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.38$) อาชญากรรม ($\bar{X} = 3.29$) การศึกษา ($\bar{X} = 3.18$) การทหาร ($\bar{X} = 3.14$) การพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.12$) และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 3.11$)

ผู้สื่อข่าว ใช้นโยบายย่อยทั้ง 7 เนื้อหาในระดับปานกลางระดับเดียว ได้แก่ การเมือง ($\bar{X} = 3.41$) เศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.09$) อาชญากรรม ($\bar{X} = 2.99$) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 2.85$) การพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 2.80$) การศึกษา ($\bar{X} = 2.77$) และการทหาร ($\bar{X} = 2.71$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้เนื้อหาย่อย 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 3 เนื้อหา ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 4.17$) เศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.78$) และ การเมือง ($\bar{X} = 3.76$) ในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา ได้แก่ การทหาร ($\bar{X} = 3.41$) การศึกษา ($\bar{X} = 2.69$) และอาชญากรรม ($\bar{X} = 2.57$) ในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา ได้แก่ การพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 2.38$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาย่อยด้านสังคมศาสตร์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาย่อยด้านสังคมศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 เนื้อหาย่อย ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการทหาร ส่วนอีก 5 เนื้อหาย่อยไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 23)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 เนื้อหาสังคมศาสตร์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

เนื้อหา	ตำแหน่งงาน			บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค				
การเมือง (N = 157)	3.69	1.08	ม	3.41	1.27	ป	3.76	0.83	ม	3.52	1.19	ม	1.24			
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (N = 152)	3.11	1.09	ป	2.85	1.15	ป	4.17	0.79	ม	3.07	1.17	ป	10.96*			
เศรษฐกิจ (N = 156)	3.38	1.01	ป	3.09	1.26	ป	3.78	0.73	ม	3.24	1.17	ป	3.08			
การทหาร (N = 147)	3.14	1.14	ป	2.71	1.16	ป	3.41	0.71	ป	2.89	1.14	ป	4.09*			
การพัฒนาชุมชน (N = 147)	3.12	0.84	ป	2.80	1.11	ป	2.38	0.89	น	2.83	1.04	ป	2.92			
อาชญากรรม (N = 143)	3.29	1.10	ป	2.99	1.20	ป	2.57	1.40	ป	3.02	1.20	ป	1.88			
การศึกษา (N = 147)	3.18	0.98	ป	2.77	1.08	ป	2.69	0.87	ป	2.85	1.05	ป	2.20			
อื่นๆ (N = 2)																

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.2 เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 135 คน ที่ตอบว่าใช้เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 33 คน ผู้สื่อข่าว 85 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 17 คน เมื่อสอบถามถึงการใช้น้ำหนักของเนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติซึ่งจำแนกเป็น 2 เนื้อหา ได้แก่ ดาราศาสตร์ และอุทุนิยมวิทยา ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้ำหนักดาราศาสตร์จำนวน 131 คน และเนื้อหาอุทุนิยมวิทยาจำนวน 126 คนนอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 3 คนยังตอบว่าใช้น้ำหนักอื่น ๆ ได้แก่ บรรณาธิการข่าว 1 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 1 คน ระบุว่าใช้น้ำหนักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และผู้สื่อข่าว 1 คน ระบุว่าใช้น้ำหนักชีววิทยา

เมื่อพิจารณาระดับการใช้น้ำหนักของเนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้ำหนักวิทยาศาสตร์ธรรมชาติทั้ง 2 เนื้อหาอยู่ในระดับน้อยเพียงระดับเดียว โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ อุทุนิยมวิทยา ($\bar{X} = 2.49$) และดาราศาสตร์ ($\bar{X} = 2.40$)

เมื่อจำแนกการใช้น้ำหนักของเนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว ปรากฏผลการใช้ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ใช้น้ำหนัก 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง ได้แก่ อุทุนิยมวิทยา ($\bar{X} = 2.56$) และในระดับน้อย ได้แก่ ดาราศาสตร์ ($\bar{X} = 2.35$)

ผู้สื่อข่าวใช้น้ำหนักทั้ง 2 เนื้อหาในระดับน้อย ได้แก่ อุทุนิยมวิทยา ($\bar{X} = 2.37$) และดาราศาสตร์ ($\bar{X} = 2.28$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้น้ำหนักทั้ง 2 เนื้อหาในระดับปานกลาง ได้แก่ อุทุนิยมวิทยา ($\bar{X} = 3.14$) และดาราศาสตร์ ($\bar{X} = 3.06$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของน้ำหนักด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้น้ำหนักแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 เนื้อหา ได้แก่ ดาราศาสตร์ ส่วนอีก 1 เนื้อหา ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

เนื้อหาย่อย	บรรณาธิการข่าว N = 33			ผู้สื่อข่าว N = 85			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ N = 17			รวม N = 135			F - Test
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
ดาราศาสตร์ (N = 131)	2.35	0.98	น	2.28	1.02	น	3.06	1.30	ป	2.40	1.07	น	3.96*
อณูนิยมวิทยา (N = 126)	2.56	1.16	ป	2.37	1.08	น	3.14	1.56	ป	2.49	1.18	น	2.64
อื่นๆ (N = 3)													

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.3 เนื้อหาเทคโนโลยี

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 146 คน ที่ตอบว่าใช้เนื้อหาเทคโนโลยี จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 33 คน ผู้สื่อข่าว 96 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 17 คน เมื่อสอบถามถึงการใช้นโยบายย่อยของเนื้อหาเทคโนโลยี ซึ่งจำแนกเป็น 4 เนื้อหา ได้แก่ แพทยศาสตร์และสาธารณสุข วิศวกรรมศาสตร์ คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม และเกษตร ผลปรากฏว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้นโยบายย่อยแต่ละเนื้อหา จำนวนตั้งแต่ 126 – 143 คน โดยเนื้อหาคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคมมีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 143 คน และเนื้อหาวิศวกรรมศาสตร์มีบุคลากรใช้น้อยที่สุด 126 คน นอกจากนี้ผู้สื่อข่าว 1 คนยังระบุว่า ใช้นโยบายย่อยอื่นๆ คือ เทคโนโลยีชีวภาพ

เมื่อพิจารณาระดับการใช้นโยบายย่อยของเนื้อหาเทคโนโลยีที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่ามี 2 ระดับคือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 3 เนื้อหาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ แพทยศาสตร์และสาธารณสุข ($\bar{X} = 2.84$) คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม ($\bar{X} = 2.81$) และเกษตร ($\bar{X} = 2.69$) ในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.19$)

เมื่อจำแนกการใช้นโยบายย่อยของเนื้อหาเทคโนโลยี ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว ปรากฏผลการใช้ดังนี้

บรรณาธิการข่าวใช้นโยบายย่อยทั้ง 4 เนื้อหาในระดับปานกลางระดับเดียว ได้แก่ แพทยศาสตร์และสาธารณสุข และ คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม ($\bar{X} = 2.91$ เท่ากัน) เกษตร ($\bar{X} = 2.79$) และวิศวกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.51$)

ผู้สื่อข่าวใช้นโยบายย่อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา ได้แก่ คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม ($\bar{X} = 2.78$) เกษตร ($\bar{X} = 2.73$) และแพทยศาสตร์และสาธารณสุข ($\bar{X} = 2.72$) ในระดับน้อย มี 1 เนื้อหา ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.05$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้นโยบายย่อย 2 ระดับ เช่นเดียวกับผู้สื่อข่าว คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 2 เนื้อหาได้แก่ แพทยศาสตร์และสาธารณสุข

($\bar{X} = 3.29$) และคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม ($\bar{X} = 2.76$) ในระดับน้อยมี 2 เนื้อหา ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.33$) และเกษตร ($\bar{X} = 2.20$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาย่อยด้านเทคโนโลยีที่ บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาย่อยทุกเนื้อหาไม่แตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 25)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 เนื้อหาเทคโนโลยีที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	N = 33			N = 96			N = 17			N = 146			
เนื้อหาย่อย	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
แพทยศาสตร์และสาธารณสุข (N = 141)	2.91	0.97	ป	2.72	1.18	ป	3.29	1.16	ป	2.84	1.14	ป	1.96
วิศวกรรมศาสตร์ (N = 126)	2.51	0.98	ป	2.05	0.97	น	2.33	1.11	น	2.19	1.00	น	2.20
คอมพิวเตอร์และ โทรคมนาคม (N = 143)	2.91	0.98	ป	2.78	1.10	ป	2.76	1.20	ป	2.81	1.08	ป	0.18
เกษตร (N = 131)	2.79	1.08	ป	2.73	1.20	ป	2.20	0.86	น	2.69	1.14	ป	1.57
อื่นๆ (N = 1)													

1.2.4 เนื้อหาศิลปะ

บุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 136 คน ที่ตอบว่าใช้เนื้อหาศิลปะ จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 34 คน ผู้สื่อข่าว 88 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 14 คน เมื่อสอบถามถึงการใช้นิยายย่อยของเนื้อหาศิลปะ ซึ่งจำแนกเป็น 6 เนื้อหา ได้แก่ สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ดนตรี ศิลปะการแสดง และกีฬา ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้นิยายย่อยแต่ละเนื้อหาจำนวนตั้งแต่ 105 – 118 คน โดยเนื้อหาดนตรีมีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 118 คน และเนื้อหาจิตรกรรมมีบุคลากรใช้น้อยที่สุด 105 คน นอกจากนี้ผู้สื่อข่าว 1 คนยังระบุว่าใช้เนื้อหาด้านการออกแบบเสื้อผ้า/เครื่องแต่งกาย

เมื่อพิจารณาระดับการใช้นิยายย่อยของเนื้อหาศิลปะ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 เนื้อหา ได้แก่ กีฬา ($\bar{X} = 2.67$) และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ ดนตรี ($\bar{X} = 2.46$) ศิลปะการแสดง ($\bar{X} = 2.25$) สถาปัตยกรรม ($\bar{X} = 2.08$) จิตรกรรม ($\bar{X} = 2.01$) และประติมากรรม ($\bar{X} = 1.96$)

เมื่อจำแนกการใช้นิยายย่อยของเนื้อหาศิลปะ ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว ปรากฏผลการใช้ดังนี้

บรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าว ใช้นิยายย่อย 2 ระดับเช่นเดียวกันคือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 เนื้อหา ได้แก่ กีฬา ($\bar{X} = 2.66$ และ 2.82 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ดนตรี ($\bar{X} = 2.41$ และ 2.48 ตามลำดับ)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้นิยายย่อยทั้ง 6 เนื้อหาในระดับน้อยเพียงระดับเดียว โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ดนตรี ($\bar{X} = 2.27$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาย่อยด้านศิลปะที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้นิยายย่อยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 เนื้อหา ได้แก่ กีฬา ส่วนอีก 5 เนื้อหาย่อยไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 เนื้อหาศิลปะที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

เนื้อหาย่อย	ตำแหน่งงาน	บรรณานุกรมข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
		N = 34			N = 88			N = 14			N = 136			
		$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
สถาปัตยกรรม (N = 113)		2.00	0.98	น	2.10	1.02	น	2.17	1.03	น	2.08	1.00	น	0.15
ประติมากรรม (การปั้น)(N = 106)		2.07	0.96	น	1.92	1.02	น	1.92	0.90	น	1.96	1.00	น	0.23
จิตรกรรม(การเขียนภาพ)(N=105)		1.96	1.00	น	2.06	1.06	น	1.83	0.83	น	2.01	1.01	น	0.29
ดนตรี (N = 118)		2.41	0.99	น	2.48	1.14	น	2.27	1.10	น	2.46	1.09	น	0.26
ศิลปการแสดง (N = 110)		2.37	1.13	น	2.24	1.14	น	1.88	0.64	น	2.25	1.11	น	0.62
กีฬา (N = 115)		2.66	1.29	ป	2.82	1.42	ป	1.60	0.70	น	2.67	1.37	ป	3.61*
อื่นๆ (N = 1)														

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.5 เนื้อหาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์

บุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 148 คน ที่ตอบว่าใช้เนื้อหาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 33 คน ผู้สื่อข่าว 98 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 17 คน เมื่อสอบถามถึงการใช้น้อยของเนื้อหาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ซึ่งจำแนกเป็น 3 เนื้อหา ได้แก่ ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว ชีวประวัติ และประวัติศาสตร์ ผลปรากฏว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยของแต่ละเนื้อหา จำนวนตั้งแต่ 140 – 144 คน โดยเนื้อหาชีวประวัติ มีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 144 คน และเนื้อหาประวัติศาสตร์ มีบุคลากรใช้น้อยที่สุด 140 คน

เมื่อพิจารณาระดับการใช้น้อยของเนื้อหาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทุกเนื้อหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ ประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 2.96$) ชีวประวัติ ($\bar{X} = 2.93$) และภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.85$)

เมื่อจำแนกการใช้น้อยของเนื้อหาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าวและ ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้น้อยทั้ง 3 เนื้อหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยบรรณาธิการข่าวใช้น้อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ชีวประวัติ ($\bar{X} = 3.18$) ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยวและประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 2.97$ เท่ากัน)

ผู้สื่อข่าวและ ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้น้อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยเช่นเดียวกัน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 2.92$ และ 3.12 ตามลำดับ) ชีวประวัติ ($\bar{X} = 2.84$ และ 2.94 ตามลำดับ) และภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.82$ และ 2.73 ตามลำดับ)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาต่อด้านภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้น้อยทุกเนื้อหาไม่แตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 เนื้อหาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	N = 33			N = 98			N = 17			N = 148			
เนื้อหาย่อย	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว (N = 142)	2.97	1.04	ป	2.82	1.13	ป	2.73	1.39	ป	2.85	1.13	ป	0.32
ชีวประวัติ (N = 144)	3.18	1.03	ป	2.84	1.19	ป	2.94	1.14	ป	2.93	1.15	ป	1.09
ประวัติศาสตร์ (N = 140)	2.97	1.09	ป	2.92	1.25	ป	3.12	1.27	ป	2.96	1.21	ป	0.19

1.3 ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ถึงภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ ซึ่งจำแนกเป็น 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทยจำนวน 166 คน และใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาอังกฤษจำนวน 162 คน นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 4 คนยังตอบว่าใช้ภาษาอื่นๆ ได้แก่ บรรณารักษ์ข่าว 1 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 2 คนระบุว่าใช้ภาษาฝรั่งเศส และผู้สื่อข่าว 1 คนระบุว่าใช้ภาษาญี่ปุ่น

เมื่อพิจารณาระดับของภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด และระดับปานกลาง โดยใช้ภาษาไทยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$)

เมื่อจำแนกภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณารักษ์ข่าวและผู้สื่อข่าว ใช้ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด และระดับปานกลาง ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด และระดับมาก โดยบรรณารักษ์ข่าวและผู้สื่อข่าว ใช้ภาษาไทยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$ และ 4.69 ตามลำดับ) และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$ และ 2.83 ตามลำดับ) ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ภาษาอังกฤษในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) และใช้ภาษาไทยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 28)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	N = 41			N = 110			N = 19			N = 170			
ภาษา	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
ภาษาไทย (N = 166)	4.54	0.90	มส	4.69	0.63	มส	4.17	0.86	ม	4.60	0.74	มส	4.75*
ภาษาอังกฤษ (N = 162)	3.11	1.08	ป	2.83	1.11	ป	4.74	0.56	มส	3.12	1.21	ป	24.90*
ภาษาอื่นๆ (N = 4)													

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4 อายุของทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ถึงอายุของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ โดยแบ่งออกเป็น 6 ช่วงอายุ ได้แก่ ไม่เกิน 1 เดือน 1-3 เดือน 4-6 เดือน 7-9 เดือน 10-12 เดือน และมากกว่า 1 ปี ผลปรากฏว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ในแต่ละช่วงอายุจำนวนตั้งแต่ 148 - 163 คน โดยทรัพยากรสารสนเทศอายุ 1 - 3 เดือน มีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 163 คน และทรัพยากรสารสนเทศอายุมากกว่า 1 ปี มีบุคลากรใช้น้อยที่สุด 148 คน นอกจากนี้ บุคลากรฝ่ายข่าว 4 คนยังตอบว่าใช้ทรัพยากรสารสนเทศในช่วงอายุอื่นๆ ได้แก่ บรรณารักษ์ข่าว 2 คนและผู้แปลข่าวต่างประเทศ 1 คนระบุว่าใช้ทรัพยากรสารสนเทศในช่วงอายุไม่แน่นอน และผู้สื่อข่าว 1 คนระบุว่าขึ้นอยู่กับเรื่องที่ศึกษาหรือได้รับมอบหมาย

เมื่อพิจารณาระดับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในแต่ละช่วงอายุ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ 3 ระดับ คือระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยในระดับมากมี 1 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุไม่เกิน 1 เดือน ($\bar{X} = 4.32$) ในระดับปานกลางมี 3 ช่วงอายุ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 1-3 เดือน ($\bar{X} = 3.41$) ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 4-6 เดือน ($\bar{X} = 2.98$) และทรัพยากรสารสนเทศอายุ 7-9 เดือน ($\bar{X} = 2.66$) ในระดับน้อยมี 2 ช่วงอายุ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 10 - 12 เดือน ($\bar{X} = 2.47$) และ ทรัพยากรสารสนเทศอายุมากกว่า 1 ปี ($\bar{X} = 2.32$)

เมื่อจำแนกอายุของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว ปรากฏผลการใช้ดังนี้

บรรณารักษ์ข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศในช่วงอายุต่างๆ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับมากมี 2 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุไม่เกิน 1 เดือน ($\bar{X} = 4.40$) และทรัพยากรสารสนเทศอายุ 1 - 3 เดือน ($\bar{X} = 3.61$) ในระดับปานกลางมี 2 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 4 - 6 เดือน ($\bar{X} = 3.17$) และทรัพยากรสารสนเทศอายุ 7-9 เดือน ($\bar{X} = 2.64$) ในระดับน้อยมี 2 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 10-12 เดือน ($\bar{X} = 2.36$) และ ทรัพยากรสารสนเทศอายุมากกว่า 1 ปี ($\bar{X} = 2.25$)

ผู้สื่อข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศในช่วงอายุต่างๆ 3 ระดับ เช่นเดียวกับบรรณารักษ์ข่าว โดยในระดับมากมี 1 ช่วงอายุ คือ สารนิเทศอายุไม่เกิน 1 เดือน ($\bar{X} = 4.24$) ในระดับปานกลางมี 3 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 1-3 เดือน ($\bar{X} = 3.29$) ทรัพยากร

สารนิเทศอายุ 4 - 6 เดือน ($\bar{X} = 2.88$) และ ทรัพยากรสารนิเทศอายุ 7 - 9 เดือน ($\bar{X} = 2.62$) ในระดับน้อยมี 2 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารนิเทศอายุ 10 - 12 เดือน ($\bar{X} = 2.49$) และ ทรัพยากรสารนิเทศอายุมากกว่า 1 ปี ($\bar{X} = 2.33$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้ทรัพยากรสารนิเทศในช่วงอายุต่างๆ 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลางและระดับน้อย โดยในระดับมากที่สุดมี 1 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารนิเทศอายุไม่เกิน 1 เดือน ($\bar{X} = 4.63$) ในระดับมากมี 1 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารนิเทศอายุ 1-3 เดือน ($\bar{X} = 3.74$) ในระดับปานกลางมี 3 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารนิเทศอายุ 4-6 เดือน ($\bar{X} = 3.17$) ทรัพยากรสารนิเทศอายุ 7-9 เดือน ($\bar{X} = 2.94$) และทรัพยากรสารนิเทศอายุ 10-12 เดือน ($\bar{X} = 2.56$) ในระดับน้อยมี 1 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารนิเทศอายุมากกว่า 1 ปี ($\bar{X} = 2.47$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของอายุทรัพยากรสารนิเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้อายุทรัพยากรสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ช่วงอายุ คือ ทรัพยากรสารนิเทศอายุ 1-3 เดือน ส่วนอีก 5 ช่วงอายุไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 29)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 อายุของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

อายุของ ทรัพยากรสารสนเทศ	ตำแหน่งงาน			บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค				
ไม่เกิน 1 เดือน (N = 162)	4.40	0.81	ม	4.24	1.06	ม	4.63	1.01	มค	4.32	1.01	ม	1.47			
1 – 3 เดือน (N = 163)	3.61	0.77	ม	3.29	0.87	ป	3.74	0.87	ม	3.41	0.86	ป	3.42*			
4 – 6 เดือน (N = 162)	3.17	0.85	ป	2.88	0.92	ป	3.17	1.10	ป	2.98	0.93	ป	1.38			
7 – 9 เดือน (N = 161)	2.64	0.83	ป	2.62	0.95	ป	2.94	1.16	ป	2.66	0.95	ป	0.96			
10 – 12 เดือน (N = 158)	2.36	0.93	น	2.49	1.09	น	2.56	1.29	ป	2.47	1.07	น	0.06			
มากกว่า 1 ปี (N = 148)	2.25	1.00	น	2.33	1.14	น	2.47	1.36	น	2.32	1.13	น	0.33			
อื่น (N = 4)																

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. วิธีการสืบค้นข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในด้านวิธีการสืบค้นข้อมูล ครอบคลุมประเภทของเครื่องมือช่วยค้น รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้นที่ใช้ ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูล และการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

2.1 ประเภทของเครื่องมือช่วยค้นที่ใช้

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ถึงการใช้เครื่องมือช่วยค้นเพื่อสืบค้นข้อมูลที่ต้องการในศูนย์ข้อมูล โดยจำแนกเครื่องมือช่วยค้นออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ รายการสิ่งพิมพ์ วรรณียบทข่าว วรรณีกฤตภาค/ข่าวตัด วรรณีหนังสือพิมพ์ และวรรณีภาพข่าว/คิวภาพ ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เครื่องมือช่วยค้นแต่ละประเภทจำนวนตั้งแต่ 136-146 คน โดยวรรณียบทข่าว มีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 146 คน และวรรณีหนังสือพิมพ์มีบุคลากรใช้น้อยที่สุด 136 คน

เมื่อพิจารณาระดับการใช้เครื่องมือช่วยค้นแต่ละประเภท พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เครื่องมือช่วยค้น 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท ได้แก่ วรรณีภาพข่าว/คิวภาพ ($\bar{X} = 3.55$) และในระดับปานกลางมี 4 ประเภทเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ รายการสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 2.99$) วรรณียบทข่าว และ วรรณีหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 2.90$ เท่ากัน) และวรรณีกฤตภาค/ข่าวตัด ($\bar{X} = 2.69$)

เมื่อจำแนกการใช้เครื่องมือช่วยค้นตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว ปรากฏผลดังนี้

บรรณาธิการข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้เครื่องมือช่วยค้น 2 ระดับ เช่นเดียวกัน คือระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท ได้แก่ วรรณีภาพข่าว/คิวภาพ ($\bar{X} = 3.72$ เท่ากัน) และในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วรรณีหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.00$ และ 2.93 ตามลำดับ) นอกจากนี้ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณาธิการข่าวยังมีอีก 1 ประเภท คือ วรรณียบทข่าว ($\bar{X} = 3.00$)

ผู้สื่อข่าวใช้เครื่องมือช่วยคันทั้ง 5 ประเภทในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว
ได้แก่ ดรรชนีภาพข่าว / คิวภาพ ($\bar{X} = 3.46$) รายการสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 3.03$) ดรรชนีบทข่าว
($\bar{X} = 2.92$) ดรรชนีหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 2.87$) และดรรชนีกฤตภาค/ข่าวตัด ($\bar{X} = 2.69$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประเภทของเครื่องมือช่วยคันที่
บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้เครื่องมือช่วยคันทุกประเภท
ไม่แตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 30)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 ประเภทของเครื่องมือช่วยค้นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

ตำแหน่งงาน	บรรณารักษารข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	N = 41			N = 110			N = 19			N = 170			
เครื่องมือช่วยค้น	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
รายการสิ่งพิมพ์ (เครื่องมือสำหรับ ค้นรายชื่อสิ่งพิมพ์ ที่มีใน ศูนย์ข้อมูล เช่น รายชื่อ หนังสือ เป็นต้น) (N = 143)	2.97	1.40	ป	3.03	1.13	ป	2.75	1.13	ป	2.99	1.19	ป	0.47
ดรรชนีบทข่าว (เครื่องมือสำหรับ ค้นรายละเอียดที่ต้องการใน บทข่าว) (N = 146)	3.00	1.06	ป	2.92	1.11	ป	2.50	1.32	ป	2.90	1.12	ป	1.17
ดรรชนีกฤตภาค / ข่าวตัด (N = 137)	2.77	1.07	ป	2.69	1.11	ป	2.56	1.09	ป	2.69	1.02	ป	0.20
ดรรชนีหนังสือพิมพ์ (News Index) (N = 136)	3.00	0.95	ป	2.87	1.17	ป	2.93	1.14	ป	2.90	1.11	ป	0.04
ดรรชนีภาพข่าว / คิวภาพ (N = 144)	3.72	1.11	ม	3.46	1.22	ป	3.72	1.41	ม	3.55	1.22	ม	0.38

2.2 รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้ำที่ใช้

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ถึงรูปแบบของเครื่องมือช่วยค้ำที่ใช้ โดยจำแนกออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบบัตร รูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และรูปเล่ม ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เครื่องมือช่วยค้ำแต่ละรูปแบบจำนวนตั้งแต่ 114 - 154 คน โดยรูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ มีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 154 คน และรูปแบบบัตร มีบุคลากรใช้น้อยที่สุด 114 คน

เมื่อพิจารณาระดับการใช้เครื่องมือช่วยค้ำแต่ละรูปแบบ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้ำ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.62$) ในระดับปานกลางมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปเล่ม ($\bar{X} = 2.62$) และในระดับน้อย มี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบบัตร ($\bar{X} = 2.11$)

เมื่อจำแนกรูปแบบของเครื่องมือช่วยค้ำที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว ปรากฏผล ดังนี้

บรรณารักษารข่าว ใช้รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้ำ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.29$) รูปเล่ม ($\bar{X} = 2.77$) และในระดับน้อย มี 1 ประเภท ได้แก่ รูปแบบบัตร ($\bar{X} = 2.00$)

ผู้สื่อข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้ำ 3 ระดับ เช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.73$ และ 3.59 ตามลำดับ) ในระดับปานกลางมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปเล่ม ($\bar{X} = 2.58$ และ 2.57 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบบัตร ($\bar{X} = 2.22$ และ 1.58 ตามลำดับ)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรูปแบบของเครื่องมือช่วยค้ำที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เครื่องมือช่วยค้ำทุกรูปแบบ ไม่แตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้ำที่บุคลากรฝ่ายช่างใช้

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	N = 41			N = 110			N = 19			N = 170			
เครื่องมือช่วยค้ำ	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
รูปแบบบัตร (N = 114)	2.00	1.10	น	2.22	0.98	น	1.58	0.67	น	2.11	0.99	น	2.58
รูปแบบฐานข้อมูล													
คอมพิวเตอร์ (N = 154)	3.29	1.34	ป	3.73	1.25	ม	3.59	1.62	ม	3.62	1.32	ม	2.64
รูปเล่ม (N = 128)	2.77	1.29	ป	2.58	1.02	ป	2.57	1.34	ป	2.62	1.11	ป	0.04

2.3 ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูล

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ถึงการใช้ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูลซึ่งจำแนกเป็น 5 ทางเลือก ได้แก่ คำสำคัญ หัวเรื่อง ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และ วัน เดือน ปี ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสืบค้นข้อมูลจากแต่ละทางเลือกมีจำนวนตั้งแต่ 124 - 153 คน โดยหัวเรื่อง มีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 153 คน และชื่อผู้แต่ง มีบุคลากรใช้จำนวนน้อยที่สุด 124 คน

เมื่อพิจารณาระดับการใช้ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูล พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสืบค้นข้อมูลจากทั้ง 5 ทางเลือกในระดับปานกลางระดับเดียว โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หัวเรื่อง ($\bar{X} = 3.40$) ชื่อเรื่อง ($\bar{X} = 3.38$) คำสำคัญ ($\bar{X} = 3.20$) วัน เดือน ปี ($\bar{X} = 3.01$) และชื่อผู้แต่ง ($\bar{X} = 2.53$)

เมื่อจำแนกการใช้ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูล ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าวใช้ทางเลือกในการสืบค้นทั้ง 5 ทางเลือกในระดับปานกลางระดับเดียว ได้แก่ ชื่อเรื่อง ($\bar{X} = 3.39$) หัวเรื่อง ($\bar{X} = 3.35$) คำสำคัญ ($\bar{X} = 3.03$) วัน เดือน ปี ($\bar{X} = 3.00$) และชื่อผู้แต่ง ($\bar{X} = 2.71$)

ผู้สื่อข่าวใช้ทางเลือกในการสืบค้น 2 ระดับ คือระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 ทางเลือก ได้แก่ หัวเรื่องและชื่อเรื่อง ($\bar{X} = 3.35$ เท่ากัน) คำสำคัญ ($\bar{X} = 3.09$) และวัน เดือน ปี ($\bar{X} = 2.98$) ในระดับน้อย มี 1 ทางเลือก ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ($\bar{X} = 2.49$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ทางเลือกในการสืบค้น 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 ทางเลือก ได้แก่ คำสำคัญ ($\bar{X} = 4.33$) หัวเรื่อง ($\bar{X} = 3.76$) และชื่อเรื่อง ($\bar{X} = 3.56$) ในระดับปานกลางมี 2 ทางเลือก ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ($\bar{X} = 3.36$) และวัน เดือน ปี ($\bar{X} = 3.19$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทางเลือกที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ในการสืบค้นข้อมูล พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ทางเลือก คือ คำสำคัญ ส่วนอีก 4 ทางเลือกไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูลที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

ทางเลือก ในการสืบค้น	ตำแหน่งงาน			บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
คำสำคัญ (N = 151)	3.03	1.40	ป	3.09	1.25	ป	4.33	1.18	ม	3.20	1.33	ป	6.34*			
หัวเรื่อง (N = 153)	3.35	1.23	ป	3.35	1.23	ป	3.76	1.25	ม	3.40	1.23	ป	0.82			
ชื่อเรื่อง (N = 146)	3.39	1.32	ป	3.35	1.23	ป	3.56	1.29	ม	3.38	1.25	ป	0.56			
ชื่อผู้แต่ง (N = 124)	2.71	1.33	ป	2.49	1.19	น	3.36	1.43	ป	2.53	1.24	ป	0.40			
วัน เดือน ปี (N = 133)	3.00	1.34	ป	2.98	1.16	ป	3.19	1.47	ป	3.01	1.23	ป	0.46			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 การสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการสืบค้นข้อมูลอินเทอร์เน็ต ครอบคลุมประสบการณ์การสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต วัตถุประสงค์ในการสืบค้นข้อมูล และการใช้เว็บไซต์ในการสืบค้นข้อมูล

2.4.1 ประสบการณ์การสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ถึงประสบการณ์การสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ส่วนใหญ่จำนวน 163 คน (95.88%) เคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต และส่วนน้อยจำนวน 7 คน(4.12 %) ไม่เคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

เมื่อจำแนกประสบการณ์การสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าว ส่วนใหญ่จำนวน 39 คน (95.12%) และ 105 คน (95.45%) ตามลำดับ เคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต และมีเพียงส่วนน้อยจำนวน 2 คน (4.88%) และ 5 คน (4.55%) ตามลำดับ ที่ไม่เคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ พบว่า ทุกคน (100.00%) เคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต (ดังรายละเอียดในตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 การใช้อินเทอร์เน็ตของบุคลากรฝ่ายข่าว

	ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้อินเทอร์เน็ต		N = 41	100.00	N = 110	100.00	N = 19	100.00	N = 170	100.00
เคยใช้		39	95.12	105	95.45	19	100.00	163	95.88
ไม่เคยใช้		2	4.88	5	4.55			7	4.12

2.4.2 วัตถุประสงค์ในการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 163 คน ซึ่งตอบว่าเคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เมื่อสอบถามถึงวัตถุประสงค์ในการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 158 คน (96.93%) มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเขียนข่าว รองลงมาจำนวน 143 คน (87.73%) มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบข่าวที่กำลังเกิดขึ้น จำนวน 99 คน (60.74%) มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามข่าวต่างประเทศ และบุคลากรฝ่ายข่าวน้อยที่สุดจำนวน 79 คน (48.47%) มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข่าวต่างประเทศ

สำหรับวัตถุประสงค์อื่นๆ พบว่า มีบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 5 คนตอบ โดยบุคลากรฝ่ายข่าว 2 คน ได้แก่ บรรณาธิการข่าว 1 คนและผู้สื่อข่าว 1 คนมีวัตถุประสงค์เพื่อหาความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ ผู้สื่อข่าว 1 คนเท่ากันยังมีวัตถุประสงค์เพื่อพิมพ์ภาพเก็บไว้ใช้ประโยชน์ และเพื่อหาภาพบุคคล / ภาพเหตุการณ์มาประกอบข่าว ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ 1 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อติดต่อและรับข่าวจากแหล่งข่าว

เมื่อจำแนกวัตถุประสงค์ของการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศส่วนใหญ่จำนวน 38 คน (97.44%) 102 คน (97.14%) และ 18 คน (97.74%) ตามลำดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเขียนข่าว รองลงมาจำนวน 35 คน (89.74%) 91 คน (86.67%) และ 17 คน (89.47%) ตามลำดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบข่าวที่กำลังเกิดขึ้น และจำนวนน้อยที่สุด 22 คน (56.41%) 44 คน (41.90%) และ 13 คน (68.42%) ตามลำดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข่าวต่างประเทศ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 34)

สถาบันนวัตกรรมการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34 วัตถุประสงค์ของการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต *

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัตถุประสงค์	N = 39	100.00	N = 105	100.00	N = 19	100.00	N = 163	100.00
หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเขียนข่าว	38	97.44	102	97.14	18	97.74	158	96.93
ติดตามข่าวต่างประเทศ	28	71.79	57	54.28	14	73.68	99	60.74
ตรวจสอบความถูกต้องของข่าวต่างประเทศ	22	56.41	44	41.90	13	68.42	79	48.47
ตรวจสอบข่าวที่กำลังเกิดขึ้น	35	89.74	91	86.67	17	89.47	143	87.73
อื่นๆ	1	2.56	3	2.86	1	5.26	5	3.07
- หาความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์	(1)		(1)				(2)	
- ติดต่อและรับข่าวจากแหล่งข่าว					(1)		(1)	
- พิมพ์ภาพเก็บไว้ใช้ประโยชน์			(1)				(1)	
- หาภาพบุคคล / ภาพเหตุการณ์มาประกอบข่าว			(1)				(1)	

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2.4.3 การใช้เว็บไซต์ในการสืบค้นข้อมูล

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 163 คน ถึงการใช้เว็บไซต์ในการสืบค้นข้อมูล โดยจำแนกเว็บไซต์ออกเป็น 22 เว็บไซต์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เว็บไซต์แต่ละเว็บไซต์ จำนวนตั้งแต่ 64 - 148 คน โดยเว็บไซต์ของสำนักข่าวไทยมีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 148 คน และเว็บไซต์ของ LIVESCORE มีบุคลากรใช้น้อยที่สุด 64 คน นอกจากนี้ บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 4 คนยังตอบว่าใช้เว็บไซต์อื่นๆ ได้แก่ บรรณาธิการข่าว 1 คนใช้เว็บไซต์ของ WASHINGTON POST และ เว็บไซต์ THAIGOV.CO.TH ผู้สื่อข่าว 1 คนใช้เว็บไซต์ของ NFL เว็บไซต์ THAIGOV.CO.TH เว็บไซต์ NATIONCHANNEL.COM และเว็บไซต์ ด้านกีฬาอื่นๆ และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 2 คน ระบุว่า ใช้เว็บไซต์ของ DISCOVERY โดย 1 คน ระบุเว็บไซต์อื่นๆ เพิ่มเติม คือ เว็บไซต์ของ CHANNEL NEWS ASIA เว็บไซต์ของ SCMP เว็บไซต์ของ NYTIME เว็บไซต์ของ LATIME และเว็บไซต์ของ WASHINGTON POST

เมื่อพิจารณาระดับการใช้เว็บไซต์แต่ละเว็บไซต์ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้เว็บไซต์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยในระดับมากมี 3 เว็บไซต์เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ สำนักข่าวไทย ($\bar{X} = 3.75$) CNN ($\bar{X} = 3.70$) และ REUTER ($\bar{X} = 3.54$) ในระดับปานกลางมี 14 เว็บไซต์เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ มติชน ($\bar{X} = 3.39$) AP ($\bar{X} = 3.33$) ไทยรัฐ ($\bar{X} = 3.16$) เดลินิวส์ ($\bar{X} = 3.03$) BBC และ AFP ($\bar{X} = 2.85$ เท่ากัน) กรุงเทพธุรกิจ ($\bar{X} = 2.82$) BISNEWS ($\bar{X} = 2.76$) ผู้จัดการ และ THE NATION ($\bar{X} = 2.74$ เท่ากัน) ไทยโพสต์ ($\bar{X} = 2.73$) สยามกีฬา ($\bar{X} = 2.65$) LIVESCORE ($\bar{X} = 2.53$) และ ABC ($\bar{X} = 2.51$) ในระดับน้อยมี 5 เว็บไซต์ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ VOA ($\bar{X} = 2.48$) BANGKOK POST ($\bar{X} = 2.44$) สุสานเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.38$) แนวหน้า ($\bar{X} = 2.21$) และ สยามธุรกิจ ($\bar{X} = 2.11$)

เมื่อจำแนกการใช้เว็บไซต์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวปรากฏผล ดังนี้

บรรณาธิการข่าวใช้เว็บไซต์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 4 เว็บไซต์ ได้แก่ REUTER ($\bar{X} = 3.88$) CNN ($\bar{X} = 3.79$) สำนักข่าวไทย ($\bar{X} = 3.76$) มติชน ($\bar{X} = 3.50$) ในระดับปานกลางมี 14 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ AP ($\bar{X} = 3.32$) BISNEWS ($\bar{X} = 3.30$) และไทยรัฐ ($\bar{X} = 3.23$) ในระดับน้อยมี 4 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ได้แก่ ไทยโพสต์ ($\bar{X} = 2.48$)

ผู้สื่อข่าว ใช้เว็บไซต์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย เช่นเดียวกับบรรณาธิการข่าว ในระดับมีมาก 2 เว็บไซต์ ได้แก่ สำนักข่าวไทย ($\bar{X} = 3.89$) และ มติชน ($\bar{X} = 3.51$) ในระดับปานกลางมี 13 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ CNN ($\bar{X} = 3.43$) REUTERS ($\bar{X} = 3.32$) และไทยรัฐ ($\bar{X} = 3.22$) ในระดับน้อยมี 7 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ BANGKOK POST ($\bar{X} = 2.49$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้เว็บไซต์ 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และ ระดับน้อยที่สุด ในระดับมากที่สุดมี 1 เว็บไซต์ ได้แก่ CNN ($\bar{X} = 4.68$) ในระดับมากมี 4 เว็บไซต์ ได้แก่ REUTERS ($\bar{X} = 4.47$) AP ($\bar{X} = 3.94$) AFP ($\bar{X} = 3.64$) และBBC ($\bar{X} = 3.50$) ในระดับปานกลางมี 5 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ABC ($\bar{X} = 3.13$) สำนักข่าวไทย ($\bar{X} = 2.88$) และ THE NATION ($\bar{X} = 2.63$) ในระดับน้อยมี 10 เว็บไซต์โดยเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ BANGKOK POST ($\bar{X} = 2.47$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้เว็บไซต์ของบุคลากร ฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เว็บไซต์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 จำนวน 11 เว็บไซต์ ได้แก่ BBC, CNN, ABC, REUTERS, AP, AFP, LIVESCORE, BISNEWS สำนักข่าวไทย มติชน และสยามกีฬา ส่วนอีก 11 เว็บไซต์ไม่ปรากฏความแตกต่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 35)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 เว็บไซต์ (WEB SITE) ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

เว็บไซต์ (WEB SITE)	ตำแหน่งงาน			บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค				
BBC (www.bbc.co.uk) (N= 110)	3.08	1.08	ป	2.59	1.20	ป	3.50	1.20	ม	2.85	1.22	ป	4.82*			
VOA (www.voa.gov) (N = 84)	2.73	1.16	ป	2.32	1.04	น	2.60	1.24	ป	2.48	1.11	น	1.12			
CNN (www.cnn.com) (N = 135)	3.79	1.14	ม	3.43	1.23	ป	4.68	0.67	มส	3.70	1.22	ม	9.30*			
ABC(www.abcnews.com) (N = 88)	2.75	0.97	ป	3.21	1.00	น	3.13	1.36	ป	3.51	1.11	ป	5.23*			
REUTER (www.reuters.com)(N = 123)	3.88	1.12	ม	3.32	1.35	ป	4.47	0.77	ม	3.54	1.29	ม	5.23*			
AP(www.ap.org) (N = 112)	3.32	1.22	ป	3.19	1.35	ป	3.94	1.34	ม	3.33	1.33	ป	6.65*			
AFP(www.afp.com)(N= 92)	3.12	1.12	ป	2.46	1.33	น	3.64	1.60	ม	2.85	1.38	ป	5.33*			
LIVESCORE(www.livescore.com)(N = 64)	2.57	1.16	ป	2.68	1.31	ป	1.17	0.41	นส	2.53	1.28	ป	4.04*			
BISNEWS (N = 93)	3.30	1.26	ป	2.78	1.36	ป	1.60	0.82	น	2.76	1.37	ป	5.73*			

ตารางที่ 35 เว็บไซต์ (WEB SITE) ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ (ต่อ)

เว็บไซต์ (WEB SITE)	ตำแหน่งงาน			บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	N = 39			N = 105			N = 19			N = 163						
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค				
BANGKOK POST (www.bangkokpost.com) (N = 106)	2.25	0.91	น	2.49	1.19	น	2.47	1.22	น	2.44	1.14	น	0.35			
THE NATION (www.nationmultimedia.com) (N = 121)	2.83	1.05	ป	2.74	1.30	ป	2.63	1.46	ป	2.74	1.27	ป	0.13			
สำนักข่าวไทย (www.mcot.or.th) (N = 148)	3.76	1.21	ม	3.89	1.23	ม	2.88	1.40	ป	3.75	1.27	ม	4.58*			
ไทยรัฐ (www.thairath.co.th) (N = 126)	3.23	1.07	ป	3.22	1.21	ป	2.62	1.19	ป	3.16	1.19	ป	1.53			
เดลินิวส์ (www.dailynews.co.th) (N = 119)	3.09	1.02	ป	3.13	1.21	ป	2.25	1.14	น	3.03	1.19	ป	3.00			
มติชน (www.matichon.co.th) (N = 127)	3.50	1.04	ม	3.51	1.05	ม	2.43	1.16	น	3.39	1.18	ป	5.53*			
ไทยโพสต์ (www.thaipost.net) (N = 106)	2.48	1.05	น	2.86	1.07	ป	2.20	0.92	น	2.73	1.06	ป	2.33			
แนวหน้า (www.naewna.com) (N = 95)	2.40	0.99	น	2.22	1.07	น	1.80	0.79	น	2.21	1.03	น	1.14			
ผู้จัดการ (www.manager.co.th) (N = 101)	2.95	1.15	ป	2.76	1.25	ป	2.20	0.79	น	2.74	1.20	ป	1.35			

ตารางที่ 35 เว็บไซต์ (WEB SITE) ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ (ต่อ)

ตำแหน่งงาน	บรรณารักษกรข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม			F - Test
	N = 39			N = 105			N = 19			N = 163			
เว็บไซต์ (WEB SITE)	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	
ฐานเศรษฐกิจ (www.thannews.com) (N = 95)	2.68	1.00	ป	2.35	1.13	น	2.00	0.85	น	2.38	1.08	น	1.06
กรุงเทพธุรกิจ (www.bangkokbiznews.com) (N = 108)	3.04	1.14	ป	2.85	1.21	ป	2.10	0.88	น	2.82	1.68	ป	2.37
สยามธุรกิจ (www.siamturakit.com) (N = 76)	2.11	0.90	น	2.17	1.08	น	1.80	1.23	น	2.11	1.05	น	0.50
สยามกีฬา (www.siamsport.com) (N = 72)	2.94	1.25	ป	2.73	1.54	ป	1.43	0.53	นส	2.65	1.46	ป	3.54*
อื่นๆ (N = 4)													

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. บริการ

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบริการที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ ครอบคลุมประเภทของบริการ ลักษณะการใช้บริการแต่ละประเภท และช่วงเวลาที่ใช้บริการศูนย์ข้อมูล

3.1 ประเภทของบริการที่ใช้

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ถึงประเภทของบริการของศูนย์ข้อมูลที่ใช้ ซึ่งจำแนกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า บริการยืม-คืน บริการทำสำเนา บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น และบริการสืบค้นฐานข้อมูล ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้บริการแต่ละประเภทจำนวนตั้งแต่ 111 - 132 คน โดยบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า มีบุคลากรใช้จำนวนมากที่สุด 132 คน และบริการทำสำเนา มีบุคลากรใช้น้อยที่สุด 111 คน นอกจากนี้ยังมีผู้แปลข่าวต่างประเทศ 1 คน ระบุว่าใช้บริการอื่นๆคือ ให้ติดต่อขอข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลอื่น

เมื่อพิจารณาระดับการใช้บริการแต่ละประเภท พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้บริการ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ($\bar{X} = 3.02$) บริการยืม-คืน ($\bar{X} = 2.97$) บริการสืบค้นฐานข้อมูล ($\bar{X} = 2.95$) และบริการทำสำเนา ($\bar{X} = 2.61$) ในระดับน้อยมี 1 ประเภท ได้แก่ บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น ($\bar{X} = 2.14$)

เมื่อจำแนกประเภทของบริการที่ใช้ ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าวใช้บริการ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้บริการ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยบรรณาธิการข่าว ใช้บริการในระดับปานกลาง 4 ประเภท ได้แก่ บริการยืม-คืน ($\bar{X} = 3.08$) บริการสืบค้นฐานข้อมูล ($\bar{X} = 2.96$) บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ($\bar{X} = 2.79$) และบริการทำสำเนา ($\bar{X} = 2.55$) ในระดับน้อยมี 1 ประเภท ได้แก่ บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น ($\bar{X} = 2.17$)

ผู้สื่อข่าวใช้บริการในระดับปานกลาง 4 ประเภท ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ($\bar{X} = 3.13$) บริการสืบค้นฐานข้อมูล ($\bar{X} = 2.87$) บริการยืม-คืน ($\bar{X} = 2.84$) และ

บริการทำสำเนา ($\bar{X} = 2.59$) ในระดับน้อยมี 1 ประเภท ได้แก่ บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยคัน ($\bar{X} = 2.09$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้บริการในระดับมาก 2 ประเภท ได้แก่ บริการยืม-คืน ($\bar{X} = 3.54$) และบริการสืบค้นฐานข้อมูล ($\bar{X} = 3.50$) ในระดับปานกลางมี 2 ประเภท ได้แก่ บริการทำสำเนา ($\bar{X} = 2.80$) และบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ($\bar{X} = 2.79$) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท ได้แก่ บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยคัน ($\bar{X} = 2.42$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประเภทบริการที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้บริการทุกประเภทไม่แตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 36)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 ลักษณะการใช้บริการแต่ละประเภท

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ครอบคลุมลักษณะการใช้บริการแต่ละประเภทของบุคลากรฝ่ายข่าว ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยค้นหา บริการยืม-คืน บริการทำสำเนา บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น และบริการสืบค้นฐานข้อมูล

3.2.1 บริการตอบคำถามและช่วยค้นหา

จำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ข้อ คือลักษณะการใช้บริการ และลักษณะของคำถามที่สอบถาม

1) ลักษณะการใช้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหา

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 132 คน ซึ่งตอบว่าใช้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหา เมื่อสอบถามถึงลักษณะการใช้บริการ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 111 คน (84.09%) มาติดต่อด้วยตนเอง และจำนวน 79 คน (59.85%) โทรศัพท์ติดต่อให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นข้อมูลที่ต้องการมาให้

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวที่มาติดต่อด้วยตนเอง พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 94 คน (71.21%) ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการให้ และจำนวน 80 คน (60.61%) สอบถามเจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องการและค้นคว้าด้วยตนเอง

เมื่อจำแนกลักษณะการใช้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บุคลากรฝ่ายข่าวทั้งสามตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศ ส่วนใหญ่ 25 คน (83.33%) 74 คน(84.09%) และ 12 คน (85.71%) ตามลำดับ มาติดต่อด้วยตนเอง และจำนวน 21 คน(70.00%) 48 คน(54.54%) และ 10 คน (71.43%) ตามลำดับ โทรศัพท์ติดต่อให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นข้อมูลที่ต้องการมาให้

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่งที่มาติดต่อด้วยตนเอง พบว่า ทั้งบรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศส่วนใหญ่จำนวน 23 คน(76.67%) 63 คน (71.59%) และ 8 คน (57.14%) ตามลำดับ ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการให้ และจำนวน 17 คน (56.67%) 56 คน (63.64%) และ 7 คน (และ 50.00%)

ตามลำดับ สอบถามเจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องการและค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดังรายละเอียดในตารางที่ 37)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 ลักษณะการใช้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาข้อมูลการฝ่ายข่าว *

ลักษณะการใช้	ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
		N = 30	100.00	N = 88	100.00	N = 14	100.00	N = 132	100.00
โทรศัพท์ติดต่อให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นหาข้อมูลที่									
ต้องการมาให้		21	70.00	48	54.54	10	71.43	79	59.85
มาติดต่อด้วยตนเอง โดย									
- ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นหาข้อมูลที่		25	83.33	74	84.09	12	85.71	111	84.09
ที่ต้องการให้		(23)	(76.67)	(63)	(71.59)	(8)	(57.14)	(94)	(71.21)
- สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องการและค้นหา									
ด้วยตนเอง		(17)	(56.67)	(56)	(63.64)	(7)	(50.00)	(80)	(60.61)

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2) ลักษณะของคำถามที่สอบถามกับศูนย์ข้อมูล

สำหรับลักษณะของคำถามที่สอบถามกับศูนย์ข้อมูลของบุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 132 คน พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 90 คน (68.18%) ถามคำถามที่ต้องการการค้นคว้าข้อมูลอย่างลึกซึ้ง เช่น ความเป็นมาในการชุดคอคอดกระ เป็นต้น และบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน น้อยที่สุด 62 คน (46.97%) ถามคำถามทั่วไป เช่น วัน เดือน ปี เกิดของบุคคลสำคัญ สำหรับคำถามลักษณะอื่นๆ พบว่า มีผู้ตอบจำนวน 2 คน (1.51%) โดยผู้สื่อข่าว 1 คน ระบุว่าขึ้นอยู่กับเนื้อหา และอีก 1 คน สอบถามว่าศูนย์ข้อมูลมีภาพข่าวที่ต้องการหรือไม่

เมื่อจำแนกลักษณะของคำถามที่สอบถามกับศูนย์ข้อมูลตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้งสามตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศส่วนใหญ่ 23 คน (76.67%) 57 คน (64.77%) และ 10 คน (71.43%) ตามลำดับ ถามคำถามที่ต้องการการค้นคว้าข้อมูลอย่างลึกซึ้ง เช่น ความเป็นมาในการชุดคอคอดกระ เป็นต้น และจำนวน 18 คน (60.00%) 38 คน (43.18%) และ 6 คน (42.86%) ตามลำดับ ถามคำถามทั่วไป เช่น วัน เดือน ปี เกิดของบุคคลสำคัญ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 ลักษณะของคำถามที่บุคลากรฝ่ายข่าวสอบถามกับศูนย์ข้อมูล*

	ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะของคำถาม		N = 30	100.00	N = 88	100.00	N = 14	100.00	N = 132	100.00
คำถามทั่วไป เช่น วันเดือนปีเกิดของบุคคลสำคัญ		18	60.00	38	43.18	6	42.86	62	46.97
คำถามที่ต้องการการค้นคว้าข้อมูลอย่างลึกซึ้ง เช่น ความ เป็นมาในการขุดคอคอดกระ เป็นต้น		23	76.67	57	64.77	10	71.43	90	68.18
คำถามลักษณะอื่นๆ									
- ขึ้นอยู่กับเนื้อหา				2	2.27			2	1.51
				(1)					
- ศูนย์ข้อมูลมีภาพข่าวที่ต้องการหรือไม่									
				(1)					

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.2.2 บริการยืม – คืน

การวิเคราะห์ข้อมูลในด้านบริการยืม-คืน ครอบคลุมประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวขอยืม และระยะเวลาในการขอยืม

1) ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ขอยืม

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 118 คน ที่ใช้บริการยืม-คืน(ตารางที่ 36) ได้ให้บุคลากรฝ่ายข่าวระบุทรัพยากรสารสนเทศที่ขอยืมมากที่สุด 2 ประเภท เรียงตามลำดับความสำคัญของการยืม ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดค่าคะแนนตามลำดับความสำคัญของคำตอบ ดังนี้

คำตอบลำดับที่ 1	ค่าคะแนน 2 คะแนน
คำตอบลำดับที่ 2	ค่าคะแนน 1 คะแนน

ผลการวิจัย พบว่า มีบุคลากรฝ่ายข่าวตอบข้อนี้ จำนวน 117 คน โดยทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวขอยืมมากที่สุด มี 11 ประเภท จำแนกเป็นวัสดุตีพิมพ์ 7 ประเภท วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ประเภท และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 1 ประเภท โดยทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวขอยืมมากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่

อันดับที่ 1	เทปบันทึกภาพข่าว	(150 คะแนน)
อันดับที่ 2	หนังสือพิมพ์	(57 คะแนน)
อันดับที่ 3	บทข่าว	(49 คะแนน)

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณาธิการข่าวขอยืมมากที่สุดมี 9 ประเภท จำแนกเป็น วัสดุตีพิมพ์ 5 ประเภท วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ประเภท และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 1 ประเภท โดยทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณาธิการข่าวขอยืมมากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่

อันดับที่ 1	เทปบันทึกภาพข่าว	(39 คะแนน)
อันดับที่ 2	กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด	(12 คะแนน)
อันดับที่ 3	บทข่าว	(7 คะแนน)

ทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้สื่อข่าวขอยืมมากที่สุด มี 11 ประเภท จำแนกเป็น
วัสดุตีพิมพ์ 7 ประเภท วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ประเภท และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 1 ประเภท
โดยทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้สื่อข่าวขอยืมมากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่

อันดับที่ 1	เทปบันทึกภาพข่าว	(92 คะแนน)
อันดับที่ 2	หนังสือพิมพ์	(46 คะแนน)
อันดับที่ 3	บทข่าว	(40 คะแนน)

ทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้แปลข่าวต่างประเทศขอยืมมากที่สุดมี 7 ประเภท
จำแนกเป็นวัสดุตีพิมพ์ 6 ประเภท และวัสดุไม่ตีพิมพ์ 1 ประเภท โดยทรัพยากรสารสนเทศที่
ผู้แปลข่าวต่างประเทศขอยืมมากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่

อันดับที่ 1	เทปบันทึกภาพข่าว	(19 คะแนน)
อันดับที่ 2	หนังสือทั่วไป	(7 คะแนน)
อันดับที่ 3	หนังสือพิมพ์	(5 คะแนน)

(ดังรายละเอียดในตารางที่ 39)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 39 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวขอยืมมากที่สุด

ตำแหน่งงาน	บรรณารักษารข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม		
	จำนวน	ค่าคะแนน	จำนวน	ค่าคะแนน	จำนวน	ค่าคะแนน	จำนวน	ค่า	ลำดับความ
ทรัพยากรสารสนเทศ	N = 25		N = 79		N = 13		N = 117	คะแนน	สำคัญ
<u>วัสดุตีพิมพ์</u>									
บทข่าว	5	7	27	40	1	2	33	49	3
กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด	7	12	16	21	2	2	25	35	4
หนังสือพิมพ์	6	6	27	46	4	5	37	57	2
วารสาร	2	2	9	14	1	2	12	18	6
หนังสือทั่วไป	2	2	14	14	5	7	21	26	5
รายงานประจำปี			1	1	1	1	2	2	9
นามสงเคราะห์			1	2			1	2	9
<u>วัสดุไม่ตีพิมพ์</u>									
เทปบันทึกภาพข่าว	23	39	57	92	11	19	91	150	1
ภาพถ่าย	1	1	2	3			3	4	7
เทปบันทึกเสียง	1	2	1	2			2	4	7
<u>สื่ออิเล็กทรอนิกส์</u>									
ซีดีรอม	1	2	1	1			2	3	8

2) ระยะเวลาในการขอเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศ

สำหรับระยะเวลาในการขอเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 118 คน ขอเยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท โดยเฉลี่ยแต่ละครั้ง ตามระยะดังนี้

ทรัพยากรสารสนเทศประเภทบทข่าว หนังสือพิมพ์ วารสาร และเทปบันทึกข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดขอเยี่ยมโดยเฉลี่ยแต่ละครั้ง 1 วัน

กฤตภาคข่าว / ข่าวตัด พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด (6 คน เท่ากัน) ขอเยี่ยมโดยเฉลี่ยแต่ละครั้ง 1 วัน 2 วัน และ 3 วัน

หนังสือทั่วไป พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด (5 คน เท่ากัน) ขอเยี่ยมโดยเฉลี่ยแต่ละครั้ง 1 วัน และ 7 วัน

เทปบันทึกเสียง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวระยะเวลาในการเยี่ยมแต่ละครั้งเพียงความถี่เดียว คือ 1 วัน

ส่วนรายงานประจำปี นามสงเคราะห์ ภาพถ่าย และฐานข้อมูลซีดีรอม พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 1 คนเท่ากันขอเยี่ยมเฉลี่ยแต่ละครั้งด้วยระยะเวลาที่แตกต่างกันไป (ดังรายละเอียดในตารางที่ 40)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 40 ระยะเวลาในการขอยืมทรัพยากรสารสนเทศ

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระยะเวลา							
	1 วัน	1 – 2 วัน	2 วัน	3 วัน	2 – 3 วัน	4 วัน	5 วัน	7 วัน
วัสดุตีพิมพ์								
บทข่าว (N = 33)	18		4	8				3
กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด (N = 25)	6	2	6	6	2			3
หนังสือพิมพ์ (N = 37)	18		10	5	1	1		2
วารสาร (N = 12)	6		2	2		1		1
หนังสือทั่วไป (N = 21)	5	3	3	3			2	5
รายงานประจำปี (N = 2)				1				
นามสงเคราะห์ (N = 1)				1				1
วัสดุไม่ตีพิมพ์								
เทปบันทึกภาพข่าว (N = 91)	46	5	16	10	1	2	2	9
ภาพถ่าย (N = 3)	1		1	1				
เทปบันทึกเสียง (N = 2)	2							
สื่ออิเล็กทรอนิกส์								
ซีดีรอม (N = 2)			1					1

3.2.3 บริการทำสำเนา

สำหรับทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวทำสำเนา ได้ให้บุคลากรฝ่ายข่าว ระบุทรัพยากรสารสนเทศที่ขอใช้บริการทำสำเนามากที่สุด 2 ลำดับ ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 111 คน ซึ่งตอบว่าใช้บริการทำสำเนา (ตารางที่ 36) ได้ขอทำสำเนาทรัพยากรสารสนเทศจำนวน 11 ประเภท จำแนกเป็นวัสดุตีพิมพ์ 7 ประเภท วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ประเภท และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 1 ประเภท โดยทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวขอทำสำเนามากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่

อันดับที่ 1	เทปบันทึกภาพข่าว	(97 คะแนน)
อันดับที่ 2	บทข่าว	(60 คะแนน)
อันดับที่ 3	หนังสือพิมพ์	(55 คะแนน)

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณาธิการข่าวขอทำสำเนามากที่สุด มี 9 ประเภท จำแนกเป็นวัสดุตีพิมพ์ 5 ประเภท วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ประเภท และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 1 ประเภท โดยทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณาธิการข่าวขอทำสำเนา มากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่

อันดับที่ 1	กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด	(17 คะแนน)
อันดับที่ 2	บทข่าว	(14 คะแนน)
อันดับที่ 3	หนังสือพิมพ์และเทปบันทึกภาพข่าว	(12 คะแนนเท่ากัน)

ทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้สื่อข่าวขอทำสำเนามากที่สุดมี 10 ประเภท จำแนกเป็นวัสดุตีพิมพ์ 7 ประเภท วัสดุไม่ตีพิมพ์ 2 ประเภท และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 1 ประเภท โดยทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้สื่อข่าวขอทำสำเนามากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่

อันดับที่ 1	เทปบันทึกภาพข่าว	(78 คะแนน)
อันดับที่ 2	บทข่าว	(44 คะแนน)
อันดับที่ 3	หนังสือพิมพ์	(41 คะแนน)

ทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้แปลข่าวต่างประเทศขอทำสำเนามากที่สุดมี 6 ประเภท จำแนกเป็นวัสดุตีพิมพ์ 5 ประเภท วัสดุไม่ตีพิมพ์ 1 ประเภท และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 1 ประเภท โดยทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้แปลข่าวต่างประเทศขอทำสำเนามากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่

อันดับที่ 1 หนังสือทั่วไป และเทปบันทึกภาพข่าว (7 คะแนนเท่ากัน)

อันดับที่ 2 กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด (5 คะแนน)

อันดับที่ 3 บทข่าว หนังสือพิมพ์ และวารสาร (2 คะแนนเท่ากัน)

(ดังรายละเอียดในตารางที่ 41)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 41 ทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวทำสำเนา

ตำแหน่งงาน	บรรณานุกรมข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม			
	จำนวน	ค่าคะแนน	จำนวน	ค่าคะแนน	จำนวน	ค่าคะแนน	จำนวน	ค่าคะแนน	ลำดับความสำคัญ	
ทรัพยากรสารสนเทศ	N = 22		N = 79		N = 10		N = 111			
วัสดุตีพิมพ์										
บทข่าว	9	14	19	44	1	2	29	60	2	
กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด	10	17	21	31	3	5	34	53	4	
หนังสือพิมพ์	9	12	27	41	1	2	37	55	3	
วารสาร	2	3	8	11	1	2	11	16	6	
หนังสือทั่วไป	3	4	8	10	4	7	15	21	5	
รายงานประจำปี			1	1	1	1	2	2	8	
หนังสือสถิติ			1	1			1	1	9	
วัสดุไม่ตีพิมพ์										
เทปบันทึกภาพข่าว	7	12	45	78	6	7	58	97	1	
ภาพถ่าย	1	1	2	2			3	3	7	
เทปบันทึกเสียง	1	1					1	1	9	
สื่ออิเล็กทรอนิกส์										
ซีดีรอม	1	1	1	1			2	2	8	

3.2.4 บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยคัน

สำหรับบุคลากรฝ่ายช่างที่ใช้บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยคันจำนวน 114 คน (ตารางที่ 36) ได้สอบถามถึงช่วงเวลาที่ได้รับการสอนการใช้เครื่องมือช่วยคันจากศูนย์ข้อมูล ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายช่างส่วนใหญ่จำนวน 79 คน (69.30%) ได้รับการสอนเมื่อต้องการใช้เครื่องมือนั้น รองลงมาบุคลากรฝ่ายช่างจำนวน 43 คน (37.72%) ได้รับการสอนเมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายช่าง และจำนวนน้อยที่สุด 18 คน (15.79%) ได้รับการสอนเมื่อศูนย์ข้อมูลจัดทำเครื่องมือช่วยคันนั้นๆเสร็จ

เมื่อจำแนกช่วงเวลาที่บุคลากรฝ่ายช่างได้รับการสอนการใช้เครื่องมือช่วยคันตามตำแหน่งงาน พบว่า บรรณารักษ์อาวุโสและผู้สื่อข่าว ส่วนใหญ่ 18 คน (69.23%) และ 51 คน (67.11%) ตามลำดับ ได้รับการสอนเมื่อต้องการใช้เครื่องมือนั้น รองลงมาจำนวน 8 คน (30.77%) และ 33 คน (43.42%) ตามลำดับ ได้รับการสอนเมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายช่าง และจำนวนน้อยที่สุด 5 คน (19.23%) และ 10 คน (13.16%) ตามลำดับ ได้รับการสอนเมื่อศูนย์ข้อมูลจัดทำเครื่องมือช่วยคันนั้นๆเสร็จ ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 10 คน (83.33%) ได้รับการสอนเมื่อต้องการใช้เครื่องมือนั้น รองลงมาจำนวน 3 คน (25.00%) ได้รับการสอนเมื่อศูนย์ข้อมูลจัดทำเครื่องมือช่วยคันนั้นๆเสร็จ และจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (16.67%) ได้รับการสอนเมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายช่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 42)

ตารางที่ 42 ช่วงเวลาที่บุคลากรฝ่ายข่าวได้รับการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น *

	ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่ได้รับการสอน		N = 26	100.00	N = 76	100.00	N = 12	100.00	N = 114	100.00
เมื่อศูนย์ข้อมูลจัดทำเครื่องมือช่วยค้นนั้นๆเสร็จ		5	19.23	10	13.16	3	25.00	18	15.79
เมื่อต้องการใช้เครื่องมือนั้น		18	69.23	51	67.11	10	83.33	79	69.30
เมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าว		8	30.77	33	43.42	2	16.67	43	37.72

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.2.5 บริการสืบค้นฐานข้อมูล

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวที่ตอบว่าใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลจำนวน 131 คน (ตารางที่ 36) เมื่อสอบถามถึงวิธีการใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูล พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 78 คน (59.54%) สืบค้นด้วยตนเอง และจำนวน 76 คน (58.01%) ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลเป็นผู้สืบค้นให้ตามความต้องการ

เมื่อจำแนกการใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณารักษารข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศส่วนใหญ่จำนวน 17 คน (60.71%) และ 11 คน (78.57%) ตามลำดับ สืบค้นด้วยตนเอง และจำนวน 16 คน (57.14%) และ 7 คน (50.00%) ตามลำดับ ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลเป็นผู้สืบค้นให้ตามความต้องการ

ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่จำนวน 53 คน (59.55%) ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลเป็นผู้สืบค้นให้ตามความต้องการ และจำนวน 50 คน (56.18%) สืบค้นด้วยตนเอง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 43)

ตารางที่ 43 การใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลของบุคลากรฝ่ายข่าว*

ตำแหน่งงาน	บรรณารักษกรข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่ได้รับการสอน	N = 28	100.00	N = 89	100.00	N = 14	100.00	N = 131	100.00
สืบค้นด้วยตนเอง	17	60.71	50	56.18	11	78.57	78	59.54
เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลเป็นผู้สืบค้นให้ตาม ความต้องการ	16	57.14	53	59.55	7	50.00	76	58.01

หมายเหตุ * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3.3 ช่วงเวลาที่ให้บริการศูนย์ข้อมูล

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ถึงช่วงเวลาในการให้บริการศูนย์ข้อมูล โดยจำแนกออกเป็น 6 ช่วงเวลา พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ศูนย์ข้อมูลในแต่ละช่วงเวลาจำนวนตั้งแต่ 80 - 153 คน โดยช่วงเวลาที่มียุคลากรให้บริการจำนวนมากที่สุด 153 คน คือ ช่วง 12.01 - 16.00 น. และช่วงเวลาที่มียุคลากรใช้จำนวนน้อยที่สุด 80 คน คือ ช่วงเวลา 24.01 - 04.00 น. นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 9 คนยังระบุช่วงเวลาอื่นๆที่ใช้ ได้แก่ บรรณาธิการข่าว 2 คนและผู้สื่อข่าว 3 คน ระบุว่าใช้ในช่วงเวลาไม่แน่นอน และผู้สื่อข่าว 2 คนและผู้แปลข่าวต่างประเทศ 2 คน ระบุว่าแล้วแต่ความสะดวก / แล้วแต่โอกาส

เมื่อพิจารณาระดับการใช้ศูนย์ข้อมูลของบุคลากรฝ่ายข่าวในแต่ละช่วงเวลา พบว่า มี 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 ช่วงเวลาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ช่วงเวลา 8.01 - 12.00 น. ($\bar{X} = 3.64$) และช่วงเวลา 16.01 - 20.00 น. ($\bar{X} = 3.61$) ในระดับปานกลางมี 2 ช่วงเวลาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ช่วงเวลา 12.01 - 16.00 น. ($\bar{X} = 3.33$) และช่วงเวลา 20.01 - 24.00 น. ($\bar{X} = 2.62$) ในระดับน้อยมี 2 ช่วงเวลาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ช่วงเวลา 4.01 - 8.00 น. ($\bar{X} = 2.09$) และช่วงเวลา 24.01 - 4.00 น. ($\bar{X} = 1.94$)

เมื่อจำแนกช่วงเวลาในการใช้ศูนย์ข้อมูลตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ศูนย์ข้อมูลในแต่ละช่วงเวลา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดย

บรรณาธิการข่าวใช้ศูนย์ข้อมูลในระดับมาก 2 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเวลา 8.01 - 12.00 น. ($\bar{X} = 3.77$) และช่วงเวลา 16.01 - 20.00 น. ($\bar{X} = 3.70$) ในระดับปานกลาง 1 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วง 12.01 - 16.00 น. ($\bar{X} = 3.47$) และในระดับน้อย 3 ช่วงเวลา โดยช่วงเวลาที่มียุคนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ช่วงเวลา 20.01 - 24.00 น. ($\bar{X} = 2.38$)

ผู้สื่อข่าวใช้ศูนย์ข้อมูลในระดับมาก 2 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเวลา 8.01 - 12.00 น. ($\bar{X} = 3.63$) และช่วงเวลา 16.01 - 20.00 น. ($\bar{X} = 3.52$) ในระดับปานกลาง 2 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเวลา 12.01 - 16.00 น. ($\bar{X} = 3.28$) และช่วงเวลา 20.01 - 24.00 น. ($\bar{X} = 2.60$) ในระดับน้อย 2 ช่วงเวลา โดยช่วงเวลาที่มียุคนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ช่วงเวลา 4.01 - 8.00 น. ($\bar{X} = 2.06$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ศูนย์ข้อมูลในระดับมาก 1 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเวลา 16.01 - 20.00 น. ($\bar{X} = 4.00$) ใช้ในระดับปานกลาง 4 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเวลา 8.01 - 12.00 น. ($\bar{X} = 3.44$) ช่วงเวลา 12.01 - 16.00น. ($\bar{X} = 3.29$) ช่วงเวลา 20.01 - 24.00น. ($\bar{X} = 3.21$) และช่วงเวลา 4.01 - 8.00น. ($\bar{X} = 2.64$) ในระดับน้อยมี 1 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเวลา 24.01 - 4.00 น. ($\bar{X} = 2.08$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของช่วงเวลาที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้บริการศูนย์ข้อมูล พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้ศูนย์ข้อมูลทุกช่วงเวลาไม่แตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 44)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ครอบคลุมปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงศูนย์ข้อมูล

1. ปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 170 คน ถึงปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ โดยจำแนกปัญหาเป็น 4 ด้าน คือ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ปัญหาด้านบริการ ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล และปัญหาด้านอื่น ๆ ผลปรากฏว่า บุคลากรฝ่ายข่าวตอบปัญหาในแต่ละด้านมีจำนวนตั้งแต่ 150 - 163 คน โดยปัญหาที่มีบุคลากรประสบจำนวนมากที่สุด 163 คน คือ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ และปัญหาที่มีบุคลากรประสบจำนวนน้อยที่สุด 150 คน คือปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล

สำหรับระดับของปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านอื่น ๆ ($\bar{X}$ 3.51) และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{X}$ = 2.93) ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล ($\bar{X}$ = 2.85) และปัญหาด้านบริการ ($\bar{X}$ = 2.82)

เมื่อจำแนกปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว ปรากฏผลดังนี้

บรรณาธิการข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศประสบปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูล 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านอื่น ๆ ($\bar{X}$ = 3.58 และ 3.81 ตามลำดับ) ในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล ($\bar{X}$ = 3.06 และ 3.02 ตามลำดับ) นอกจากนี้ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{X}$ = 3.06) ของบรรณาธิการข่าวยังมีอีก 1 ปัญหา คือ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ผู้สื่อข่าว ประสบปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูล ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านอื่น ๆ ($\bar{X}$ = 3.44) ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{X}$ = 2.89) ปัญหา

ด้านบริการ ($\bar{x} = 2.77$) และปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล ($\bar{x} = 2.75$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 45)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 45 ปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์

ปัญหา	ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
		N = 41			N = 110			N = 19			N = 170		
		$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ (N = 163)		3.06	0.84	ป	2.89	0.80	ป	2.89	0.52	ป	2.93	0.78	ป
ด้านบริการ (N = 159)		2.93	0.78	ป	2.77	0.74	ป	2.93	0.59	ป	2.82	0.73	ป
ด้านวิธีการสืบค้นข้อมูล (N = 150)		3.06	0.96	ป	2.75	0.93	ป	3.02	0.96	ป	2.85	0.92	ป
ด้านอื่นๆ (N = 152)		3.58	1.18	ม	3.44	1.06	ป	3.81	0.75	ม	3.51	1.06	ม

สำหรับรายละเอียดของปัญหาแต่ละด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ปัญหาด้านบริการ ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล และปัญหาด้านอื่น ๆ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 163 คน ถึงปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศซึ่งจำแนกย่อยเป็น 10 ปัญหา พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ผู้ตอบในแต่ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 129 - 160 คน โดยปัญหาที่มีบุคลากรตอบมากที่สุด (160 คน) คือ ปัญหาภาพบางภาพในเทปบันทึกภาพข่าวล้าสมัยและไม่มีภาพใหม่ๆเพิ่มเติม ส่วนปัญหาที่มีบุคลากรตอบจำนวนน้อยที่สุด (129 คน) คือ ปัญหาทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยมีจำนวนน้อย นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 4 คนยังตอบว่าประสบปัญหาอื่น ๆ ในด้านทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ บรรณารักษ์ข่าว 1 คน ระบุว่าประสบปัญหาวารสารมีน้อยและไม่ทันสมัย ผู้แปลข่าวต่างประเทศ 3 คน ระบุว่า ประสบปัญหาหนังสือทั่วไปมีน้อย (2 คน) และการจัดหาหนังสือเข้าสู่ศูนย์ข้อมูลล่าช้า ไม่ทันเหตุการณ์ (1 คน)

สำหรับระดับของปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศพบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 10 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาพบางภาพในเทปบันทึกภาพข่าวล้าสมัย และไม่มีภาพใหม่ๆเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.27$) ศูนย์ข้อมูลไม่จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ที่ตรงกับความต้องการ เช่น ฐานข้อมูลชีวประวัติบุคคลสำคัญ ($\bar{X} = 3.20$) และไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ ($\bar{X} = 3.19$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวพบว่า

บรรณารักษ์ข่าวประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลไม่จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ที่ตรงกับความต้องการ เช่น ฐานข้อมูลชีวประวัติบุคคลสำคัญ ($\bar{X} = 3.41$) ศูนย์ข้อมูลไม่จัดซื้อฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อการทำข่าว เช่น ฐานข้อมูลข่าวของบริษัทมหาชน ($\bar{X} = 3.30$) และไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ ($\bar{X} = 3.29$)

ผู้สื่อข่าวประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ปัญหาในระดับปานกลางมี 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ

แรก ได้แก่ ภาพบางภาพในเทปบันทึกภาพข่าวล้าสมัย และไม่มีภาพใหม่ๆมาเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.28$) ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ ($\bar{X} = 3.13$) และข้อมูลจากกฤตภาค / ข่าวตัดมีไม่ครบถ้วนทุกข่าวที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.07$) ปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 2.47$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลไม่จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ที่ตรงกับความต้องการ เช่น ฐานข้อมูลชีวประวัติบุคคลสำคัญ ($\bar{X} = 3.67$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ ($\bar{X} = 3.29$) ภาพบางภาพในเทปบันทึกภาพข่าวล้าสมัย และไม่มีภาพใหม่ๆเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.28$) และศูนย์ข้อมูลไม่จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อการทำข่าว เช่น ฐานข้อมูลข่าวของบริษัทมติชน ($\bar{X} = 2.92$) และปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ หนังสือพิมพ์มีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 2.29$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 46)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 46 ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ปัญหา	ตำแหน่งงาน			บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค			
ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ (N = 156)	3.29	1.10	ป	3.13	1.03	ป	3.29	1.05	ป	3.19	1.05	ป			
ภาพบางภาพในเทปบันทึกภาพข่าวล้าสมัย และไม่มี ภาพใหม่ๆเพิ่มเติม (N = 160)	3.22	1.12	ป	3.28	1.07	ป	3.28	1.07	ป	3.27	1.07	ป			
เทปบันทึกเสียงและแผ่นซีดีเสียงซึ่ง บันทึกเพลงและ เสียงประกอบข่าว (Sound Effect) มีจำนวน น้อย (N = 145)	3.25	1.22	ป	3.05	1.10	ป	2.83	1.11	ป	3.08	1.12	ป			
หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ มีเนื้อหาไม่ทันสมัย (N = 150)	3.13	1.12	ป	2.82	1.13	ป	2.62	1.36	ป	2.86	1.15	ป			
หนังสือพิมพ์มีจำนวนน้อย (N = 135)	2.87	1.09	ป	2.94	1.22	ป	2.29	1.33	น	2.86	1.21	ป			
ข้อมูลจากกฤตภาค / ข่าวตัดมีไม่ครบถ้วนทุก ข่าวที่ต้องการ (N = 138)	3.28	1.17	ป	3.07	1.15	ป	2.57	0.94	ป	3.07	1.14	ป			
ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยมีจำนวนน้อย (N = 129)	2.77	1.14	ป	2.47	1.12	น	2.69	1.11	ป	2.56	1.12	ป			

ตารางที่ 46 ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ (ต่อ)

ปัญหา	ตำแหน่งงาน			บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค
ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมี															
จำนวนน้อย (N = 132)	2.66	1.23	ป	2.55	1.10	ป	2.80	1.15	ป	2.60	1.13	ป			
ศูนย์ข้อมูลไม่จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ที่ตรงกับความต้องการ เช่น ฐานข้อมูลชีวประวัติบุคคลสำคัญ เป็นต้น (N = 148)	3.41	1.16	ป	3.05	1.24	ป	3.67	1.05	ม	3.20	1.21	ป			
ศูนย์ข้อมูลไม่จัดซื้อฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อการทำข่าว เช่น ฐานข้อมูลข่าวของบริษัทมติชน เป็นต้น (N = 135)	3.30	1.21	ป	2.86	1.17	ป	2.92	1.50	ป	2.96	1.22	ป			
อื่นๆ (N = 4)															

1.2 ปัญหาด้านบริการ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 159 คน ถึงปัญหาด้านบริการ ซึ่งจำแนกย่อยเป็น 15 ปัญหา พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ผู้ตอบในแต่ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 104 – 147 คน โดยปัญหาที่มีบุคลากรตอบมากที่สุด (147 คน) คือ ปัญหาข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลสืบค้นให้เป็นข้อมูลที่ไม่มีการสรุปจัดประเด็นเพื่อให้พร้อมนำไปใช้ได้ ส่วนปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวตอบจำนวนน้อยที่สุด (104 คน) คือ ปัญหาจำนวนเทปบันทึกภาพที่ให้ยืมแต่ละครั้งน้อยเกิน นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 2 คนยังตอบว่าประสบปัญหาอื่น ๆ ในด้านบริการ ได้แก่ บรรณาธิการ 1 คน ระบุว่า ประสบปัญหาเจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาตามที่ต้องการได้ และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 1 คน ระบุว่า ประสบปัญหาเจ้าหน้าที่ยังให้บริการไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

สำหรับระดับของปัญหาด้านบริการ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับปานกลางมี 13 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานที่ให้บริการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลยังไม่เป็นสัดส่วน ($\bar{X} = 3.29$) ไม่มีการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นเมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าว ($\bar{X} = 3.19$) และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาภาพเฉพาะเจาะจงที่ต้องการได้ ($\bar{X} = 3.14$) ส่วนปัญหาในระดับน้อยมี 2 ปัญหา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ให้บริการไม่เต็มใจช่วยเหลือ ($\bar{X} = 2.47$) และระยะเวลาที่ให้ยืมทรัพยากรสารสนเทศสั้นเกินไป ($\bar{X} = 2.36$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านบริการตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าวประสบปัญหาด้านบริการ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ สถานที่ให้บริการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลยังไม่เป็นสัดส่วน ($\bar{X} = 3.53$) และปัญหาระดับปานกลางมี 12 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลสืบค้นให้เป็นข้อมูลที่ไม่มีการสรุปจัดประเด็นเพื่อให้พร้อมนำไปใช้ได้ ($\bar{X} = 3.24$) เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาข้อมูลให้รวดเร็วทันต่อความต้องการใช้ ($\bar{X} = 3.18$) เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาภาพเฉพาะเจาะจงที่ต้องการได้ ($\bar{X} = 3.17$) และปัญหาในระดับน้อย มี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จำนวนเทปบันทึกภาพที่ให้ยืมแต่ละครั้งน้อยเกินไป ($\bar{X} = 2.42$)

ผู้สื่อข่าวประสบปัญหาด้านบริการ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 12 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานที่ให้

บริการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลยังไม่เป็นสัดส่วน ($\bar{x} = 3.19$) ไม่มีการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นเมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าว ($\bar{x} = 3.14$) และข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลสืบค้นให้เป็นข้อมูลที่ไม่มีการสรุปประเด็นเพื่อให้พร้อมนำไปใช้ได้ ($\bar{x} = 3.11$) และปัญหาในระดับน้อยมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เวลาเปิดให้บริการสั้นเกินไป ($\bar{x} = 2.48$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศประสบปัญหาด้านบริการ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับมาก มี 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ไม่มีการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นเมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าว ($\bar{x} = 3.80$) และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาข้อมูลให้รวดเร็วทันต่อความต้องการใช้ ($\bar{x} = 3.53$) ปัญหาในระดับปานกลาง มี 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มีการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นเมื่อศูนย์ข้อมูลจัดทำเครื่องมือช่วยค้นนั้นๆเสร็จ ($\bar{x} = 3.45$) สถานที่ให้บริการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลยังไม่เป็นสัดส่วน ($\bar{x} = 3.42$) และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาภาพเฉพาะเจาะจงที่ต้องการได้ ($\bar{x} = 3.40$) ปัญหาในระดับน้อยมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ระยะเวลาที่ให้ยืมทรัพยากรสารสนเทศสั้นเกินไป ($\bar{x} = 2.44$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 47)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 47 ปัญหาด้านบริการ

ปัญหา	ตำแหน่งงาน			บรรณารักษ์ชาว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N = 37			N = 104			N = 18			N = 159					
	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค			
เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาภาพเฉพาะ															
เจาะจงที่ต้องการได้ (N = 144)	3.17	1.10	ป	3.07	0.98	ป	3.40	1.18	ป	3.14	1.03	ป			
เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาข้อมูลให้รวดเร็ว															
ทันต่อความต้องการใช้ (N = 143)	3.18	0.87	ป	2.94	0.90	ป	3.53	0.92	ม	3.06	0.91	ป			
ข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลสืบค้นให้เป็นข้อมูลที่ไม่มี															
การสรุปประเด็น เพื่อให้พร้อมนำไปใช้ได้															
(N = 147)	3.24	0.90	ป	3.11	0.96	ป	3.00	1.15	ป	3.13	0.97	ป			
ระยะเวลาที่ให้ยืมทรัพยากรสารสนเทศสั้นเกินไป															
(N = 106)	2.31	0.84	น	2.37	0.96	น	2.44	1.24	น	2.36	0.95	น			
จำนวนเทปบันทึกภาพที่ให้ยืมแต่ละครั้งน้อยเกินไป															
(N = 104)	2.42	1.10	น	2.59	1.08	ป	2.22	0.83	น	2.52	1.06	ป			
ระบบยืม-คืนไม่ดีจึงทำให้ตรวจสอบไม่ได้ว่าใครขอยืม															
เทปบันทึกภาพไป (N = 131)	3.13	1.07	ป	2.95	1.15	ป	3.07	1.14	ป	3.01	1.13	ป			
บริการทำสำเนาล่าช้า (N = 116)	2.89	1.17	ป	2.50	1.00	ป	2.00	0.94	น	2.55	1.06	ป			
ไม่มีการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นเมื่อศูนย์ข้อมูลจัด															
ทำเครื่องมือช่วยค้นนั้นๆเสร็จ (N = 127)	3.00	1.25	ป	3.00	1.22	ป	3.45	1.13	ป	3.04	1.22	ป			

1.3 ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 150 คน ถึงปัญหาในด้านการสืบค้นข้อมูล ซึ่งจำแนกย่อยเป็น 9 ปัญหา พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ผู้ตอบในแต่ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 121 - 137 คน โดยปัญหาที่มีบุคลากรตอบมากที่สุด (137 คน) คือ ปัญหาศูนย์ข้อมูลนำข้อมูลเข้าเครื่องมือช่วยค้นไม่ทัน ทำให้สืบค้นข้อมูลใหม่ๆไม่ได้ ส่วนปัญหาที่มีบุคลากรตอบน้อยที่สุด (121 คน) คือ ปัญหาฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดไม่มีการสร้างจุดเชื่อม (Link) กับเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ เช่น เว็บไซต์ของกระทรวงการคลัง สำนักข่าวไทย หนังสือพิมพ์มติชน สำนักข่าวรอยเตอร์ เป็นต้น นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 2 คนยังตอบว่าประสบปัญหาอื่นๆในด้านวิธีการสืบค้นข้อมูล ได้แก่ บรรณาธิการข่าว 1 คน ระบุว่าประสบปัญหาเรื่องข้อจำกัดของระบบสืบค้นข้อมูลทำให้ไม่สามารถสืบค้นสิ่งที่ต้องการได้ และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 1 คน ระบุว่าประสบปัญหาเรื่องสืบค้นดรหรณีภาพข่าวได้ แต่การจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบจึงหาภาพข่าวไม่พบ

สำหรับระดับของปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดไม่มีการสร้างจุดเชื่อมกับเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ เช่น เว็บไซต์ของกระทรวงการคลัง สำนักข่าวไทย หนังสือพิมพ์มติชน สำนักข่าวรอยเตอร์ เป็นต้น ($\bar{X} = 3.06$) ไม่มีดรหรณีหนังสือพิมพ์ทำให้เวลาดค้นข้อมูลต้องเปิดหนังสือพิมพ์ที่ละฉบับ ($\bar{X} = 3.04$) และคำค้นที่บรรณาธิการสร้างกับคำค้นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ไม่ตรงกัน ($\bar{X} = 2.96$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวพบว่า

บรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าวประสบปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูลในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของบรรณาธิการข่าว ได้แก่ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ของห้องสมุด ไม่มีการสร้างจุดเชื่อมกับเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 3.37$) ไม่มีดรหรณีหนังสือพิมพ์ ทำให้เวลาดค้นข้อมูลต้องเปิดหนังสือพิมพ์ที่ละฉบับ ($\bar{X} = 3.35$) และไม่มีดรหรณีบทข่าว ทำให้ไม่สะดวกในการค้นหบทข่าวที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.28$) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของผู้สื่อข่าว ได้แก่ ไม่มีดรหรณีหนังสือพิมพ์ ทำให้เวลาดค้นข้อมูลต้องเปิดหนังสือพิมพ์ที่ละฉบับ ($\bar{X} = 2.95$) คำค้นที่บรรณาธิการสร้างกับคำค้นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ไม่ตรงกัน ($\bar{X} = 2.88$) และไม่มีดรหรณีบทข่าว ทำให้ไม่สะดวกในการค้นหบทข่าวที่ต้องการ ($\bar{X} = 2.87$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นข้อมูล 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดไม่มีการสร้างจุดเชื่อมกับเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ ฯ ($\bar{X} = 3.64$) และปัญหาในระดับปานกลางมี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มีรายการสิ่งพิมพ์ ทำให้ไม่สะดวกในการค้นหาสิ่งพิมพ์ในศูนย์ข้อมูล ($\bar{X} = 3.18$) ไม่มีดรรชนีหนังสือพิมพ์ ทำให้เวลาค้นข้อมูลต้องเปิดหนังสือพิมพ์ทีละฉบับ ($\bar{X} = 3.10$) และคำค้นที่บรรณารักษ์สร้างกับคำค้นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ไม่ตรงกัน ($\bar{X} = 3.09$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 48)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 ปัญหาด้านอื่นๆ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 152 คน ถึงปัญหาด้านอื่นๆ ซึ่งจำแนกย่อยเป็น 3 ปัญหา พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ผู้ตอบในแต่ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 138 – 147 คน โดยปัญหาที่มีบุคลากรประสบจำนวนมากที่สุด (147 คน) คือ ปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ และปัญหาที่บุคลากรประสบจำนวนน้อยที่สุด (138 คน) คือ ปัญหาสถานที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศบางส่วนอยู่ห่างไกลทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้ นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 3 คนยังตอบว่าประสบปัญหาอื่นๆเพิ่มเติม ได้แก่ บรรณารักษกร 1 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 1 คน ระบุว่า ประสบปัญหาเรื่องอินเทอร์เน็ตของศูนย์ข้อมูลปิดวันเสาร์และวันอาทิตย์ และผู้สื่อข่าว 1 คน ระบุว่า ประสบปัญหาเรื่องโปรแกรมที่ศูนย์ข้อมูลใช้เพื่อเก็บข้อมูลไม่มีประสิทธิภาพจึงมักทำให้เกิดปัญหา

สำหรับระดับของปัญหาด้านอื่นๆ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.63$) เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ ($\bar{X} = 3.53$) และปัญหาระดับปานกลางมี 1 ปัญหา ได้แก่ สถานที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศบางส่วนอยู่ห่างไกลทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้ ($\bar{X} = 3.40$)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านอื่นๆตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวปรากฏผลดังนี้

บรรณารักษกรข่าวประสบปัญหาด้านอื่นๆ ในระดับมากเพียงระดับเดียว ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.82$) เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ ($\bar{X} = 3.57$) และสถานที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศบางส่วนอยู่ห่างไกลทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้ ($\bar{X} = 3.51$)

ผู้สื่อข่าวประสบปัญหาด้านอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.55$) และปัญหาในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ ($\bar{X} = 3.42$) และสถานที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศบางส่วนอยู่ห่างไกล ทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้ ($\bar{X} = 3.38$)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศประสบปัญหาด้านอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ใน

การสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ ($\bar{X} = 4.13$) เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูล มีจำนวนไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.79$) และปัญหาในระดับปานกลางมี 1 ปัญหาคือ สถานที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศบางส่วนอยู่ห่างไกลทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้ ($\bar{X} = 3.31$) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 49)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 49 ปัญหาด้านอื่นๆ

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N = 36			N = 100			N = 16			N = 152		
ปัญหา	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค	$\bar{X}$	SD	ปค
เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้น												
ข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ (N = 144)	3.82	1.18	ม	3.55	1.08	ม	3.79	1.05	ม	3.63	1.10	ม
เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้น												
ข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ (N = 147)	3.57	1.31	ม	3.42	1.22	ป	4.13	0.92	ม	3.53	1.23	ม
สถานที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศบางส่วนอยู่ห่าง												
ไกลทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้ (N = 138)	3.51	1.27	ม	3.38	1.19	ป	3.31	1.11	ป	3.40	1.19	ป
อื่นๆ (N = 3)												

2. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 53 คนได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ในด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านบริการ ด้านเครื่องมือช่วยค้น และด้านอื่นๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ มีบุคลากรฝ่ายข่าวให้ข้อเสนอแนะจำนวน 25 คน ดังนี้

1) ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ควรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ (11 คน) ได้แก่

- ภาพข่าว (7 คน)
- กฤตภาคข่าว (3 คน)
- บทข่าว (2 คน)
- รายงานประจำปีของหน่วยราชการ (1 คน)

2) ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆมีจำนวนน้อยเกินไป (9 คน) ได้แก่

- เทปบันทึกภาพ (6 คน)
- บทข่าว (3 คน)
- หนังสือพิมพ์ (1 คน)
- กฤตภาคข่าว (1 คน)

3) ควรเพิ่มจำนวนทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ (6 คน) ได้แก่

- หนังสือ และวารสารภาษาไทย (4 คน)
- วารสารภาษาอังกฤษ (2 คน)
- ฐานข้อมูลของสำนักข่าวซึ่งจะสามารถค้นหาข่าวย้อนหลังเป็นเวลานานๆได้ (1 คน)
- ฐานข้อมูลที่เป็นความรู้ทั่วไป เช่น สารานุกรม (1คน)
- เทปบันทึกเสียง (1 คน)

4) ควรเพิ่มเนื้อหาบางด้าน (2 คน) ได้แก่ เนื้อหาด้านคอมพิวเตอร์ (1 คน) และชีวประวัติ (1 คน)

5) ควรแยกภาพข่าวเป็นหมวดหมู่และระบุความสำคัญของภาพไว้เพื่อความสะดวกในการค้นหา (1 คน)

6) ต้องการทรัพยากรสารสนเทศย้อนหลัง 10 ปี ขึ้นไป (1 คน)

2.2 ด้านบริการ มีบุคลากรฝ่ายข่าวให้ข้อเสนอแนะจำนวน 26 คน ได้แก่

1) ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้นเพื่อประสิทธิภาพในการบริการ (7 คน)

2) เจ้าหน้าที่ควรมีประสิทธิภาพและค้นหาข้อมูลได้รวดเร็วกว่านี้ (7 คน)

3) ควรขยายเวลาในการให้บริการ (7 คน) โดย

- ให้บริการ 24 ชั่วโมง (4 คน)

- ขยายเวลาถึง 21.00 น. (2 คน)

- ให้บริการนอกเวลาทำการ (1 คน)

4) ควรมีคู่มือการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์อยู่ใกล้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสืบค้นได้ด้วยตนเอง (3 คน)

5) เจ้าหน้าที่บางคนมีความกระตือรือร้นในการบริการดี แต่บางคนต้องได้รับการปรับปรุง (3 คน)

6) ควรจัดระบบแถบบันทึกภาพข่าวให้ดีกว่านี้ เพื่อค้นหาได้ด้วยตนเองในกรณีเจ้าหน้าที่ไม่อยู่ (2 คน)

7) ควรจัดอบรมผู้ใช้บริการให้รับทราบถึงการทำงานและบริการของศูนย์ข้อมูล (2 คน)

8) ควรมีหนังสือแจ้งผู้ใช้บริการในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านการบริการของศูนย์ข้อมูล (1 คน)

9) ควรจัดระบบยืม-คืนแถบบันทึกภาพข่าวให้มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการสูญหาย (1 คน)

10) ควรมีการสรุปประเด็นข่าวให้พร้อมใช้งาน เนื่องจากปัจจุบันเป็นเพียงการนำข้อมูลจากหนังสือพิมพ์มารวมกันเท่านั้น (1 คน)

2.3 ด้านเครื่องมือช่วยค้น มีบุคลากรฝ่ายข่าวให้ข้อเสนอแนะจำนวน 11 คน ได้แก่

- 1) ควรปรับปรุงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการทำดรรชนีให้เหมาะสมกับงานข่าว เพื่อให้การค้นหามีประสิทธิภาพ (6 คน)
- 2) ควรปรับปรุงคำค้นที่เจ้าหน้าที่และบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ให้ตรงกัน (3 คน)
- 3) ควรจะมีเครื่องมือช่วยค้นอื่นๆ ให้ใช้ในกรณีที่เครื่องคอมพิวเตอร์เสีย (2 คน)
- 4) ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ประจำโต๊ะข่าว (2 คน)
- 5) คำค้นควรระบุรายละเอียดให้ชัดเจนถึงสถานที่ของเหตุการณ์หรือข่าว (1 คน)

2.4 ด้านอื่นๆ มีบุคลากรฝ่ายข่าวให้ข้อเสนอแนะจำนวน 28 คน ได้แก่

- 1) ควรนำคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูงเข้ามาใช้ (7 คน)
- 2) เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนน้อยเกินไป (6 คน)
- 3) ควรขยายพื้นที่ของศูนย์ข้อมูลให้กว้างขวางมากกว่านี้ (6 คน)
- 4) เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลควรมีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์มากกว่านี้ (4 คน)
- 5) ควรเชื่อมต่อระบบสืบค้นข้อมูลทั้งภาพและเนื้อหาผ่านระบบ LAN ของสถานี เพื่อให้ทุกคนสามารถค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเอง (4 คน)
- 6) เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลควรมีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์และมีความเข้าใจในงานข่าว (4 คน)
- 7) ควรมีการดูแลรักษาระบบคอมพิวเตอร์อย่างสม่ำเสมอ และควรรีบแก้ไขเมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์เสีย (3 คน)
- 8) ศูนย์ข้อมูลควรมีห้องที่เป็นสัดส่วน (1 คน)
- 9) ศูนย์ข้อมูลควรอยู่ติดกับฝ่ายข่าว (1 คน)
- 10) บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาข้อมูลที่เก็บ (1 คน)
- 11) ควรมีบุคลากรรับผิดชอบงานแต่ละงานอย่างชัดเจน และเป็นผู้ที่เหมาะสมกับงาน เช่น ห้องสมุดหนังสือ มีบรรณารักษ์ส่วนหนึ่งรับผิดชอบ และเทพบันทึกภาพข่าว มีบรรณารักษ์อีกส่วนหนึ่งรับผิดชอบเพื่อให้เข้าใจ ภาพข่าว สามารถจัดหมวดหมู่ภาพ และเลือกภาพประกอบข่าวโทรทัศน์ได้อย่างรวดเร็ว (1 คน)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครในด้านทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการสืบค้นข้อมูลและบริการที่ใช้ รวมทั้งปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าว โดยตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

2. บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร ประสบปัญหาศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ในระดั้มาก

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษากับบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 215 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 200 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 196 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 91.16 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ 7 สถานีที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 196 คน พบว่า เป็นผู้สื่อข่าวจำนวนมากที่สุด 120 คน (61.22 %) รองลงมาเป็น บรรณาธิการข่าว 47 คน (23.98 %) และน้อยที่สุดเป็นผู้แปลข่าวต่างประเทศ จำนวน 29 คน (14.80 %)

ประเภทข่าวที่รับผิดชอบ บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 48 คน (24.49%) รับผิดชอบข่าวต่างประเทศเป็นหลัก รองลงมา จำนวน 34 คน (17.35%) รับผิดชอบข่าวการเมือง และจำนวนน้อยที่สุด 9 คน (4.59%) รับผิดชอบข่าวการแพทย์และสาธารณสุข

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่าบรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าว จำนวนมากที่สุด 14 คน (29.79 %) และ 20 คน (16.67 %) ตามลำดับ รับผิดชอบข่าวการเมือง และบรรณาธิการข่าวจำนวนน้อยที่สุด 3 คน (6.78 %) รับผิดชอบข่าวกีฬา และผู้สื่อข่าว จำนวนน้อยที่สุด 1 คน (0.83%) เท่ากัน รับผิดชอบข่าวภัยพิบัติและข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ พบว่าทั้ง 29 คน (100.00%) รับผิดชอบข่าวต่างประเทศ

ประสบการณ์ในการทำข่าวโทรทัศน์ บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 52 คน (26.53%) มีประสบการณ์ 4-6 ปี รองลงมา จำนวน 47 คน (24.98%) มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป และน้อยที่สุด จำนวน 10 คน (5.10%) มีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวส่วนใหญ่ 26 คน (55.32 %) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 10 ปี ขึ้นไป และจำนวนน้อยที่สุด 5 คน (10.64%) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 1-3 ปี สำหรับผู้สื่อข่าว พบว่า จำนวนมากที่สุด 38 คน (31.67%) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 4-6 ปี และจำนวนน้อยที่สุด 9 คน (7.50%) มีประสบการณ์ในการทำข่าวน้อยกว่า 1 ปี ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ พบว่า จำนวนมากที่สุด 8 คน (27.59%) เท่ากัน มีประสบการณ์ในการทำข่าว 1-3 ปี และ 4-6 ปี และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (3.45%) มีประสบการณ์ในการทำข่าวน้อยกว่า 1 ปี

ผลการวิจัยในส่วนนี้เห็นได้ชัดเจนว่า บรรณาธิการข่าว เป็นตำแหน่งงานที่บุคลากรมีประสบการณ์ในการทำงานสูงกว่าอีก 2 ตำแหน่ง เนื่องจากการเป็นบรรณาธิการข่าว เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ และความชำนาญในด้านข่าวสูง และเป็นตำแหน่งสำคัญที่ต้องทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกและกลั่นกรองข่าวที่จะนำออกอากาศทางโทรทัศน์ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม การจะขึ้นสู่ตำแหน่งบรรณาธิการข่าวได้ จึงต้องผ่านประสบการณ์การทำงานมาหลายปี

การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 170 คน (86.73%) เคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ และจำนวนน้อย 26 คน (13.27%) ไม่เคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง คือ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศ ส่วนใหญ่เคยใช้ศูนย์ข้อมูล

โทรศัพท์ และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เคยใช้ โดยผู้สื่อข่าวเป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้เคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์มากที่สุด (91.67%) รองลงมา คือ บรรณาธิการข่าว (87.23%) และน้อยที่สุด คือ ผู้แปลข่าวต่างประเทศ (65.52%)

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 26 คนที่ไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ พบว่า จำนวนมากที่สุด 12 คน (46.15%) ระบุเหตุผลว่า ไม่มีข้อมูลที่ต้องการ รองลงมาจำนวน 8 คน (30.77%) ระบุว่าข้อมูลเก่าล้าสมัย และจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (7.69%) ระบุว่าไม่สามารถค้นข้อมูลได้รวดเร็วทันต่อความต้องการ

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนมากที่สุด (50.00%, 50.00% และ 40.00% ตามลำดับ) ระบุว่า ไม่มีข้อมูลที่ต้องการ ส่วนเหตุผลที่บรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าวจำนวนน้อยที่สุด 1 คนเท่ากัน (16.67% และ 10.00% ตามลำดับ) ระบุคือ ไม่สามารถค้นข้อมูลได้รวดเร็วทันต่อความต้องการและเหตุผลที่ผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (20.00%) ระบุคือ ไม่สามารถค้นหาภาพตามที่ต้องการได้

บุคลากรฝ่ายข่าวที่ไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ ระบุแหล่งข้อมูลอื่นที่ใช้ ดังนี้ บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 12 คน (46.15%) ใช้แหล่งข้อมูลส่วนตัว รองลงมาจำนวน 11 คน (42.31%) ใช้แหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (3.85%) เท่ากันใช้ศูนย์ข้อมูลของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น และศูนย์ข้อมูล/ห้องสมุดหนังสือพิมพ์

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว จำนวนมากที่สุด 4 คน (66.67%) ใช้แหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (16.67%) เท่ากันใช้แหล่งข้อมูลส่วนตัว และศูนย์ข้อมูลของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น

ผู้สื่อข่าวจำนวนมากที่สุด 7 คน (70.00%) ใช้แหล่งข้อมูลส่วนตัว และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (10.00%) เท่ากัน ใช้หอสมุดแห่งชาติ และศูนย์ข้อมูล/ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ ผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนครึ่งหนึ่ง 5 คน (50.00%) ใช้แหล่งข้อมูลของแผนกข่าว และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (10.00%) เท่ากันใช้สำนักข่าวไทยและหอสมุดแห่งชาติ

ความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ บุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 170 คน ที่เคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ พบว่า จำนวนมากที่สุด 77 คน (45.29%) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ทุกวัน

รองลงมาจำนวน 27 คน (15.88%) ใช้สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง และจำนวนน้อยที่สุด 4 คน (2.35%) ใช้เดือนละ 1 ครั้ง

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ส่วนใหญ่จำนวน 24 คน (58.54%) และ 13 คน (68.42%) ตามลำดับ และผู้สื่อข่าวจำนวนมากที่สุด 40 คน (36.36%) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ทุกวัน และจำนวนน้อยที่สุดมีความถี่ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ดังนี้ บรรณาธิการข่าว จำนวนน้อยที่สุด 3 คน (7.32%) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ผู้สื่อข่าวจำนวนน้อยที่สุด 3 คน (2.73%) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เดือนละ 1 ครั้ง ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (5.26%) เท่ากัน ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เดือนละ 2 – 3 ครั้ง และเดือนละ 1 ครั้ง

วัตถุประสงค์ในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ บุคลากรฝ่ายข่าว ส่วนใหญ่จำนวน 139 คน (81.76%) ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เพื่อค้นหาภาพข่าวประกอบรายการข่าว รองลงมาจำนวน 107 คน (62.94%) ค้นหาข้อมูลจากหนังสือ หรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลภูมิหลังของข่าว และจำนวนน้อยที่สุด 26 คน (15.29%) ค้นหาเทปบันทึกภาพรายการละคร

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศส่วนใหญ่อันดับแรกจำนวน 37 คน (90.24%) 86 คน (78.18%) และ 16 คน (84.21%) ตามลำดับ ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เพื่อค้นหาภาพข่าวเพื่อประกอบรายการข่าว และจำนวนน้อยที่สุด 6 คน (14.63%) 18 คน (16.36%) และ 2 คน (10.52%) ตามลำดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาเทปบันทึกภาพรายการละคร

2. การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์

การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ครอบคลุมทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการสืบค้นข้อมูล และบริการที่ใช้

1. ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้

ทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกเป็น ประเภท เนื้อหา อายุ และภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ

1.1 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ

ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ จำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ตารางที่ 18) ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภทในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวโดยทรัพยากรสารสนเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.88$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า ผู้สื่อข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้ทรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภทในระดับปานกลางเช่นเดียวกันโดยทรัพยากรสารสนเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.86$ และ 3.11 ตามลำดับ) ส่วนบรรณาธิการข่าว พบว่าใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ในระดับปานกลาง 2 ประเภท ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.85$) และวัสดุตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.76$) และในระดับน้อย 1 ประเภท ได้แก่ วัสดุไม่ตีพิมพ์ ($\bar{X} = 2.36$)

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้ทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ประเภท ได้แก่ วัสดุไม่ตีพิมพ์ ส่วนอีก 2 ประเภท ไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า มีบางส่วนสอดคล้องกับสมมติฐานและบางส่วนไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้วัสดุตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจาก วัสดุตีพิมพ์ เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีความสำคัญในการผลิตรายการข่าวสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งเท่าเทียมกัน และวัสดุตีพิมพ์บางประเภทบุคลากรฝ่ายข่าวใช้มากเหมือนกัน ผลการวิจัยจึงไม่ปรากฏความแตกต่างส่วนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อและจัดทำน้อย บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งจึงอาจใช้ไม่มากนัก ผลการวิจัยจึงไม่ปรากฏความแตกต่าง

สำหรับรายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปรากฏผลการใช้ ดังนี้

1.1.1 วัสดุตีพิมพ์

วัสดุตีพิมพ์จำแนกออกเป็น 9 ประเภทย่อย (ตารางที่ 19) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้วัสดุตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.84$) และบทข่าว ($\bar{X} = 3.75$) ในระดับปานกลางมี 4 ประเภท ได้แก่ กฤตภาคข่าว ($\bar{X} = 2.77$) วารสาร ($\bar{X} = 2.60$) หนังสือทั่วไปและหนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 2.52$) และในระดับน้อยมี 3 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แผนที่ ($\bar{X} = 2.30$)

สำหรับหนังสืออ้างอิงซึ่งจำแนกย่อยเป็น 4 ประเภท ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้หนังสืออ้างอิง ในระดับปานกลาง 2 ประเภท ได้แก่ นามสงเคราะห์ และพจนานุกรม ส่วนอีก 2 ประเภทใช้ในระดับน้อย โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หนังสือสถิติ

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณารักษารข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้วัสดุตีพิมพ์ในระดับมาก 2 ประเภทเช่นเดียวกัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ส่วนในระดับปานกลางและระดับน้อยปรากฏความแตกต่างกันดังนี้

บรรณารักษารข่าวใช้วัสดุตีพิมพ์ ในระดับปานกลาง 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วารสาร กฤตภาคข่าว และหนังสืออ้างอิง ตามลำดับ และในระดับน้อยมี 3 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แผนที่

ผู้สื่อข่าวใช้วัสดุตีพิมพ์ในระดับปานกลาง 1 ประเภท ได้แก่ กฤตภาคข่าวและใช้ในระดับน้อย 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หนังสือทั่วไป

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้วัสดุตีพิมพ์ ในระดับปานกลาง 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วารสาร หนังสืออ้างอิง และแผนที่ ตามลำดับ และในระดับน้อย มี 2 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผังรายการ ($\bar{X} = 2.27$)

สำหรับประเภทย่อยของหนังสืออ้างอิง พบว่า บรรณารักษารข่าวใช้พจนานุกรม และหนังสือสถิติในระดับปานกลาง ส่วนอีก 2 ประเภทใช้ในระดับน้อย ผู้สื่อข่าวใช้นามสงเคราะห์

ในระดับปานกลาง ส่วนอีก 3 ประเภท ใช้ในระดับน้อย และผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้พจนานุกรมในระดับมาก ส่วนอีก 3 ประเภท ใช้ในระดับน้อย

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้หนังสือพิมพ์ และบทข่าวในระดับมาก เนื่องจากสื่อตีพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีความสำคัญที่สุดในการผลิตข่าว บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนจำเป็นต้องอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน และอ่านวันละหลายฉบับ เพื่อตรวจสอบข่าวในแต่ละวัน และจับกระแสของข่าว หนังสือพิมพ์ยังเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ข้อมูลข่าวที่ทันสมัยที่สุด ส่วนบทข่าวใช้ประโยชน์ในการผลิตข่าวได้มาก โดยเฉพาะข่าวที่ยังอยู่ในความสนใจของประชาชนและเป็นข่าวต่อเนื่อง บุคลากรฝ่ายข่าวจำเป็นต้องตรวจดูการนำเสนอข่าวว่าได้เสนออะไรไปแล้วบ้าง และมีความคืบหน้าของข่าวอย่างไร

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) ที่พบว่า ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวัน ใช้หนังสือพิมพ์รายวันในระดับมาก ผลการวิจัย สวินยา นุ่นพันธ์ (2540) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจมีการใช้บริการห้องสมุดเพื่อใช้หนังสือพิมพ์มากที่สุด ผลการวิจัยของวันเพ็ญ สีนรุวงศ์ (2541) ที่พบว่าผู้บริหาร พนักงานฝ่ายต่างๆ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์มีความต้องการใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก และผลการวิจัยของ Herron (1986) ที่พบว่า รูปแบบสารสนเทศที่นักหนังสือพิมพ์ใช้มากที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่าความแตกต่างจากผลการวิจัยของ Ward, Hansen และ McLeod (1988) ที่พบว่า นักหนังสือพิมพ์ใช้กฤตภาคมากที่สุด

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของวัสดุตีพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้วัสดุตีพิมพ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ประเภท ได้แก่ วารสาร ส่วนอีก 8 ประเภท ไม่ปรากฏความแตกต่างสำหรับประเภทย่อยของหนังสืออ้างอิง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้หนังสืออ้างอิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ประเภท ได้แก่ พจนานุกรม และสารานุกรม ส่วนอีก 2 ประเภทย่อย ไม่ปรากฏความแตกต่าง

1.1.2 วัสดุไม่ตีพิมพ์

วัสดุไม่ตีพิมพ์ จำแนกออกเป็น 7 ประเภทย่อย (ตารางที่ 20) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับน้อย ในระดับมาก

มี 1 ประเภท คือ เทปบันทึกภาพขาว ($\bar{X} = 3.80$) และในระดับน้อยมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เทปบันทึกเสียง ($\bar{X} = 2.26$)

สำหรับเทปบันทึกภาพขาวซึ่งจำแนกย่อยออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เทปบันทึกภาพขาวที่ออกอากาศ และ เทปบันทึกภาพขาวที่ไม่ได้ออกอากาศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เทปบันทึกภาพขาวทั้ง 2 ประเภทในระดับมากได้แก่ เทปบันทึกภาพขาวที่ออกอากาศ ($\bar{X} = 3.93$) และเทปบันทึกภาพขาวที่ไม่ได้ออกอากาศ ($\bar{X} = 3.68$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวใช้วัสดุไม่ดีพิมพ์ในระดับมาก 1 ประเภท คือ เทปบันทึกภาพขาว ในระดับน้อย 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เทปบันทึกเสียงและในระดับน้อยที่สุดมี 1 ประเภท คือ ภาพยนตร์

ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้วัสดุไม่ดีพิมพ์ในระดับมาก 1 ประเภท เช่นเดียวกัน คือ เทปบันทึกภาพขาว และในระดับน้อย 6 ประเภทเช่นเดียวกัน โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้สื่อข่าว คือ เทปบันทึกเสียงและประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้แปลข่าวต่างประเทศ คือ สไลด์

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้งสามตำแหน่งใช้เทปบันทึกภาพขาวในระดับมาก และใช้วัสดุไม่ดีพิมพ์ประเภทอื่นๆในระดับปานกลาง และระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า เทปบันทึกภาพขาวเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากต่อการผลิตข่าวโทรทัศน์ ทั้งนี้เนื่องจากภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับสื่อประเภทโทรทัศน์ และการนำเสนอรายการข่าวจำเป็นต้องใช้ภาพข่าวประกอบเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ชมเกิดความสนใจและเข้าใจเรื่องราวได้ดี

ผลการวิจัยในส่วนนี้ ยังพบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของปริญานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) ซึ่งพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้เทปบันทึกภาพในระดับมาก

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของวัสดุไม่ดีพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้วัสดุไม่ดีพิมพ์ทุกประเภทไม่แตกต่างกัน

1.1.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

เมื่อพิจารณาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ประเภทย่อย (ตารางที่ 20) คือ ฐานข้อมูลซีดีรอมและฐานข้อมูลออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับคือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง ได้แก่ ฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 3.20$) และในระดับน้อย ได้แก่ ฐานข้อมูลซีดีรอม ($\bar{X} = 2.28$)

สำหรับฐานข้อมูลออนไลน์ซึ่งจำแนกย่อยออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ ฐานข้อมูลที่ทางศูนย์ข้อมูลจัดทำ และ ฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ทั้ง 2 ประเภทในระดับปานกลาง ได้แก่ ฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อ ($\bar{X} = 3.34$) และฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดทำ ($\bar{X} = 2.94$)

เมื่อจำแนกการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และฐานข้อมูลซีดีรอมในระดับปานกลาง ผู้สื่อข่าวใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ในระดับปานกลาง และใช้ฐานข้อมูลซีดีรอมในระดับน้อย ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ในระดับมาก และใช้ฐานข้อมูลซีดีรอมในระดับน้อย

สำหรับประเภทย่อยของฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้ฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดทำในระดับปานกลาง ส่วนฐานข้อมูลที่จัดซื้อ พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าวใช้ในระดับปานกลาง ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ในะดับมาก

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกันทั้ง 2 ประเภทใหญ่ และ 2 ประเภทย่อย

ผลการวิจัยในด้านประเภทย่อยของวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน มีเพียงส่วนน้อยที่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ซึ่งกำหนดว่า การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้ทรัพยากรสารสนเทศเกือบทุกประเภทย่อยไม่แตกต่างกัน ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ 8 ประเภทจาก 9 ประเภท คือ บทข่าว

กฤตภาคข่าว หนังสือพิมพ์ รายงานประจำปี หนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิง ผังรายการ แผนที่ วัสดุไม่ตีพิมพ์ทุกประเภท (7 ประเภท) ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว เทปบันทึกภาพรายการละคร ภาพยนตร์ ภาพถ่าย สไลด์ เทปบันทึกเสียง แผ่นซีดี และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 ประเภท ได้แก่ ฐานข้อมูลซีดีรอมและฐานข้อมูลออนไลน์ อาจเนื่องจากในการผลิตรายการข่าว บุคลากรฝ่ายข่าว ทุกตำแหน่งปฏิบัติงานอยู่กับข่าวเหมือนกัน และทรัพยากรสารสนเทศที่จำเป็นและมีความสำคัญ สำหรับการผลิตรายการข่าว บุคลากรทุกคนก็ต้องใช้เหมือนกัน ส่วนทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่มีความจำเป็นมากนัก ก็มีการใช้น้อยเหมือนกัน ผลการวิจัยจึงปรากฏว่าบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้ประเภทย่อยของทรัพยากรสารสนเทศไม่แตกต่างกัน

1.2 เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ

เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศจำแนกออกเป็น 8 เนื้อหา (ตารางที่ 21) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาษา ($\bar{X} = 3.15$) สังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.04$) และภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 2.85$) และในระดับน้อยมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ศาสนา ($\bar{X} = 2.47$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการ ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือระดับปานกลางและระดับน้อย โดย บรรณาธิการข่าวใช้เนื้อหาในระดับปานกลาง 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สังคมศาสตร์ ภาษา และภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ตามลำดับ และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

ผู้สื่อข่าว ใช้เนื้อหาในระดับปานกลาง 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาษา สังคมศาสตร์ และภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ และในระดับน้อยมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ศิลปะ

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาในระดับปานกลาง 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาษา สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ศาสนา

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของปริญานูช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ ใช้เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ความรู้ทั่วไป และภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ แต่แตกต่างจากผลงานวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) ที่พบว่าเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ที่ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันใช้ คือ สื่อสารมวลชน เกร็ดความรู้ และรัฐศาสตร์

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 เนื้อหา ได้แก่ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ส่วนอีก 6 เนื้อหาไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน มีเพียงส่วนน้อยที่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพแตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหา ศาสนา ภาษา เทคโนโลยี ศิลปะ วรรณคดีและวาทศิลป์ และภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจาก เป็นเนื้อหาที่สถานีโทรทัศน์ไม่มุ่งเน้นการผลิต ซึ่งหากพิจารณาจากการจำแนกสายงานข่าวของสถานีโทรทัศน์แล้ว จะเห็นได้ว่าไม่มีการแบ่งสายงานข่าวในเนื้อหาเหล่านี้ เนื้อหาต่าง ๆ ดังกล่าวทั้ง 6 เนื้อหา เป็นเพียงเนื้อหาซึ่งใช้เสริมเพื่อการค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าวบางข่าว ดังนั้น บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งจึงใช้เนื้อหาข่าวทั้ง 6 เนื้อหา ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเนื้อหาย่อยของ เนื้อหาสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เทคโนโลยี ศิลปะ และภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ปรากฏผลการใช้ ดังนี้

1.2.1 เนื้อหาสังคมศาสตร์

เนื้อหาสังคมศาสตร์ จำแนกย่อยออกเป็น 7 เนื้อหา (ตารางที่ 23) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาย่อยสังคมศาสตร์ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือการเมือง ($\bar{X} = 3.52$) และในระดับปานกลางมี 6 เนื้อหา โดยเนื้อหา

ย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.24$) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 3.07$) และ อาชญากรรม ($\bar{X} = 3.02$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณารักษ์ข่าวใช้ เนื้อหาย่อย 2 ระดับคือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ การเมือง และในระดับปานกลางมี 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เศรษฐกิจ อาชญากรรม และการศึกษา

ผู้สื่อข่าว ใช้เนื้อหาย่อยทั้ง 7 เนื้อหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดย เนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ และอาชญากรรม

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้เนื้อหาย่อย 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 3 เนื้อหา ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เศรษฐกิจ และการเมือง ในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การทหาร และในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา ได้แก่ การพัฒนาชุมชน

การที่ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ข่าวและผู้สื่อข่าวใช้เนื้อหาด้านการเมือง ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่าสอดคล้องกับประเภทข่าวที่รับผิดชอบ คือทั้งบรรณารักษ์ข่าวและผู้สื่อข่าวจำนวนมากที่สุดรับผิดชอบข่าวการเมืองจึงใช้เนื้อหา ด้านการเมืองมาก ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศซึ่งพบว่าใช้เนื้อหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระดับมาก ก็สอดคล้องกับประเภทข่าวที่รับผิดชอบคือข่าวต่างประเทศ

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาย่อยด้านสังคมศาสตร์ ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาย่อยด้านสังคมศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 เนื้อหาย่อย ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการทหาร ส่วนอีก 5 เนื้อหาย่อยไม่ปรากฏความแตกต่าง

1.2.2 เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ จำแนกย่อยออกเป็น 2 เนื้อหา (ตารางที่ 24) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ เนื้อหาย่อยวิทยาศาสตร์ธรรมชาติทั้ง 2 เนื้อหาในระดับน้อยเพียงระดับเดียวโดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อุตุนิยมวิทยา ($\bar{X} = 2.49$) และ ดาราศาสตร์ ($\bar{X} = 2.40$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ใช้ เนื้อหาย่อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลาง ได้แก่ อุตุนิยมวิทยา และในระดับน้อย ได้แก่ ดาราศาสตร์

ผู้สื่อข่าวใช้เนื้อหาย่อยทั้ง 2 เนื้อหาในระดับน้อย โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อุตุนิยมวิทยา

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้เนื้อหาย่อยทั้ง 2 เนื้อหาในระดับปานกลางโดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อุตุนิยมวิทยา

ผลการวิจัยในส่วนนี้ ซึ่งพบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติในระดับน้อย ปรากฏผลว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชันนนา ผสมกุลศิลป์ (2532) ที่พบว่า เนื้อหาของเอกสารที่ผู้เขียนบทความประจำใช้ในระดับน้อย คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาย่อยด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาย่อยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 เนื้อหา ได้แก่ ดาราศาสตร์ ส่วนอีก 1 เนื้อหา ไม่ปรากฏความแตกต่าง

1.2.3 เนื้อหาเทคโนโลยี

เนื้อหาเทคโนโลยี จำแนกย่อยออกเป็น 4 เนื้อหา (ตารางที่ 24) ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาย่อยเทคโนโลยี 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลาง มี 3 เนื้อหา ได้แก่ แพทยศาสตร์และสาธารณสุข ($\bar{X} = 2.84$) คอมพิวเตอร์ และโทรคมนาคม ($\bar{X} = 2.81$) และเกษตร ($\bar{X} = 2.69$) ในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.19$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ใช้เนื้อหาย่อยทั้ง 4 เนื้อหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว ได้แก่ แพทยศาสตร์และสาธารณสุข และคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม ($\bar{X} = 2.91$ เท่ากัน) เกษตร ($\bar{X} = 2.79$) และวิศวกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.51$)

ผู้สื่อข่าวใช้เนื้อหาลำดับ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา ได้แก่ คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม เกษตร และแพทยศาสตร์และสาธารณสุขตามลำดับ ในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาลำดับ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 2 เนื้อหา ได้แก่ แพทยศาสตร์และสาธารณสุข และคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม ตามลำดับ และในระดับน้อยมี 2 เนื้อหาโดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาลำดับด้านเทคโนโลยีที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาลำดับทุกเนื้อหาไม่แตกต่างกัน

1.2.4 เนื้อหาศิลปะ

เนื้อหาศิลปะจำแนกย่อยเป็น 6 เนื้อหา (ตารางที่ 26) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาลำดับศิลปะ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 เนื้อหาได้แก่ กีฬา ($\bar{X} = 2.67$) และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ดนตรี ($\bar{X} = 2.46$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าว ใช้เนื้อหาลำดับ 2 ระดับเช่นเดียวกันคือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 เนื้อหาได้แก่ กีฬา และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ดนตรี

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาลำดับทั้ง 6 เนื้อหาในระดับน้อยเพียงระดับเดียว โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ดนตรี

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาลำดับด้านศิลปะที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาลำดับแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 เนื้อหา ได้แก่ กีฬา ส่วนอีก 5 เนื้อหาลำดับไม่ปรากฏความแตกต่าง

1.2.5 เนื้อหาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์

เนื้อหาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ จำแนกย่อยออกเป็น 3 เนื้อหา (ตารางที่ 27) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาย่อยทุกเนื้อหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว ได้แก่ ประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 2.96$) ชีวประวัติ ($\bar{X} = 2.93$) และภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.85$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้เนื้อหาย่อยทุกเนื้อหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยเนื้อหาย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบรรณาธิการข่าว ได้แก่ชีวประวัติ ส่วนเนื้อหาย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ได้แก่ ประวัติศาสตร์

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเนื้อหาย่อยด้านภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาย่อยทุกเนื้อหาไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยในด้านเนื้อหาย่อยของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานมีเพียงส่วนน้อยที่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้เนื้อหาย่อยส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ เนื้อหาย่อยการเมือง เศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน อาชญากรรม การศึกษาดาราศาสตร์ อุตุนิยมวิทยา แพทยศาสตร์และสาธารณสุข วิศวกรรมศาสตร์ คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม เกษตร สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ดนตรี ศิลปะการแสดง ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว ชีวประวัติและประวัติศาสตร์ อาจเนื่องจากการผลิตข่าวโทรทัศน์มีเนื้อหาหลากหลาย บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งต่างก็ต้องรับผิดชอบข่าวที่หลากหลายที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน การใช้สารสนเทศในเนื้อหาต่างๆ เพื่อตอบสนองการทำข่าวจึงไม่แตกต่างกัน

1.3 ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ

ในด้านภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ จำแนกออกเป็น 2 ภาษา (ตารางที่ 28) ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด และระดับปานกลาง โดยใช้ภาษาไทยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าว ใช้ภาษาไทยในระดับมากที่สุด และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ภาษาอังกฤษในระดับมากที่สุด และใช้ภาษาไทยในระดับมาก

การที่ผลการวิจัยพบว่าบรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าวใช้ภาษาไทยในระดับมากที่สุด และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปริญญาชวลอวุฒินันท์ (2535) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทยในระดับมาก และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะบรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าวรับผิดชอบแต่ข่าวในประเทศ ซึ่งเป็นข่าวภาษาไทย จึงไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษมาก ซึ่งต่างจากผู้แปลข่าวต่างประเทศที่ต้องรับผิดชอบข่าวต่างประเทศ และต้องแปลข่าวต่างประเทศเป็นภาษาไทย และการแปลข่าวต้องมีความเข้าใจ ไวยากรณ์และคำศัพท์เป็นอย่างดี ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จึงทำให้ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาอังกฤษในระดับมากที่สุด และใช้ภาษาไทยในระดับมาก

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของภาษาของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้ภาษาของทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ผลการวิจัยในส่วนนี้ จึงพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่าการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

1.4 อายุของทรัพยากรสารสนเทศ

อายุทรัพยากรสารสนเทศจำแนกออกเป็น 6 ช่วงอายุ (ตารางที่ 29) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศในแต่ละช่วงอายุ 3 ระดับ คือระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดย ในระดับมากมี 1 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุไม่เกิน 1 เดือน ($\bar{X} = 4.32$) ในระดับปานกลางมี 3 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 1 - 3 เดือน ($\bar{X} = 3.41$) อายุ 4-6 เดือน ($\bar{X} = 2.98$) และ อายุ 7-9 เดือน ($\bar{X} = 2.66$) ในระดับน้อยมี 2 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 10 - 12 เดือน ($\bar{X} = 2.47$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณารักษารุ่นอาวุโสใช้ทรัพยากรสารสนเทศในช่วงอายุต่างๆ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับมากมี 2 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุไม่เกิน 1 เดือน และอายุ 1-3 เดือน ในระดับปานกลางมี 2 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 4 - 6 เดือน และอายุ 7-9 เดือน ในระดับน้อยมี 2 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 10 - 12 เดือน

ผู้สื่อข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศในช่วงอายุต่างๆ 3 ระดับ เช่นเดียวกับบรรณารักษารุ่นอาวุโส โดยในระดับมากมี 1 ช่วงอายุ คือ สารนิเทศอายุไม่เกิน 1 เดือน ในระดับปานกลางมี 3 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 1 - 3 เดือน อายุ 4-6 เดือน และอายุ 7-9 เดือน ตามลำดับ และในระดับน้อยมี 2 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 10 - 12 เดือน

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้ทรัพยากรสารสนเทศในช่วงอายุต่างๆ 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลางและระดับน้อย โดยในระดับมากที่สุดมี 1 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุไม่เกิน 1 เดือน ในระดับมากมี 1 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 1 - 3 เดือน ในระดับปานกลางมี 3 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุ 4 - 6 เดือน และในระดับน้อยมี 1 ช่วงอายุ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศอายุมากกว่า 1 ปี

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้ทรัพยากรสารสนเทศอายุไม่เกิน 1 เดือน ในระดับมาก และใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีอายุมากขึ้นในระดับรองลงไป

ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าทรัพยากรสารนิเทศใหม่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการผลิตข่าว เนื่องจากการผลิตข่าวต้องการความทันสมัย ความใหม่ ความสดของข่าว ดังนั้นทรัพยากรสารนิเทศใหม่จึงถูกใช้มากที่สุด ในขณะที่ทรัพยากรสารนิเทศที่อายุมากก็จะถูกใช้น้อยลงตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า สอดคล้องกับการงานวิจัยของ ปรียานุช คอลอวุฒิวัฒน์ (2535) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้สารนิเทศอายุไม่เกิน 1 เดือนในระดับมาก และใช้สารนิเทศในช่วงอายุอื่นๆในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) ที่พบว่าผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันใช้เอกสารใหม่ที่มีอายุไม่เกิน 6 เดือนในระดับมาก

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของอายุทรัพยากรสารนิเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้อายุทรัพยากรสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ช่วงอายุ คือ ทรัพยากรสารนิเทศอายุ 1 - 3 เดือน ส่วนอีก 5 ช่วงอายุ ไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงพบว่า ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

การที่ผลการวิจัยส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้ทรัพยากรสารนิเทศที่มีอายุในช่วงต่างๆไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทำงานอยู่กับข่าวซึ่งเป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน จึงใช้ทรัพยากรสารนิเทศใหม่ๆเช่นเดียวกัน ในขณะที่ทรัพยากรสารนิเทศซึ่งมีอายุมากขึ้นจะมีการใช้งานน้อยลงตามลำดับ จึงทำให้อายุของสารนิเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้ไม่แตกต่างกัน

2. วิธีการสืบค้นข้อมูล

วิธีการสืบค้นข้อมูล ครอบคลุมประเภทของเครื่องมือช่วยค้น รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้นที่ใช้ ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูล และการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

2.1 ประเภทของเครื่องมือช่วยค้นที่ใช้

เครื่องมือช่วยค้นที่ใช้จำแนกออกเป็น 5 ประเภท (ตารางที่ 30) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เครื่องมือช่วยค้น 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท ได้แก่ ดรรชนีภาพข่าว / คิวภาพ ($\bar{X} = 3.55$) และในระดับปานกลางมี 4 ประเภท ได้แก่ รายการสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 2.99$) ดรรชนีบทข่าว และดรรชนีหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 2.90$ เท่ากัน) และดรรชนีกฤตภาค/ข่าวตัด ($\bar{X} = 2.69$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้เครื่องมือช่วยค้น 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท ได้แก่ ดรรชนีภาพข่าว / คิวภาพ และในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ดรรชนีหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ เครื่องมือช่วยค้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณาธิการข่าวยังมีอีก 1 ประเภท คือ ดรรชนีบทข่าว ส่วนผู้สื่อข่าวใช้เครื่องมือช่วยค้นทั้ง 5 ประเภทในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ดรรชนีภาพข่าว / คิวภาพ รายการสิ่งพิมพ์ และดรรชนีบทข่าว ตามลำดับ

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยในด้านทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ ซึ่งพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เทปบันทึกภาพข่าวในระดับมาก จึงทำให้ใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทดรรชนีภาพข่าว/คิวภาพ ในระดับที่สูงกว่าเครื่องมือช่วยค้นแบบอื่นๆ

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประเภทของเครื่องมือช่วยค้นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้เครื่องมือช่วยค้นทุกประเภท ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่าการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

การที่ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้เครื่องมือช่วยค้นทั้ง 5 ประเภทไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากทรัพยากรสารสนเทศสำคัญที่บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้เป็นทรัพยากรประเภทเดียวกัน ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว หนังสือพิมพ์ บทข่าว กฤตภาค/ข่าวตัดและหนังสือ ดังนั้นบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งจึงมีความจำเป็นในการใช้เครื่องมือช่วยค้นทั้ง 5 ประเภทเพื่อเข้าถึงสารนิเทศดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว

2.2 รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้นที่ใช้

รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้นที่ใช้จำแนกออกเป็น 8 ประเภท (ตารางที่ 31) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้น 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.62$) ในระดับปานกลางมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปเล่ม ($\bar{X} = 2.62$) และในระดับน้อยมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบบัตร ($\bar{X} = 2.11$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวใช้รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้น 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และรูปเล่ม ตามลำดับและในระดับน้อยมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบบัตร ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้น 3 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ในระดับปานกลางมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปเล่ม และในระดับน้อยมี 1 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบบัตร

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เครื่องมือช่วยค้นในรูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ในระดับมาก อาจเนื่องจากศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ทุกแห่งได้นำฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการสืบค้นข้อมูล โดยเฉพาะในการทำตรวจหน้าภาพข่าว/คิวภาพ ในขณะที่เดียวกัน เทปบันทึกภาพข่าวก็เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้มาก จึงจำเป็นที่บุคลากรฝ่ายข่าวต้องใช้ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของรูปแบบของเครื่องมือช่วยค้นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เครื่องมือช่วยค้นทุกรูปแบบไม่แตกต่างกัน

ผลวิจัยในส่วนนี้จึงพบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

การที่ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้นทั้ง 3 ประเภท ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากเครื่องมือช่วยค้นแต่ละรูปแบบสร้างขึ้นสำหรับทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆของศูนย์ข้อมูลเหมือนกัน ดังนั้นหากบุคลากรฝ่ายข่าวต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทใด ก็ต้องสืบค้นจากเครื่องมือช่วยค้นรูปแบบนั้นๆที่ศูนย์ข้อมูลสร้าง จึงทำให้บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เครื่องมือช่วยค้นรูปแบบต่างๆไม่แตกต่างกัน

2.3 ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูล

ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูลที่ใช้ จำแนกออกเป็น 5 ทางเลือก (ตารางที่ 32) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสืบค้นข้อมูลจากทั้ง 5 ทางเลือกในระดับปานกลางระดับเดียว โดยทางเลือกในการสืบค้นข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวเรื่อง ($\bar{X} = 3.40$) ชื่อเรื่อง ($\bar{X} = 3.38$) และคำสำคัญ ($\bar{X} = 3.20$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวใช้ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูลทั้ง 5 ทางเลือกในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยทางเลือกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และคำสำคัญ ตามลำดับ ผู้สื่อข่าวใช้ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูล 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 ทางเลือก โดยทางเลือกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หัวเรื่องและชื่อเรื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากัน) คำสำคัญ และ วันเดือนปี และในระดับน้อยมี 1 ทางเลือก ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูล 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 ทางเลือก ได้แก่ คำสำคัญ หัวเรื่อง และชื่อเรื่อง ตามลำดับ ในระดับปานกลางมี 2 ทางเลือก โดยทางเลือกในการสืบค้นข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทางเลือกที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ในการสืบค้นข้อมูล พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ทางเลือก คือ คำสำคัญ ส่วนอีก 4 ทางเลือกไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลวิจัยในส่วนนี้จึงพบว่าส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

การที่ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้ทางเลือก หัวเรื่อง ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และวันเดือนปีไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากการสืบค้นข้อมูล บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง สืบค้นข้อมูลด้วยวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ ค้นหาภาพประกอบรายการข่าว และค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว ดังนั้นในการสืบค้นข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ จึงมักใช้ทางเลือกในการสืบค้นเหมือนกัน โดยใช้ทางเลือก หัวเรื่องและชื่อเรื่องเป็นหลัก และใช้ทางเลือกชื่อผู้แต่งและวันเดือนปีในระดับรองลงมา

2.4 การสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

การสืบค้นข้อมูลอินเทอร์เน็ต ครอบคลุมประสบการณ์การสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต วัตถุประสงค์ในการสืบค้นข้อมูล และการใช้เว็บไซต์ในการสืบค้นข้อมูล

2.4.1 ประสบการณ์การสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 163 คน (95.88%) เคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต และส่วนน้อย จำนวน 7 คน (4.12%) ไม่เคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่ จำนวน 39 คน (95.12%) และ 105 คน (95.45%) ตามลำดับ เคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่เคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ พบว่า เคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตทุกคน (100.00%)

2.4.2 วัตถุประสงค์ในการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 158 คน (96.93%) สืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตด้วยวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเขียนข่าว รองลงมา จำนวน 143 คน (87.73%) มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบข่าวที่กำลังเกิดขึ้น และน้อยที่สุด จำนวน 79 คน (48.47%) มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข่าวต่างประเทศ

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศส่วนใหญ่จำนวน 38 คน (97.44%) 102 คน (97.14%) และ

18 คน (97.74%) ตามลำดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเขียนข่าว และจำนวนน้อยที่สุด 22 คน (56.41%) 44 คน (41.90%) และ 13 คน (68.42%) ตามลำดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข่าวต่างประเทศ

2.4.3 การใช้เว็บไซต์ในการสืบค้นข้อมูล

การใช้เว็บไซต์ในการสืบค้นข้อมูลได้จำแนกเว็บไซต์ออกเป็น 22 เว็บไซต์ (ตารางที่ 35) ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้เว็บไซต์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 3 เว็บไซต์ ได้แก่ สำนักข่าวไทย ($\bar{X} = 3.75$) CNN ($\bar{X} = 3.70$) และ REUTERS ($\bar{X} = 3.54$) ในระดับปานกลางมี 14 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มติชน ($\bar{X} = 3.39$) AP ($\bar{X} = 3.33$) และไทยรัฐ ($\bar{X} = 3.16$) และในระดับน้อยมี 5 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ VOA ($\bar{X} = 2.48$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวใช้เว็บไซต์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 4 เว็บไซต์ ได้แก่ REUTERS, CNN สำนักข่าวไทย และมติชน ในระดับปานกลางมี 14 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ AP, BISNEWS และไทยรัฐ และในระดับน้อยมี 4 เว็บไซต์ ผู้สื่อข่าวใช้เว็บไซต์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 เว็บไซต์ ได้แก่ สำนักข่าวไทย และมติชน ในระดับปานกลางมี 13 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ CNN, REUTERS และไทยรัฐ และในระดับน้อยมี 7 เว็บไซต์ ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้เว็บไซต์ 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และ ระดับน้อยที่สุด ในระดับมากที่สุดมี 1 เว็บไซต์ ได้แก่ CNN ในระดับมากมี 4 เว็บไซต์ ได้แก่ REUTERS, AP, AFP และ BBC ในระดับปานกลางมี 5 เว็บไซต์ โดยเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ABC, สำนักข่าวไทย และ THE NATION และในระดับน้อยมี 10 เว็บไซต์และในระดับน้อยที่สุดมี 2 เว็บไซต์

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการใช้เว็บไซต์ของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้เว็บไซต์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 11 เว็บไซต์ ได้แก่ BBC, CNN, ABC, REUTERS, AP, AFP, LIVESCORE, BISNEWS สำนักข่าวไทย มติชน และสยามกีฬา ส่วนอีก 11 เว็บไซต์ไม่ปรากฏความแตกต่าง

ผลวิจัยในส่วนนี้จึงพบว่า มีทั้งสองคัล่องและไม่สองคัล่องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่าการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าว ต่างประเทศ

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้เว็บไซต์ 11 เว็บไซต์ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ VOA, BANGKOK POST, THE NATION, ไทยรัฐ เดลินิวส์ ไทยโพสต์ แนวหน้า ผู้จัดการ ฐานเศรษฐกิจ กรุงเทพธุรกิจ และสยามธุรกิจ อาจเนื่องจากเว็บไซต์ดังกล่าว ข้างต้น ส่วนใหญ่เป็นเว็บไซต์ที่เน้นเนื้อหาด้านเศรษฐกิจ ในขณะที่เว็บไซต์ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ ไทยโพสต์ และแนวหน้า เน้นข่าวทั่วไป ส่วนเว็บไซต์ VOA เน้นเฉพาะเรื่องของสหรัฐอเมริกา เป็นหลัก จึงทำให้การสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ เหล่านี้มีไม่มากนัก ผลการใช้ของบุคลากร ฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง จึงไม่แตกต่างกัน

3. บริการ

บริการที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ ครอบคลุมประเภทของบริการที่ใช้ ลักษณะการใช้ บริการแต่ละประเภท และช่วงเวลาที่ใช้บริการศูนย์ข้อมูล

3.1 ประเภทของบริการที่ใช้

ประเภทของบริการที่ใช้จำแนกออกเป็น 5 ประเภท (ตารางที่ 36) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้บริการของศูนย์ข้อมูล 2 ระดับ คือ ระดับปานกลางและระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริการ ตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ($\bar{X} = 3.02$) บริการยืม-คืน ($\bar{X} = 2.97$) และบริการสืบค้นฐานข้อมูล ($\bar{X} = 2.95$) ในระดับน้อยมี 1 ประเภท ได้แก่ บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น ($\bar{X} = 2.14$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่าบรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าวใช้บริการในระดับปานกลาง 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของ บรรณาธิการข่าว ได้แก่ บริการยืม-คืน และประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้สื่อข่าว ได้แก่ บริการ ตอบคำถามและช่วยค้นคว้า และในระดับน้อยมี 1 ประเภทเช่นเดียวกัน ได้แก่ บริการสอน การใช้เครื่องมือช่วยค้น ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้บริการในระดับมาก 2 ประเภท ได้แก่

บริการยืม-คืน และบริการสืบค้นฐานข้อมูล ในระดับปานกลางมี 2 ประเภท ได้แก่ บริการทำสำเนา และบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า และในระดับน้อยมี 1 ประเภท ได้แก่ บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประเภทบริการที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้บริการทุกประเภทไม่แตกต่างกัน

ผลวิจัยในส่วนนี้จึง พบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่าการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้บริการศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ทุกประเภท ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจาก บริการทุกประเภทต่างก็มีส่วนในการสนับสนุนการผลิตข่าวโทรทัศน์ เช่นการยืม-คืนเทปบันทึกภาพข่าว การค้นคว้าข้อมูลของบุคคลที่เป็นข่าว การสืบค้นฐานข้อมูลเพื่อให้ได้ภาพข่าวที่ต้องการ การทำสำเนาบทข่าวเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนข่าว หรือเข้ารับการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น และในการใช้บริการแต่ละประเภท บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งก็ใช้เฉพาะในส่วนข้อมูลข่าวที่ต้องการเท่านั้น จึงทำให้บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้บริการศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน

3.2 ลักษณะการใช้บริการแต่ละประเภท

ผลการวิจัยในส่วนนี้ครอบคลุมลักษณะการบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า บริการยืม-คืน บริการทำสำเนา บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น และบริการสืบค้นฐานข้อมูล

3.2.1 บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า

จำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ข้อ คือลักษณะการใช้บริการ และลักษณะของคำถามที่สอบถาม

1) ลักษณะการใช้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 132 คน ซึ่งตอบว่าใช้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 111 คน (84.09%) มาติดต่อด้วยตนเอง และจำนวน 79 คน (59.85%)โทรศัพท์ติดต่อให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นข้อมูลที่ต้องการมาให้

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวที่มาติดต่อด้วยตนเอง พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 94 คน (71.21%) ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการให้

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ทั้งสามตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศ ส่วนใหญ่ 25 คน (83.33%) 74 คน (84.09%) และ 12 คน (85.71%) ตามลำดับ มาติดต่อด้วยตนเอง และจำนวน 21 คน (70.00%) 48 คน (54.54%) และ 10 คน (71.43%) ตามลำดับ โทรศัพท์ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการมาให้

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งที่มาติดต่อด้วยตนเอง พบว่า ส่วนใหญ่ ได้แก่ บรรณาธิการข่าว 23 คน (76.67%) ผู้สื่อข่าว จำนวน 63 คน (71.59%) และผู้แปลข่าวต่างประเทศ จำนวน 8 คน (57.14%) ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นคว้าข้อมูลให้

จากการที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่ใช้บริการตอบคำถาม และช่วยค้นคว้าโดยมาติดต่อด้วยตนเอง ปรากฏว่าแตกต่างจากผลการวิจัยของ Ward , Hansen และ Mcleod (1987) ที่พบว่า ห้องสมุดให้บริการช่วยค้นคว้าทางโทรศัพท์แก่นักหนังสือพิมพ์มากที่สุด

2) ลักษณะของคำถามที่สอบถามกับศูนย์ข้อมูล

สำหรับลักษณะของคำถามที่สอบถามกับศูนย์ข้อมูลของบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 132 คน พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 90 คน (68.18%) ถามคำถามที่ต้องการการค้นคว้าข้อมูลอย่างลึกซึ้ง เช่น ความเป็นมาในการขุดคอคอดกระ เป็นต้น และจำนวนน้อย 62 คน (46.97%) ถามคำถามทั่วไป เช่น วัน เดือน ปี เกิดของบุคคลสำคัญ

เมื่อจำแนกลักษณะของคำถามที่สอบถามกับศูนย์ข้อมูลตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้งสามตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศส่วนใหญ่ 23 คน (76.67%) 57 คน (64.77%) และ 10 คน (71.43%) ตามลำดับ ถามคำถามที่ต้องการการค้นคว้าข้อมูลอย่างลึกซึ้ง เช่น ความเป็นมาในการขุดคอคอดกระ เป็นต้น และจำนวน 18 คน (60.00%) 38 คน (43.18%) และ 6 คน (42.86%) ตามลำดับ ถามคำถามทั่วไป เช่น วัน เดือน ปี เกิดของบุคคลสำคัญ

3.2.2 บริการยืม – คืน

ผลการวิจัยในด้านบริการยืม-คืน ครอบคลุม ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวขอยืม และระยะเวลาในการขอยืม

1) ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ขอยืม

บุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 118 คน ที่ใช้บริการยืม-คืน พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวขอยืมมากที่สุด มี 11 ประเภท โดยประเภทที่ขอยืมมากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว (150 คะแนน) หนังสือพิมพ์ (57 คะแนน) และบทข่าว (49 คะแนน)

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณารักษ์ข่าวขอยืมมากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว (39 คะแนน) กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด (12 คะแนน) และบทข่าว (7 คะแนน) ทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้สื่อข่าวขอยืมมากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว (92 คะแนน) หนังสือพิมพ์ (46 คะแนน) และบทข่าว (40 คะแนน) ส่วนทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้แปลข่าวต่างประเทศขอยืมมากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว (19 คะแนน) หนังสือทั่วไป (7 คะแนน) และหนังสือพิมพ์ (5 คะแนน)

2) ระยะเวลาในการขอยืมทรัพยากรสารสนเทศ

สำหรับระยะเวลาในการขอยืมทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศประเภท บทข่าว หนังสือพิมพ์ วารสาร และเทปบันทึกข่าว บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดขอยืม โดยเฉลี่ยแต่ละครั้ง 1 วัน กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด (6 คนเท่ากัน) ขอยืมโดยเฉลี่ยแต่ละครั้ง 1 วัน 2 วัน และ 3 วัน หนังสือทั่วไป พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด (5 คน เท่ากัน) ขอยืม โดยเฉลี่ยแต่ละครั้ง 1 วัน และ 7 วัน ส่วนเทปบันทึกเสียง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวระยะเวลาในการยืม แต่ละครั้งเพียงความถี่เดียว คือ 1 วัน

3.2.3 บริการทำสำเนา

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 111 คน ที่ใช้บริการทำสำเนา พบว่า ขอทำสำเนา ทรัพยากรสารสนเทศจำนวน 11 ประเภท ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ 7 ประเภท วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ประเภท

และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 1 ประเภท โดยทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวขอทำสำเนามากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว (97 คะแนน) บทข่าว (60 คะแนน) และหนังสือพิมพ์ (55 คะแนน)

เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่บรรณาธิการข่าว ขอทำสำเนามากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่ กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด (17 คะแนน) บทข่าว (14 คะแนน) และ หนังสือพิมพ์และเทปบันทึกภาพข่าว (12 คะแนนเท่ากัน) ทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้สื่อข่าวขอทำสำเนามากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว (78 คะแนน) บทข่าว (44 คะแนน) และ หนังสือพิมพ์ (41 คะแนน) ส่วนทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้แปลข่าวต่างประเทศขอทำสำเนามากที่สุด 3 อันดับแรก โดยพิจารณาจากค่าคะแนน ได้แก่ หนังสือทั่วไปและเทปบันทึกภาพข่าว (7 คะแนนเท่ากัน) กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด (5 คะแนน) และบทข่าว หนังสือพิมพ์ และวารสาร (2 คะแนนเท่ากัน)

3.2.4 บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 114 คน ที่ใช้บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น พบว่า จำนวนมากที่สุด 79 คน (69.30%) ได้รับการสอนเมื่อต้องการใช้เครื่องมือนั้น รองลงมา จำนวน 43 คน (37.72%) ได้รับการสอนเมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าว และจำนวนน้อยที่สุด 18 คน (15.79%) ได้รับการสอนเมื่อศูนย์ข้อมูลจัดทำเครื่องมือช่วยค้นนั้นๆเสร็จ

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศส่วนใหญ่ จำนวน 18 คน (69.23%) 51 คน (67.11%) และ 10 คน (83.33%) ตามลำดับ ได้รับการสอนเมื่อต้องการใช้เครื่องมือนั้น และบรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าวจำนวนน้อยที่สุด 5 คน (19.23%) และ 10 คน (13.16%) ตามลำดับได้รับการสอนเมื่อศูนย์ข้อมูลจัดทำเครื่องมือช่วยค้นนั้นๆเสร็จ ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (16.67%) ได้รับการสอนเมื่อเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าว

3.2.5 บริการสืบค้นฐานข้อมูล

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 131 คน ที่ใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูล พบว่า ส่วนใหญ่ จำนวน 78 คน (59.54%) สืบค้นด้วยตนเอง และจำนวน 76 คน (58.01%) ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลเป็นผู้สืบค้นให้ตามความต้องการ

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศส่วนใหญ่จำนวน 17 คน (60.71%) และ 11 คน (78.57%) ตามลำดับ สืบค้นด้วยตนเอง ส่วนผู้สื่อข่าว พบว่า ส่วนใหญ่จำนวน 53 คน (59.55%) ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลเป็นผู้สืบค้นให้ตามความต้องการ

ผลการวิจัยในส่วนนี้ ซึ่งพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้งสามตำแหน่ง ส่วนใหญ่สืบค้นฐานข้อมูลด้วยตนเอง ปรากฏผลสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันเพ็ญ ลินธุวงศ์ (2541) ที่พบว่า พนักงานสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ระบุว่า ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์มีการส่งเสริมให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่ต้องการด้วยตนเอง

3.3 ช่วงเวลาที่ให้บริการศูนย์ข้อมูล

ช่วงเวลาที่บุคลากรฝ่ายข่าวให้บริการศูนย์ข้อมูล ได้จำแนกช่วงเวลาออกเป็น 6 ช่วงเวลา (ตารางที่ 45) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ศูนย์ข้อมูลในแต่ละช่วงเวลา 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเวลา 8.01 – 12.00 น. ($\bar{X} = 3.64$) และช่วงเวลา 16.01-20.00น. ($\bar{X} = 3.61$) ในระดับปานกลางมี 2 ช่วงเวลา โดยช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์สูงสุด ได้แก่ ช่วงเวลา 12.01 – 16.00 น. ($\bar{X} = 3.33$) ในระดับน้อยมี 2 ช่วงเวลา โดยช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์สูงสุด ได้แก่ ช่วงเวลา 4.01 - 8.00 น. ($\bar{X} = 2.09$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวใช้ศูนย์ข้อมูลในระดับมาก 2 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเวลา 8.01 – 12.00 น. และช่วงเวลา 16.01 – 20.00 น. ตามลำดับ ในระดับปานกลาง 1 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วง 12.01 – 16.00 น. และในระดับน้อย 3 ช่วงเวลา ผู้สื่อข่าวใช้ศูนย์ข้อมูลในระดับมาก 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงเวลา 8.01 – 12.00 น. และช่วงเวลา 16.01-20.00 น. ตามลำดับ ในระดับปานกลาง 2 ช่วงเวลา โดยช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์สูงสุด ได้แก่ ช่วงเวลา 12.01 – 16.00 น. และในระดับน้อย 2 ช่วงเวลา ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ศูนย์ข้อมูลในระดับมาก 1 ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเวลา 16.01 - 20.00 น. ใช้ในระดับปานกลาง 4 ช่วงเวลา โดยช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์สูงสุด ได้แก่ ช่วงเวลา 8.01 – 12.00 น. และในระดับน้อยมี 1 ช่วงเวลา

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของช่วงเวลาที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้บริการศูนย์ข้อมูล พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้ศูนย์ข้อมูลทุกช่วงเวลา ไม่แตกต่างกัน

ผลวิจัยในส่วนนี้จึง พบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่าการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่ง ใช้ศูนย์ข้อมูลไม่แตกต่างกันทุกช่วงเวลา อาจเนื่องจากช่วงเวลาที่บุคลากรฝ่ายข่าวต้องทำข่าวเป็นหลักทั้ง 2 ช่วงเวลา คือ ช่วง 8.00-12.00 น. เพื่อทำข่าวภาคเที่ยง และช่วงเวลา 16.00 – 20.00 น. เพื่อทำข่าวภาคค่ำ ซึ่งทั้ง 2 ช่วงเวลา บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งต้องใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์เหมือนกัน คือค้นหาภาพข่าว และค้นข้อมูลภูมิหลังของข่าว ในขณะที่ช่วงเวลายื่น เป็นช่วงเวลาที่บุคลากรฝ่ายข่าวไม่ต้องเร่งทำข่าว จึงไม่จำเป็นต้องใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์มาก จึงทำให้ช่วงเวลาที่บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 3 ตำแหน่งใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์

1. ปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์

ปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ จำแนกเป็น 4 ด้านใหญ่ คือ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ปัญหาด้านบริการ ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล และปัญหาด้านอื่น ๆ (ตารางที่ 46) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ประสบปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.51$) และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{X} = 2.93$) ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล ($\bar{X} = 2.93$) และปัญหาด้านบริการ ($\bar{X} = 2.93$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศประสบปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูล 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง โดยปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านอื่น ๆ และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ส่วน

ผู้สื่อข่าว พบว่า ประสบปัญหาทั้ง 4 ด้านในระดับปานกลาง โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปัญหาด้านอื่นๆ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ และปัญหาด้านบริการ

สำหรับรายละเอียดของปัญหาแต่ละด้าน มีดังนี้

1.1 ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศจำแนกย่อยเป็น 10 ปัญหา (ตารางที่ 47) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาพบางภาพในเทปบันทึกภาพข่าวล้าสมัยและไม่มีภาพใหม่ๆเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.27$) ศูนย์ข้อมูลไม่จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ที่ตรงกับความต้องการ เช่น ฐานข้อมูลชีวประวัติบุคคลสำคัญ ($\bar{X} = 3.20$) และไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ ($\bar{X} = 3.19$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณารักษารข่าวประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลไม่จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ที่ตรงกับความต้องการ เช่น ฐานข้อมูลชีวประวัติบุคคลสำคัญ ศูนย์ข้อมูลไม่จัดซื้อฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อการทำข่าว เช่น ฐานข้อมูลข่าวของบริษัทมติชน และไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้

ผู้สื่อข่าวประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับปานกลางมี 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาพบางภาพในเทปบันทึกภาพข่าวล้าสมัยและไม่มีภาพใหม่ๆมาเพิ่มเติม ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ และข้อมูลจากกฤตภาค / ข่าวตัดมีไม่ครบถ้วนทุกข่าวที่ต้องการ และปัญหาในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยมีจำนวนน้อย

ผู้แปลข่าวต่างประเทศประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลไม่จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ที่ตรงกับความต้องการ เช่น ฐานข้อมูลชีวประวัติบุคคลสำคัญ ปัญหาในระดับปานกลางมี 8 ปัญหาโดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ ภาพบางภาพในเทปบันทึกภาพข่าวล้าสมัยและไม่มีภาพใหม่ๆเพิ่มเติม และศูนย์ข้อมูลไม่จัดซื้อฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อการทำข่าว เช่น ฐานข้อมูลข่าวของบริษัทมติชน และปัญหาในระดับน้อย มี 1 ปัญหา คือ หนังสือพิมพ์มีจำนวนน้อย

จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ประสบซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาพบางภาพในเทปบันทึกภาพข่าวล้าสมัย และไม่มีภาพใหม่ๆ มาเพิ่มเติม พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของวันเพ็ญ ลินธุจรุญ (2541) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ประสบปัญหาในระดับมาก คือ เทปบันทึกภาพมีจำนวนน้อย ไม่ทันสมัย แต่แตกต่างจากผลการวิจัยของปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ประสบปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือพิมพ์ในห้องสมุดสถานีโทรทัศน์ไม่ได้เก็บเล่ม จึงทำให้ข้อมูลการจัดกระจายและขาดหายได้ง่าย ผลการวิจัยของชนันนา ผสมกุลศิลป์ (2532) ที่พบว่า ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันประสบปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดมีเอกสารน้อยเกินไป และเอกสารที่มีอยู่ให้ข้อมูลทั่วไปไม่ลึกซึ้งเฉพาะด้าน และผลการวิจัยของสวินยา นุ่นพันธ์ (2540) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจประสบปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือที่มีบริการในศูนย์ข้อมูลมีจำนวนน้อยเกินไป ไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่กำหนดไว้ว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครประสบปัญหาศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการในระดับมาก เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาดังกล่าวในระดับปานกลาง

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากบุคลากรฝ่ายข่าวมีทรัพยากรสารสนเทศของตัวเองอยู่ส่วนหนึ่ง หรืออาจสามารถหาเนื้อหาของสารสนเทศได้จากแหล่งอื่นๆ เช่น ผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจอาจหาข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์ หรือสามารถหาเนื้อหาสารสนเทศได้จากแหล่งข่าวที่เป็นบุคคล โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว เช่น ผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรมอาจรู้จักกับนายตำรวจระดับสูงเป็นการส่วนตัว จึงทราบข้อมูลเบื้องต้นของคดีอาชญากรรมที่ใหญ่ๆ ได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น หรืออาจค้นหาเนื้อหาที่ต้องการจากอินเทอร์เน็ต เช่น ผู้สื่อข่าวกีฬาจะเข้าไปค้นข้อมูลในเว็บไซต์ของ Live Score เป็นต้น จึงทำให้บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาข้อนี้ในระดับปานกลาง

1.2 ปัญหาด้านบริการ

ปัญหาด้านบริการ จำแนกเป็น 15 ปัญหา (ตารางที่ 48) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับปานกลางมี 13 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานที่ให้บริการ อ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลยังไม่เป็นสัดส่วน ($\bar{x} = 3.29$) ไม่มีการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นเมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าว ($\bar{x} = 3.19$) และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาภาพเฉพาะเจาะจงที่ต้องการได้ ($\bar{x} = 3.14$) ส่วนปัญหาในระดับน้อยมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ให้บริการไม่เต็มใจช่วยเหลือ ($\bar{x} = 2.47$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณารักษารข่าวประสบปัญหาด้านบริการ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ สถานที่ให้บริการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลยังไม่เป็นสัดส่วน ปัญหาในระดับปานกลางมี 12 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลสืบค้นให้เป็นข้อมูลที่ไม่มีการสรุปประเด็นเพื่อให้พร้อมนำไปใช้ได้ เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาข้อมูลให้รวดเร็วทันต่อความต้องการใช้ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาภาพเฉพาะเจาะจงที่ต้องการได้ตามลำดับ และปัญหาในระดับน้อยมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จำนวนเทปบันทึกภาพที่ให้ยืมแต่ละครั้งน้อยเกินไป

ผู้สื่อข่าวประสบปัญหาด้านบริการ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 12 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานที่ให้บริการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลยังไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นเมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าว และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลสืบค้นให้เป็นข้อมูลที่ไม่มีการสรุปประเด็นเพื่อให้พร้อมนำไปใช้ได้ ตามลำดับ ปัญหาในระดับน้อยมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เวลาเปิดให้บริการสั้นเกินไป

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ประสบปัญหาด้านบริการ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับมาก มี 2 ปัญหา ได้แก่ ไม่มีการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นเมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าว และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาข้อมูลให้รวดเร็วทันต่อความต้องการใช้ ตามลำดับ ปัญหาในระดับปานกลาง มี 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มีการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นเมื่อศูนย์ข้อมูลจัดทำเครื่องมือช่วยค้นนั้นๆ เสร็จ สถานที่ให้บริการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลยังไม่เป็นสัดส่วน และ

เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาภาพเฉพาะเจาะจงที่ต้องการได้ตามลำดับ และปัญหาในระดับน้อยมี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ระยะเวลาที่ให้เยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศสั้นเกินไป

การที่บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาสถานที่ให้บริการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลไม่เป็นสัดส่วนในระดับมาก อาจเนื่องจากศูนย์ข้อมูลสถานีโทรทัศน์ทุกแห่งในปัจจุบันมีเนื้อที่น้อย ในขณะที่ทรัพยากรสารสนเทศประเภทเทปบันทึกภาพข่าวมีปริมาณมาก และสิ้นเปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บ จึงทำให้ไม่มีเนื้อที่เหลือเพียงพอที่จะใช้เป็นบริเวณนั่งอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูล

1.3 ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล

ปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูลจำแนกย่อยเป็น 9 ปัญหา (ตารางที่ 49) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาทั้ง 9 ปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดไม่มีการสร้างจุดเชื่อมกับเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ เช่น เว็บไซต์ของกระทรวงการคลัง สำนักข่าวไทย หนังสือพิมพ์มติชน สำนักข่าวรอยเตอร์ เป็นต้น ($\bar{X} = 3.06$) ไม่มีดรรชนีหนังสือพิมพ์ทำให้เวลาค้นข้อมูลต้องเปิดหนังสือพิมพ์ทีละฉบับ ($\bar{X} = 3.04$) และคำค้นที่บรรณารักษ์สร้างกับคำค้นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ไม่ตรงกัน ($\bar{X} = 2.96$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณารักษ์ข่าวและผู้สื่อข่าวประสบปัญหาด้านการสืบค้นข้อมูล ในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของบรรณารักษ์ข่าว ได้แก่ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดไม่มีการสร้างจุดเชื่อมกับเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ ไม่มีดรรชนีหนังสือพิมพ์ทำให้เวลาค้นข้อมูลต้องเปิดหนังสือพิมพ์ทีละฉบับ และไม่มีดรรชนีบทข่าวทำให้ไม่สะดวกในการค้นหาข่าวที่ต้องการ ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของผู้สื่อข่าว ได้แก่ ไม่มีดรรชนีหนังสือพิมพ์ทำให้เวลาค้นข้อมูลต้องเปิดหนังสือพิมพ์ทีละฉบับ คำค้นที่บรรณารักษ์สร้างกับคำค้นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ไม่ตรงกัน และไม่มีดรรชนีบทข่าวทำให้ไม่สะดวกในการค้นหาข่าวที่ต้องการ ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศประสบปัญหาด้านวิธีการสืบค้นข้อมูล 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดไม่มีการสร้างจุดเชื่อมกับเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ ปัญหาในระดับปานกลางมี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ไม่มีรายการสิ่งพิมพ์ทำให้ไม่สะดวกในการค้นหาสิ่งพิมพ์ในศูนย์ข้อมูล

1.4 ปัญหาด้านอื่นๆ

ปัญหาด้านอื่นๆ จำแนกเป็น 3 ปัญหาย่อย (ตารางที่ 50) ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาด้านอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.63$) เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ ($\bar{X} = 3.53$) และปัญหาในระดับปานกลางมี 1 ปัญหา ได้แก่ สถานที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศบางส่วนอยู่ห่างไกลทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้ ($\bar{X} = 3.40$)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณารักษ์ข่าวประสบปัญหาด้านอื่นๆ ในระดับมากเพียงระดับเดียว ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ และสถานที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศบางส่วนอยู่ห่างไกลทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้

ผู้สื่อข่าวประสบปัญหาด้านอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 1 ปัญหา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ และปัญหาในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ

ผู้แปลข่าวต่างประเทศประสบปัญหาด้านอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ปัญหา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ และเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ และประสบปัญหาในระดับปานกลางมี 1 ปัญหา คือ สถานที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศบางส่วนอยู่ห่างไกลทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้

2. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 53 คนได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ โดยข้อเสนอแนะที่มีบุคลากรฝ่ายข่าว ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปเรียงตามความถี่ได้ดังนี้

- ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ควรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ (11 คน) ได้แก่ ภาพข่าว กฤตภาคข่าว บทข่าว รายงานประจำปีของหน่วยงานราชการ

- ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆมีจำนวนน้อยเกินไป (9 คน) ได้แก่ เทปบันทึกภาพ บทข่าว หนังสือพิมพ์ กฤตภาคข่าว
- ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้นเพื่อประสิทธิภาพในการบริการ (7 คน)
- เจ้าหน้าที่ควรมีประสิทธิภาพและค้นหาข้อมูลได้รวดเร็วกว่านี้ (7 คน)
- ควรขยายเวลาในการให้บริการ (7 คน) โดย ให้บริการ 24 ชั่วโมง หรือขยายเวลาถึง 21.00 น. ให้บริการนอกเวลาทำการ
- ควรนำเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูงเข้ามาใช้ (7 คน)
- ควรเพิ่มจำนวนทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ (6 คน) ได้แก่ หนังสือ และวารสารภาษาไทย วารสารภาษาอังกฤษ ฐานข้อมูลของสำนักข่าวซึ่งสามารถค้นหาข่าว ย้อนหลังเป็นเวลานานๆ ได้ ฐานข้อมูลที่เป็นความรู้ทั่วไป เช่น สารานุกรม เทปบันทึกเสียง เป็นต้น
- ควรปรับปรุงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการทำบรรณานุกรมให้เหมาะสมกับงานข่าว เพื่อให้การค้นหามีประสิทธิภาพ (6คน)
- เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนน้อยเกินไป (6 คน)
- ควรขยายพื้นที่ของศูนย์ข้อมูลให้กว้างขวางมากกว่านี้ (6 คน)

การทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่กำหนดไว้ 2 ข้อ คือ 1) การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามตำแหน่งงานของบุคลากร ได้แก่ บรรณารักษ์ข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าวต่างประเทศ และ 2) บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร ประสบปัญหาศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้ในระดั้มาก สามารถสรุปได้ว่าผลการวิจัยส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน มีเพียงส่วนน้อยที่สอดคล้องกับสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานข้อ 1 ผลการวิจัยส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ได้แก่

1. ทรัพยากรสารสนเทศ

ประเภท บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ตำแหน่งใช้วัสดุตีพิมพ์ไม่แตกต่างกัน 8 ประเภท (จาก 9 ประเภท) ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ไม่แตกต่างกันทุกประเภท (7 ประเภท) และใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกันทั้ง 2 ประเภท

เนื้อหา บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ตำแหน่งใช้เนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศไม่แตกต่างกัน 6 เนื้อหาใหญ่ (จาก 8 เนื้อหา) และใช้เนื้อหาย่อยไม่แตกต่างกัน 18 เนื้อหา (จาก 22 เนื้อหา)

อายุ บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ตำแหน่งใช้อายุของทรัพยากรสารสนเทศไม่แตกต่างกัน 5 ช่วงอายุ (จาก 6 ช่วงอายุ)

2. วิธีการสืบค้นข้อมูล บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ตำแหน่งใช้เครื่องมือช่วยค้นไม่แตกต่างกันทุกประเภท (5 ประเภท) ใช้รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้นไม่แตกต่างกันทุกรูปแบบ (3 รูปแบบ) ใช้ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูลไม่แตกต่างกัน 4 ทางเลือก (จาก 5 ทางเลือก) และใช้เว็บไซต์ไม่แตกต่างกัน 11 เว็บไซต์ (จาก 22 เว็บไซต์)

3. บริการที่ใช้ บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ตำแหน่งใช้บริการของศูนย์ข้อมูลไม่แตกต่างกันทุกประเภท (5 ประเภท) และไม่แตกต่างกันทุกช่วงเวลา (6 ช่วงเวลา)

สมมติฐานข้อ 2 พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยผลการวิจัย พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ประสบปัญหาศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะและประยุกต์ผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแก่ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงทรัพยากรสารสนเทศ เครื่องมือในการช่วยค้นและบริการ เพื่อตอบสนองต่อการใช้ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ ดังนี้

1. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

1.1 ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ควรจัดหาหนังสือพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน และควรมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบเพื่อให้สะดวกต่อการใช้ รวมทั้งควรจัดทำภาคข่าวอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ควรจัดหาหนังสือในเนื้อหาต่างๆ ให้มีปริมาณเพียงพอต่อการค้นคว้า รวมทั้งจัดหาหนังสืออ้างอิงประเภทพจนานุกรม และนามสงเคราะห์ที่มีความทันสมัยอยู่เสมอ

1.3 ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ควรจัดเก็บบทข่าวให้ครบถ้วนสมบูรณ์ และจัดเก็บใส่แฟ้มเรียงตามวันที่ของข่าว และถ้าเป็นไปได้ควรจัดเก็บในรูปแบบข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อความสะดวกในการสืบค้นและใช้งาน

1.4 เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ ควรมีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง และหากพบว่าภาพในเนื้อหาใดเก่า ล้าสมัย ควรขอให้ช่างภาพถ่ายภาพที่ต้องการเพิ่มเติม เพื่อให้เทปบันทึกภาพมีภาพที่ทันสมัยอยู่เสมอ

1.5 เทปบันทึกภาพข่าวที่มีเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งมักถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นอยู่เป็นประจำ เช่น กรณีเพชรฆาต กรณีการขูดคอคอดกระ กรณีลดค่าเงินบาท กรณีสนามบินหนองงูเห่า กรณีไฮปเวสต์ เป็นต้น ควรจัดเก็บเนื้อหาแยกเป็นเรื่องไว้ต่างหาก ซึ่งเมื่อเรื่องเหล่านี้กลับมาเป็นข่าวอีกจะได้มีข้อมูลซึ่งพร้อมให้บุคลากรฝ่ายข่าวนำไปใช้ได้ทันที

1.6 ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ควรสร้างฐานข้อมูลที่จำเป็นในการผลิตรายการข่าวเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งฐานข้อมูลบุคคลควรสร้างให้ครอบคลุมบุคคลสำคัญและกระจายในทุกวงการ เช่น ฐานข้อมูลสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา คณะรัฐมนตรี นักธุรกิจ ทหาร นักแสดง นักร้อง โดยมีประวัติย่อๆ ของบุคคลเหล่านั้นและทำให้ประวัติของบุคคลมีความทันสมัยอยู่เสมอ

1.7 ควรจัดซื้อฐานข้อมูลข่าวของหน่วยงานต่างๆ เช่น ฐานข้อมูลข่าวของบริษัทมหาชน เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรฝ่ายข่าวเข้าถึงข้อมูลได้กว้างขวาง

2. ด้านเครื่องมือช่วยค้น

2.1 ควรจัดทำเครื่องมือช่วยค้นทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทที่มีให้บริการในศูนย์ข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องมือช่วยค้นเพื่อให้เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศสำคัญที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้มาก ได้แก่ ดรรชนีภาพข่าว/คิวภาพ ดรรชนีหนังสือพิมพ์และรายการสิ่งพิมพ์

2.2 ในส่วนของดรรชนีภาพข่าว / คิวภาพ ควรสร้างข้อมูลในการสืบค้นให้มีความละเอียด ครบถ้วนสมบูรณ์ และสามารถค้นภาพข่าวที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่น สามารถระบุได้ว่าภาพของนายกรัฐมนตรีหาเสียงที่จังหวัดชุมพรอยู่ในเทปบันทึกภาพข่าวม้วนใดนาที่ที่เท่าใด

2.3 คำสำคัญและหัวเรื่องที่ใช้เป็นคำค้น ควรสร้างให้เหมาะสมกับการใช้งานของบุคลากรฝ่ายข่าว โดยบรรณารักษ์อาจขอคำปรึกษาหรือสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวถึงคำค้นที่เหมาะสมและควรใช้

2.4 ควรมีการเชื่อมโยงเว็บไซต์ที่น่าสนใจ และเป็นเว็บไซต์ที่บุคลากร ฝ่ายข่าวใช้มาก เพื่อความสะดวกในการเข้าใช้เว็บไซต์ต่างๆ

3. ด้านบริการ

3.1 ศูนย์ข้อมูลควรจัดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการสืบค้นข้อมูล ทุกประเภทให้แก่บุคลากรฝ่ายข่าว และควรสืบค้นข้อมูลให้ได้อย่างรวดเร็วและทันทีทันใด เพื่อให้สอดคล้องกับเวลาในการทำข่าวซึ่งต้องใช้ความรวดเร็วเช่นเดียวกัน

3.2 ข้อมูลที่บุคลากรของศูนย์ข้อมูลสืบค้นให้บุคลากรฝ่ายข่าวควรมี การสรุปและจับประเด็นเพื่อให้พร้อมนำไปใช้งานได้ทันที

3.3 บริการยืม – คืน ควรมีการวางระเบียบในการยืม – คืนอย่าง เหมาะสม โดยเฉพาะทรัพยากรสารสนเทศที่มีการใช้มาก เช่น เทปบันทึกภาพข่าวควรให้ขอยืมใช้ในระยะเวลาเพียง 1 วัน และควรมีการลงบันทึกการขอยืมอย่างเป็นระบบเพื่อสามารถติดตาม ทวงถามได้

3.4 ศูนย์ข้อมูลควรมีบริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นแก่บุคลากร ฝ่ายข่าวทุกคน เพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะบุคลากรฝ่ายข่าวที่เข้ามา ทำงานใหม่ควรได้รับการแนะนำให้รู้จักบริการของศูนย์ข้อมูลและการใช้เครื่องมือช่วยค้น

3.5 ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ควรเปิดให้บุคลากรฝ่ายข่าวเข้าใช้ได้ตลอด 24 ชั่วโมง และควรจัดให้มีบุคลากรอย่างน้อย 1 คนให้บริการนอกเวลาทำการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงเวลา 16.00 – 20.00น. ซึ่งมีบุคลากรฝ่ายข่าวเข้าใช้ศูนย์ข้อมูลเป็นจำนวนมาก

4. ด้านอื่นๆ

4.1 เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลควรมีประสิทธิภาพสูง ประมวลผลได้ในเวลาอันรวดเร็ว และมีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งานของบุคลากรฝ่ายข่าว

4.2 ศูนย์ข้อมูลควรมีบรรณารักษ์ในจำนวนมากเพียงพอเพื่อจัดระบบ ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และในการให้บริการ

4.3 ควรจัดที่นั่งอ่านและบริเวณสำหรับการสืบค้นอย่างเพียงพอและเป็น สัดส่วน

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ของบุคลากรสถานีโทรทัศน์ในตำแหน่งอื่นๆ เช่น บุคลากรฝ่ายรายการ บุคลากรฝ่ายเทคนิค เป็นต้น
2. ควรศึกษาการใช้สวณิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุในกรุงเทพมหานคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรรถณิกา แก้วใส. ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์ยูบีซี-เนชั่นแซนด์ ช่อง 8. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2544.
กรรเกอวีสักดิ์, ปอล. คู่มือการเสนอข่าววิทยุและโทรทัศน์. แปลโดยเกษม ศิริสัมพันธ์.
กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมนักข่าวแห่งประเทศไทย, 2508.
- การค้นคว้าและการเขียนรายงาน. พิมพ์ครั้งที่ 5 แก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- จารุวรรณ สุทธาวาส. บรรณารักษ์แผนกห้องสมุดและข้อมูลข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก
ช่อง 5. สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2546.
- จินตนา สุภาณจนะ. บรรณารักษ์ศูนย์ข้อมูลเนชั่น สถานีโทรทัศน์ยูบีซี-เนชั่นแซนด์ ช่อง 8.
สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2546.
- จิรวรรณ คะเชนทร์. เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าว สถานีโทรทัศน์ไอทีวี. สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2546.
- ใจภัทร ขาวผ่อง. ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์ยูบีซี-เนชั่นแซนด์ ช่อง 8. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2544.
- ฉอาน วุฑฒิกรกรมรักษา. หลักการรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร : ประกายพริก, 2536.
- ชนันนา ผสมกุศลศิลป์. การใช้เอกสารของผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวัน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ชวรัตน์ เชิดชัย. การสื่อข่าว. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.
- ญาณะ วีระประจักษ์. เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7.
สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2546.
- ณัฐวัฒน์ เนกขพัฒนา. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดภาพ สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11
กรมประชาสัมพันธ์. สัมภาษณ์, 4 เมษายน 2546.
- ดรุณี หิรัญรักษ์. เทคนิคการหาข่าวและการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ดวงทิพย์ วรพันธุ์. รายงานการวิจัยเรื่อง ข่าวโทรทัศน์ : สภาพแวดล้อมไทย วิธีการแพร่กระจาย
และการรับรู้. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2531.
- ดวงทิพย์ วรพันธุ์. รายงานการวิจัยเรื่อง เนื้อหาและลักษณะข่าววิทยุโทรทัศน์ไทยในปัจจุบัน.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

- นุสรรา สุเมธี. บรรณารักษ์ฝ่ายวิจัยและข้อมูลข่าว สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9. สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2546.
- ปริญานุช คลอวุฒิวัฒน์. ความต้องการและการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.
- พรรณพิมล กุลบุญ. การดำเนินงานห้องสมุดหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- พิศิษฐ์ ขวาลาธวัช และคณะ. การรายงานข่าวชั้นสูง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2539.
- พุดชัย สุขทวี. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเทพ สถานีโทรทัศน์ยูบีซี-เนชั่นแซนด์ ช่อง 8. สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2546.
- มาลี บุญศิริพันธ์. หลักการประเมินคุณค่าข่าว. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- วันเพ็ญ สิ้นธุรงค์. การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- วีรพงศ์ พลนิกรกิจ. การเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : เอดิสันเพรสโปรดักส์, 2545.
- ศุภรัศมี ลีติกุลเจริญ. ข่าววิทยุโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- สนองคุณ ณ กาฬสินธุ์. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเทพ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9. สัมภาษณ์, 24 มีนาคม 2546.
- สมหมาย ปาวิจฉัตรดี. ข่าวเจาะ เจาะข่าว. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์เนตพรินต์ติ้งเซ็นเตอร์, 2537.
- สวินยา นุ่นพันธ์. การใช้และปัญหาการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.
- สายสม วงศาสุลักษณ์ และจิรวรา อุษยากุล. การสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์เนตพรินต์ติ้งเซ็นเตอร์, 2537.
- สุทธิชัย หยุ่น. คนบ้าข่าว. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เนชั่น, 2543.
- สุทธิพงศ์ ศิวพิทักษ์. การผลิตรายการโทรทัศน์. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.
- ธุศาสตร์ คำหอม. เจ้าหน้าที่ห้องข้อมูล สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3. สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2546.
- สุพร มาถาวร. เจ้าหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์. สัมภาษณ์, 29 มีนาคม 2546.

หนังสือครบรอบ 30 ปีการก่อตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท.. กรุงเทพมหานคร : บางกอกอินเตอร์เทนเมนต์, 2543.

อรนุช เลิศจรรยาภักษ์. รายงานการวิจัยโทรทัศน์ : วิธีคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าวของสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มปป.

อรนุช เลิศจรรยาภักษ์. รายงานการวิจัยเรื่อง กระบวนการเสนอรายการข่าวประกอบทางโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.

ภาษาอังกฤษ

BBC Library. [Online]. Available : <http://www.bbc.co.uk>. 2002.

Bolt, Nancy. "On the air and on deadline of National Public Radio." American Libraries 31,2 (2000) : 59 – 61.

Harris, Kevin; Nicholas, David; and Erbach, Gertrud. "Information storage and retrieval in UK national newspapers : some effects of charge." Journal of Librarianship 19,2 (1987) : 71 - 87.

Herron N. L "Information – Seeking Behavior and the Perceptions of Information Channels by Journalists of Two Daily Metropolitan newspaper." PH.D. Thesis , University of Pittsburgh , 1986.

Izand , Ralph S. ; Culbertson , M. ; and Lambert , Donald K. "What is news." In Fundamentals of News Reporting, 2 – 3. Iowa : Kendall – hunt Publishing , 1973.

Kopak , Jeannette."Television News Libraries : The Canadian Broadcasting Corporation." In Barbara P. Semonche , eds. News Media Libraries. , 512 – 526. Westport , Connecticut. Greenwood Press , 1993.

Maybury, Mark. "News on demand." Communication of the ACM 43,2 (2000) : 33 - 34.

Mower, Joan. "News libraries in Eastern Europe help a newly free press find its power." American Libraries 25,2 (1994) : 182 – 184.

Newcomb, Barbara, and Trivedi, Harrish. "Newspapers and electronic database : Present technology." Wilson Library Bulletin (1984) : 94 – 97.

Nwakoby, Martina A. "Portrait of a Newspaper Library in a developing country." The Serials Librarian 14,1 (1988) : 121 – 128.

Plester, Jane. "Fact and fiction are hallmarks of Danish TV Set." Library Association Record 94 (1992) : 60 – 61.

The Random House College Dictionary. [Online]. Available : <http://www.media-awareness>, 2003.

Special Libraries Association. Guidelines for newspaper libraries : Newspaper Division. Reston, VA : American Newspaper Publishers Association Foundation, 1983

Ward, Jean; Hansen, Kathleen A.; and Mcleod, Douglas M. "Role of the newspaper library in the production of news." Journalism Quarterly 64 (1987) : 714 – 720.

Weisberg , Ruth D . "Television Station Libraries." Encyclopedia of Library and Information Science. 30 (1980) : 246 – 276.

Whatmore, Geoffrey. The modern news library : Documentation of current affairs in newspaper and broadcasting libraries. London : Library Association, 1978.

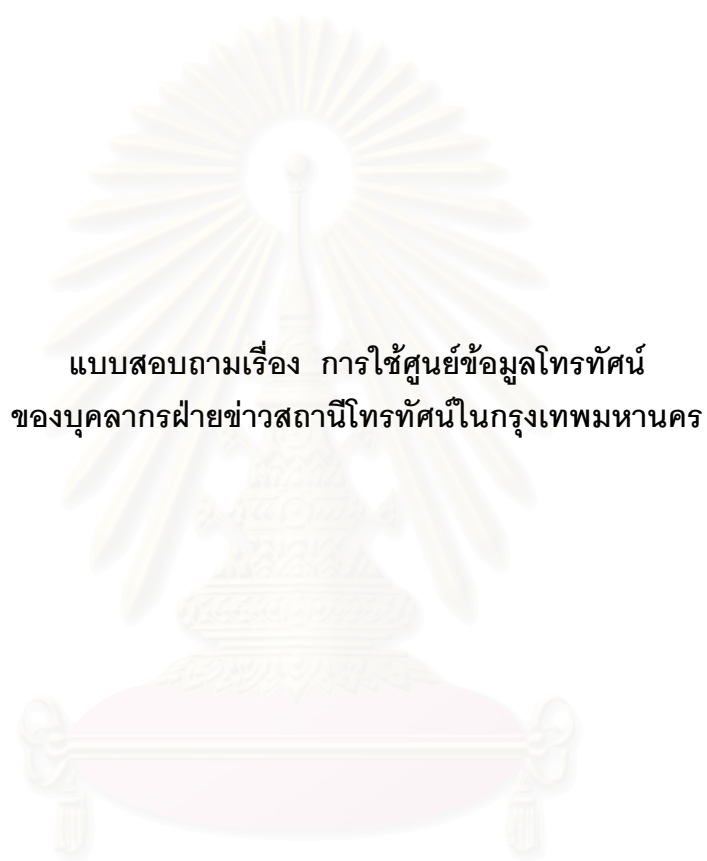
Yorke , Ivor. The Technique of Television News. 2nd . ed London : Focal Press , 1987.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเรื่อง การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์
ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลขที่แบบสอบถาม

□-□□□

**แบบสอบถามเรื่อง การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์
ของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร**

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์
ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์และข้อเสนอแนะ

คำจำกัดความที่ใช้ในแบบสอบถาม

ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ หมายถึง สถานที่เก็บและให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของสถานีโดยเน้นงานข่าว ทรัพยากรสารสนเทศที่เก็บสะสม เช่น เทปบันทึกภาพข่าว ข่าวตัด (ดูคำอธิบายข้างล่าง) บทข่าว เป็นต้น ทั้งนี้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์อาจมีหน่วยงานเดียวดำเนินงาน และให้บริการทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท หรืออาจประกอบด้วยหลาย ๆ หน่วยงานร่วมกันดำเนินงาน โดยแต่ละหน่วยงานรับผิดชอบทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกันไป เช่น หน่วยงานให้บริการเทปบันทึกภาพข่าว หน่วยงานให้บริการวัสดุตีพิมพ์ เป็นต้น

สารสนเทศ หมายถึง ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง และความคิดต่างๆ ที่ได้มีการสื่อสาร บันทึก จัดพิมพ์ และ/หรือเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น เทปบันทึกภาพข่าว หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง วัสดุรูปแบบต่างๆ ที่มีการบันทึกสารสนเทศ / ข้อมูลไว้ ได้แก่

- วัสดุตีพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ กฤตภาคหรือข่าวตัด
- โสตทัศนวัสดุ เช่น เทปบันทึกภาพ เทปบันทึกเสียง
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ฐานข้อมูลซีดีรอม

ข่าวตัด หรือ กฤตภาค หมายถึง บทความหรือข่าวที่คัดเลือกจากหนังสือพิมพ์วารสาร นำมาตัดลงบนกระดาษ จัดเก็บใส่แฟ้มเรียงลำดับตามหัวเรื่อง

เครื่องมือช่วยค้น หมายถึง เครื่องมือที่ศูนย์ข้อมูลจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการช่วยค้นวัสดุสิ่งพิมพ์ต่างๆ ในศูนย์ข้อมูล เช่น ดรรชนีบทข่าว ดรรชนีภาพหรือคิวภาพ โดยจัดอยู่ในรูปแบบของบัตร เช่น บัตรบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคิวภาพ หรืออยู่ในรูปเล่ม เช่น ดรรชนีบทข่าว หรืออยู่ในรูปฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ เช่น ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ช่วยค้นหาเทปบันทึกภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย 3 ลงใน หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

1. ตำแหน่งงานของท่าน คือ

- บรรณาธิการข่าว   ผู้สื่อข่าว   ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

2. ท่านรับผิดชอบทำข่าวประเภทใดเป็นหลัก

☐ การเมือง	☐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
☐ การทหาร	☐ การแพทย์และสาธารณสุข
☐ เศรษฐกิจ	☐ เกษตรกรรม
☐ ภัยพิบัติ	☐ อาชญากรรม
☐ ราชสำนัก	☐ กีฬา
☐ สังคม	☐ รายงานพิเศษ
☐ การศึกษา	☐ ข่าวภูมิภาค
☐ ศิลปวัฒนธรรมและบันเทิง	☐ ข่าวต่างประเทศ
	☐ อื่นๆ โปรดระบุ .....

3. ท่านทำงานด้านข่าวประจำสถานีโทรทัศน์มาแล้วเป็นเวลา

- น้อยกว่า 1 ปี
 1 – 3 ปี
 4 – 6 ปี
 7 – 9 ปี
 10 ปีขึ้นไป

4. ท่านเคยใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ในสถานีของท่านหรือไม่

- เคยใช้ (ข้ามไปตอบข้อ 7)
 ไม่เคยใช้ (ทำเฉพาะข้อ 5 และข้อ 6 แล้วหยุดทำแบบสอบถาม)

5. สาเหตุที่ท่านไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ในสถานีของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่มีข้อมูลที่ต้องการ
- ข้อมูลเก่า ล้าสมัย
- ไม่สามารถค้นหาภาพตามที่ต้องการได้
- ไม่สามารถค้นข้อมูลได้รวดเร็วทันต่อความต้องการ
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

6. ถ้าท่านไม่ใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ในสถานีของท่านในการทำข่าว ท่านใช้แหล่งข้อมูลใด

- แหล่งข้อมูลส่วนตัว
- แหล่งข้อมูลของผู้ร่วมงาน
- แหล่งข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
- แหล่งข้อมูลของแผนกข่าว (เช่น ข่าวกีฬา ข่าวต่างประเทศ เป็นต้น)
- สำนักข่าวไทย
- ศูนย์ข้อมูลของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น (โปรดระบุชื่อ).....
- ศูนย์ข้อมูล / ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ (โปรดระบุชื่อ).....
- หอสมุดแห่งชาติ
- ห้องสมุดมหาวิทยาลัย (โปรดระบุชื่อ).....
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

7. ท่านใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ในสถานีของท่านบ่อยแค่ไหน

- ทุกวัน
- สัปดาห์ละ 2 – 3 ครั้ง
- สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- เดือนละ 2 – 3 ครั้ง
- เดือนละ 1 ครั้ง
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

8. ท่านใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เพื่อวัตถุประสงค์ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ค้นหาภาพข่าวเพื่อประกอบรายการข่าว
- ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลเพื่อประกอบรายการข่าว
- ค้นหาข้อมูลจากหนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลภูมิหลังของข่าว
- สำค้นหภาพข่าว
- อ่านหนังสือพิมพ์เพื่อติดตามข่าวใหม่ๆ
- ค้นหะบบที่ภาพรายการละครของสถานีเพื่อประกอบรายการข่าว
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์

กรุณาทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องระดับการใช้ให้ตรงตามการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ ในสถานี่ของท่านให้มากที่สุด

1. ท่านใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ต่อไปนี้ในระดับใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

ประเภททรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
<u>วัสดุตีพิมพ์</u>						
- บทข่าว (สคริปต์)						
- กฤตภาคข่าว / ข่าวตัด (News Clipping)						
- หนังสือพิมพ์						
- วารสาร						
- รายงานประจำปี						
- หนังสือทั่วไป						
- หนังสืออ้างอิง						
* พจนานุกรม						
* สารานุกรม						
* หนังสือสถิติ						
* นามสงเคราะห์ (รายชื่อบุคคล, หน่วยงาน)						
- ผังรายการ						
- แผนที่						
- อื่นๆ โปรดระบุ.....						
<u>วัสดุไม่ตีพิมพ์</u>						
- เทปบันทึกภาพข่าว						
* ข่าวที่ออกอากาศ						
* ข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ (Stock Shot, Footage, Insert)						
- เทปบันทึกภาพรายการละครของสถานี						
- ภาพยนตร์						

ประเภททรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
วัสดุไม่ตีพิมพ์ (ต่อ)						
- ภาพถ่าย						
- สไลด์						
- เทปบันทึกเสียง						
- แผ่นซีดีเสียง (CD)						
- อื่นๆ โปรดระบุ.....						
<u>สื่ออิเล็กทรอนิกส์</u>						
- ฐานข้อมูลซีดีรอม						
- ฐานข้อมูลออนไลน์						
* ฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดทำ (เช่น ฐานข้อมูลชีวประวัติบุคคลสำคัญ ฐานข้อมูลการเลือกตั้ง เป็นต้น) โปรดระบุฐานข้อมูลที่ท่านใช้						
* ฐานข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อ (เช่น ฐานข้อมูลข่าวของบริษัทมติชน ฐานข้อมูลของสำนักข่าวรอยเตอร์ เป็นต้น) โปรดระบุฐานข้อมูลที่ท่านใช้						

2. ท่านใช้สารนิเทศ / ข้อมูลในเนื้อหาต่อไปนี้เพื่อประกอบการทำข่าวในระดับใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

เนื้อหา	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ศาสนา						
สังคมศาสตร์						
- การเมือง						
- ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ						

เนื้อหา	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
สังคมศาสตร์ (ต่อ)						
- เศรษฐกิจ						
- การทหาร						
- การพัฒนาชุมชน						
- อาชญากรรม						
- การศึกษา						
- อื่น ๆ โปรดระบุ						
ภาษา						
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ						
- ดาราศาสตร์						
- อุตุนิยมวิทยา						
- อื่น ๆ โปรดระบุ						
เทคโนโลยี						
- แพทยศาสตร์และสาธารณสุข						
- วิศวกรรมศาสตร์						
- คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม						
- เกษตร						
- อื่น ๆ โปรดระบุ						
ศิลปะ						
- สถาปัตยกรรม						
- ประติมากรรม (การปั้น)						
- จิตรกรรม (การเขียนภาพ)						
- ดนตรี						
- ศิลปะการแสดง						
- กีฬา						
- อื่น ๆ โปรดระบุ						

เนื้อหา	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
วรรณคดีและวาทศิลป์						
ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์						
- ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว						
- ชีวประวัติ						
- ประวัติศาสตร์						
- อาชญากรรม						
- การศึกษา						
สาขาวิชาอื่น ๆ โปรดระบุ						
.....						

3. ท่านใช้สารนิเทศ / ข้อมูลในภาษาต่อไปนี้ในระดับใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

ภาษา	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ภาษาไทย						
ภาษาอังกฤษ						
ภาษาอื่น ๆ โปรดระบุ						
.....						

4. ท่านใช้สารนิเทศ / ข้อมูลที่มีความเก่าใหม่ (อายุ) ต่อไปนี้ในระดับใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

อายุของสารนิเทศ	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ไม่เกิน 1 เดือน						
1 – 3 เดือน						
4 – 6 เดือน						
7 – 9 เดือน						

อายุของสารนิเทศ	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
10 – 12 เดือน						
มากกว่า 1 ปี						
ภาษาอื่น ๆ โปรดระบุ						
.....						

5. ในการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการในศูนย์ข้อมูล ท่านใช้เครื่องมือต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

ประเภทของเครื่องมือช่วยค้น	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
รายการสิ่งพิมพ์ (เครื่องมือสำหรับค้นรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่มีในศูนย์ข้อมูล เช่น รายชื่อหนังสือพิมพ์ เป็นต้น)						
ดรwxนืบทข่าว (เครื่องมือสำหรับค้นรายละเอียดที่ต้องการในบทข่าว)						
ดรwxนืภฤตภาค / ข่าวตัด						
ดรwxนืหนังสือพิมพ์ (News Index)						
ดรwxนืภาพข่าว / คิวภาพ						
อื่น ๆ โปรดระบุ						
.....						

6. ในการใช้เครื่องมือช่วยค้นในศูนย์ข้อมูล ท่านใช้เครื่องมือช่วยค้นที่อยู่ในรูปแบบต่อไปนี้ในระดับใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

รูปแบบของเครื่องมือช่วยค้นที่ใช้	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
รูปแบบบัตร						
รูปแบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์						
รูปเล่ม						
อื่น ๆ โปรดระบุ						
.....						

7. ในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการโดยใช้เครื่องมือช่วยค้น ท่านเลือกสืบค้นข้อมูลจากทางเลือกต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

ทางเลือกในการสืบค้นข้อมูล	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
คำสำคัญ (การนำคำที่ปรากฏในบทข่าว กฤตภาค หรือทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ หรือคำที่เป็นคั่นเคยมาใช้เป็นคำในการสืบค้นข้อมูล)						
หัวเรื่อง (คำที่กำหนดขึ้นใช้แทนเนื้อหาของเอกสาร)						
ชื่อเรื่อง						
ชื่อผู้แต่ง						
วัน เดือน ปี						
อื่น ๆ โปรดระบุ						
.....						

8. ท่านเคยสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตเพื่อประกอบการทำข่าวหรือไม่

เคย

ไม่เคย (ข้ามไปทำในตอนที่ 3 ปัญหาการใช้ศูนย์ข้อมูลและข้อเสนอแนะ)

9. วัตถุประสงค์ของการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตของท่านคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเขียนข่าว
- ติดตามข่าวต่างประเทศ
- ตรวจสอบความถูกต้องของข่าวต่างประเทศ
- ตรวจสอบข่าวที่กำลังเกิดขึ้น
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

10. ท่านเข้าไปใช้เว็บไซต์ (Web Site) ของสำนักข่าวและสื่อมวลชนเหล่านี้ในการสืบค้นข้อมูล
อย่างน้อยเพียงใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

รายชื่อเว็บไซต์ (Web Site)	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
BBC (www.bbc.co.uk)						
VOA (www.voa.gov)						
CNN (www.cnn.com)						
ABC(www.abcnews.com)						
REUTER (www.reuters.com)						
AP(www.ap.org)						
AFP(www.afp.com)						
LIVESCORE(www.livescore.com)						
BISNEWS						
BANGKOK POST (www.bangkokpost.com)						
THENATION (www.nationmultimedia.com)						
สำนักข่าวไทย (www.mcot.or.th)						
ไทยรัฐ (www.thairath.co.th)						
เดลินิวส์ (www.dailynews.co.th)						
มติชน (www.matichon.co.th)						
ไทยโพสต์ (www.thaipost.net)						
แนวหน้า (www.naewna.com)						

รายชื่อเว็บไซต์ (Web Site)	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ผู้จัดการ (www.manager.co.th)						
ฐานเศรษฐกิจ(www.thannews.com)						
กรุงเทพธุรกิจ (www.bangkokbiznews.com)						
สยามธุรกิจ (www.siamturakit.com)						
สยามกีฬา (www.siamsport.com)						
อื่นๆ โปรดระบุ						
.....						

11. ท่านใช้บริการประเภทต่างๆ ของศูนย์ข้อมูลในระดับใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

ประเภทของบริการ	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
บริการตอบคำถามและช่วยค้นหา						
บริการยืมคืน						
บริการทำสำเนา						
บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น (เช่น สอนให้ใช้ดรรรชนีภาพขาวในการค้นหาภาพขาวที่ต้องการ)						
บริการสืบค้นฐานข้อมูล						
อื่นๆ โปรดระบุ						
.....						

ในกรณีที่ท่านเลือกตอบว่าใช้บริการใดในข้อ 11 ให้ท่านตอบคำถามข้อ 12 – 18 ตามบริการที่ใช้ โดยทำเครื่องหมาย 3 ลงใน หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

12. ในการใช้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ท่านใช้บริการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- โทรศัพท์ติดต่อให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นข้อมูลที่ต้องการให้
- มาติดต่อด้วยตนเอง โดย
- ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการให้
- สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องการและค้นคว้าด้วยตนเอง
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

13. ลักษณะของคำถามที่ท่านสอบถามกับศูนย์ข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- คำถามทั่วไป เช่น วัน เดือน ปีเกิดของบุคคลสำคัญ
- คำถามที่ต้องการการค้นคว้าข้อมูลอย่างลึกซึ้ง เช่น ความเป็นมาในการชุดคอคอดกระ เป็นต้น
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

14. ในการใช้บริการยืมคืน ท่านขอยืมทรัพยากรสารนิเทศประเภทใดมากที่สุด (โปรดระบุ 2 ประเภทตามลำดับก่อนหลัง โดยพิจารณาจากประเภทของทรัพยากรสารนิเทศที่ท่านตอบในข้อ 1 หน้า 4 – 5)

- 1) .....
- 2) .....

15. โปรดระบุระยะเวลาที่ท่านขอยืมใช้ทรัพยากรสารนิเทศดังกล่าวโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้ง ..... วัน

16. ในการใช้บริการทำสำเนา ท่านทำสำเนาทรัพยากรสารนิเทศประเภทใดมากที่สุด (โปรดระบุ 2 ประเภทตามลำดับก่อนหลัง โดยพิจารณาจากประเภทของทรัพยากรสารนิเทศที่ท่านตอบในข้อ 1 หน้า 4 – 5)

- 1) .....
- 2) .....

17. ในการใช้บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้ำ ท่านได้รับการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้ำจากศูนย์ข้อมูลในช่วงเวลาใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เมื่อศูนย์ข้อมูลจัดทำเครื่องมือช่วยค้ำนั้นๆ เสร็จ
- เมื่อต้องการใช้เครื่องมือนั้น
- เมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าว
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

18. ในการใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ และ/หรือซีดีรอมในศูนย์ข้อมูล ท่านใช้บริการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สืบค้นด้วยตนเอง
- เจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลเป็นผู้สืบค้นให้ตามความต้องการ
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

19. ท่านใช้บริการศูนย์ข้อมูลในแต่ละช่วงเวลาต่อไปนี้ในระดับใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

เวลาที่ให้บริการ	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
08.01 น. – 12.00 น.						
12.01 น. – 16.00 น.						
16.01 น. – 20.00 น.						
20.01 น. – 24.00 น.						
24.01 น. – 04.00 น.						
04.01 น. – 08.00 น.						
อื่นๆ โปรดระบุ						

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์และข้อเสนอแนะ

กรุณาทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องระดับปัญหาการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ของท่านให้มากที่สุด (กรุณาตอบทุกข้อ)

รายการปัญหา	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
<u>ด้านทรัพยากร</u>						
- ไม่มีทรัพยากรสารสนเทศในเนื้อหาที่ต้องการใช้						
- ภาพบางภาพในเทปบันทึกภาพข่าวล้าสมัย และไม่มีภาพใหม่ๆ เพิ่มเติม						
- เทปบันทึกเสียงและแผ่นซีดีเสียง ซึ่งบันทึกเพลงและเสียงประกอบข่าว(Sound Effect) มีจำนวนน้อย						
- หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ มีเนื้อหาไม่ทันสมัย						
- หนังสือพิมพ์มีจำนวนน้อย						
- ข้อมูลจากกฤตภาค / ข่าวตัดมีไม่ครบถ้วนทุกข่าวที่ต้องการ						
- สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีจำนวนน้อย						
- สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีจำนวนน้อย						
- ศูนย์ข้อมูลไม่จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ที่ตรงกับความต้องการ เช่น ฐานข้อมูลชีวประวัติบุคคลสำคัญ เป็นต้น						
- ศูนย์ข้อมูลไม่จัดซื้อฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อการทำข่าว เช่น ฐานข้อมูลข่าวของบริษัท มติชน เป็นต้น						
- อื่นๆ โปรดระบุ.....						

รายการปัญหา	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
<u>ด้านบริการ</u>						
- เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาภาพเฉพาะเจาะจงที่ท่านต้องการได้						
- เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลไม่สามารถค้นหาข้อมูลให้รวดเร็วทันต่อความต้องการใช้						
- ข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลสืบค้นให้เป็นข้อมูลที่ไม่มีการสรุป จับประเด็นเพื่อให้พร้อมนำไปใช้ได้						
- ระยะเวลาที่ให้เยี่ยมทรัพยากรสารสนเทศสั้นเกินไป						
- จำนวนเทปบันทึกภาพที่ให้เยี่ยมแต่ละครั้งน้อยเกินไป						
- ระบบยืม-คืนไม่ดีจึงทำให้ตรวจสอบไม่ได้ว่าใครของยืมเทปบันทึกภาพไป						
- บริการทำสำเนาล่าช้า						
- ไม่มีการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นเมื่อศูนย์ข้อมูลจัดทำเครื่องมือช่วยค้นนั้นๆเสร็จ						
- ไม่มีการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้นเมื่อเริ่มเข้ามาทำงานในฝ่ายข่าว						
- ไม่มีบุคลากรของศูนย์ข้อมูลช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาในการใช้เครื่องมือช่วยค้น						
- เวลาเปิดให้บริการสั้นเกินไป						
- ไม่มีเจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้การค้นคว้าข้อมูลนอกเวลาทำการไม่สะดวก						
- เจ้าหน้าที่ให้บริการไม่เต็มใจช่วยเหลือ						

รายการปัญหา	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
<u>ด้านบริการ (ต่อ)</u>						
- สถานที่ให้บริการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลยังไม่เป็นสัดส่วน						
- อื่นๆ โปรดระบุ						
.....						
<u>ด้านการสืบค้นข้อมูล</u>						
- คำค้นที่บรรณารักษ์สร้างกับคำค้นที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ไม่ตรงกัน						
- ศูนย์ข้อมูลนำข้อมูลเข้าเครื่องมือช่วยค้นไม่ทัน ทำให้สืบค้นข้อมูลใหม่ๆ ไม่ได้						
- ไม่ทราบวิธีใช้เครื่องมือช่วยค้น						
- ไม่มีดรรชนีหนังสือพิมพ์ทำให้เวลาค้นข้อมูลต้องเปิดหนังสือพิมพ์ทีละฉบับ						
- ไม่มีรายการสิ่งพิมพ์ทำให้ไม่สะดวกในการค้นหาสิ่งพิมพ์ในศูนย์ข้อมูล						
- ไม่มีดรรชนีกฤตภาค / ข่าวตัดทำให้ไม่สามารถหากฤตภาค / ข่าวตัดที่ต้องการได้						
- ไม่มีดรรชนีภาพข่าวทำให้ไม่สามารถค้นหาภาพข่าวที่เฉพาะเจาะจงได้ตามความต้องการ						
- ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ของห้องสมุดไม่มีการสร้างจุดเชื่อม (Link) กับเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ เช่น เว็บไซต์ของกระทรวงการคลัง สำนักข่าวไทย หนังสือพิมพ์มติชน สำนักข่าวรอยเตอร์ เป็นต้น						
- อื่นๆ โปรดระบุ						
.....						

รายการปัญหา	ระดับการใช้					ไม่ใช่
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ปัญหาด้านอื่นๆ						
- เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ						
- เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ						
- สถานที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศบางส่วนอยู่ห่างไกล ทำให้ไม่สะดวกในการเข้าใช้						
- อื่นๆ โปรดระบุ						
.....						

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงศูนย์ข้อมูล

1. ด้านทรัพยากร

---

2. ด้านบริการ

---

3. ด้านเครื่องมือช่วยค้น

---

4. ด้านอื่นๆ

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายศักดิ์ กะ จราวิวัฒน์ เกิดวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2517 ที่เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาประวัติศาสตร์ จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2540 และเข้าศึกษาต่อในสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ หลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย